OPŁATĘ POCZTOWĄ UISZCZONO GOTÓWKĄ

DZIENNIK URZĘDOWY
KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Nr 7—8 LWÓW, DNIA 31 SIERPNIA 1938 R. ROK XLII

„Wydaje mi się, że nauka polska wciąż jeszcze niedostatecznie związała swą pracę z aktualnymi, często palącymi zagadnieniami życia naszego Państwa.

Za zadanie najważniejsze uważam dziś pracę nad wytworzeniem wśród młodych pracowników naukowych atmosfery zapału do badań, zwłaszcza w tych wszystkich dziedzinach, które by przyczynić się mogły do dalszego rozwoju kultury duchowej i materialnej Rzeczypospolitej".

(Z przemówienia Ministra W. R. i O. P. Prof. Dra W. Świętosławskiego na posiedzeniu Rady Nauk Ścisłych i Stosowanych w dn. 25. 4. 1938).

TREŚĆ

1.

KLASYFIKOWANIE I PROMOWANIE UCZNIÓW PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH

Postanowienie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 31 maja 1938 r. (Nr II P-4291/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z 1938 r. Nr 6. z dn. 20 czerwca 1938 poz.163.)

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 304) oraz art. 2, 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustalam regulamin klasyfikowania i promowania uczniów publicznych szkół powszechnych, ogłoszony jako załącznik do postanowienia niniejszego.

§ 2. Postanowienie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do postanowienia Min. W. R. i O. P. z dnia 31 maja 1938 r. (Nr II P-4291/38).

REGULAMIN

klasyfikowania i promowania uczniów publicznych szkół powszechnych

Postanowienia ogólne

§ 1. Celem klasyfikowania (oceniania) uczniów szkół powszechnych jest stwierdzenie, czy i w jakim stopniu poszczególni uczniowie osiągają odpowiednie wyniki nauczania i wychowania.

Celem promowania jest stwierdzenie, że uczeń jest przygotowany do nauki w klasie następnej, a jeżeli jest uczniem klasy ostatniej, że pomyślnie ukończył ustalony dla danej szkoły kurs nauki.

§ 2. Klasyfikowanie i promowanie powinno być oparte na systematycznym badaniu postępów i wyników pracy ucznia oraz jego sprawowaniu, nie zaś na luźnych i nielicznych spostrzeżeniach. Możliwie dokładne poznanie każdego ucznia w myśl § 81 statutu publicznych szkół powszechnych jest koniecznym podłożem objektywnej oceny wyników jego pracy.

§ 3. Ocenianie uczniów w ciągu roku szkolnego i ich promowanie powinno być tak dokonywane, by nie paczyło właściwego stosunku dziecka do szkoły, jej pracy nauczającej i wychowującej.

W związku z tym należy unikać wszystkiego, co by wytwarzało przeświadczenie u dzieci i ich rodziców, że głównym celem pracy szkolnej jest uzyskanie odpowiedniej oceny.

Postanowienia szczegółowe

I. Klasyfikowanie

§ 4. Klasyfikowanie uczniów odbywa się w ostatnich dwóch tygodniach każdego okresu szkolnego. Przy ustalaniu ocen okresowych i rocznych należy zawsze brać pod uwagę wyniki pracy ucznia od początku roku szkolnego.

§ 5. Dla wyrażenia oceny sprawowania oraz wyników nauki ustala się czterostopniową skalę ocen: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

§ 6. Przy końcu okresu szkolnego każdy nauczyciel w każdej klasie — z wyjątkiem klasy I — ustala oceny wyników osiągniętych przez poszczególnych uczniów w zakresie wszystkich przedmiotów, których uczy, przyjmując jako podstawę wymagania programu.

§ 7. Ze szczególną uwagą i ostrożnością należy postępować przy ustalaniu oceny wyników nauki w tych przypadkach, w których wynki niedostateczne powodowałyby pozostawienie uczniów w tej samej klasie.

Przy ustalaniu ocen ze śpiewu i ćwiczeń cie-

lesnych należy brać pod uwagę przede wszystkim usiłowania ucznia do zdobycia usprawnień odpowiadających jego możliwościom, a więc pilność ucznia i widoczny w pracy postęp.

§ 8. Oceny z poszczególnych przedmiotów wpisuje do księgi ocen nauczyciel danego przedmiotu, podając krótkie uzasadnienie przy każdej półrocznej i rocznej ocenie niedostatecznej.

§ 9. Gdy z powodu dłużej trwającej nieobecności ucznia w klasie lub innych ważnych przyczyn brak jest podstawy do wydania oceny, uczeń może być w ciągu roku szkolnego nieklasyfikowany z jednego, kilku lub wszystkich przedmiotów. Przyczynę nieklasyfikowania nauczyciel wpisuje do księgi ocen.

Uczniowi nieklasyfikowanemu należy umożliwić uzupełnienie materiału przerobionego podczas jego nieobecności w szkole, wyznaczając na to odpowiednią ilość czasu.

Dla zbadania wyników pracy ucznia nie może być stosowany jakikolwiek egzamin poza przypadkiem, przewidzianym w § 20 niniejszego regulaminu.

§ 10. Z końcem pierwszego półrocza oraz z końcem każdego następnego okresu nauczyciel ustala dla każdego z uczniów klasy I opinię swoją, dotyczącą sprawowania oraz postępów ucznia w nauce i wpisuje ją do księgi ocen. Uczniowie klasy I-ej nie otrzymują ocen okresowych i rocznych z poszczególnych przedmiotów.

§ 11. Ustalone przez nauczycieli oceny uczniów oraz opinie o uczniach kl. I nie mogą być zmieniane przez kierownika szkoły, ani przegłosowywane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

Jednak w wyjątkowych przypadkach, gdy istnieje uzasadnione przeświadczenie, że nauczyciel niewłaściwie ocenił wyniki pracy ucznia, a ocena ta uniemożliwiłaby promowanie go, kierownik szkoły może zarządzić dokonanie ponownej oceny. W ponownym ocenianiu wyników pracy ucznia, które powinno się odbyć w warunkach najbardziej normalnych, biorą udział zasadniczo dwie osoby spośród grona nauczycielskiego, przy czym jedną z nich jest zawsze nauczyciel, który wydał ocenę. W razie różnicy zdań decyduje kierownik.

§ 12. Oprócz ocen z poszczególnych przedmiotów należy również ustalać okresowe oceny ze sprawowania.

Oceny te ustala na posiedzeniu okresowym na wniosek opiekuna klasowego Rada Pedagogiczna (ewentualnie w składzie niepełnym), o ile zaś w danej klasie uczy tylko jeden nauczyciel, ustala on tę ocenę razem z kierownikiem szkoły, lub — o ile jest nauczycielem kierującym — sam.

Ocenę ze sprawowania wpisuje do księgi ocen opiekun klasowy.

§ 13. W ciągu każdego okresu szkolnego należy organizować przynajmniej jedną konferencję rodzicielską celem poinformowania rodziców lub opieki domowej o wynikach pracy szkolnej ich dzieci. Ponadto należy rodziców zawiadamiać o ujemnych ocenach za okres II.

Wybór terminu, przeznaczonego na porozumienie się z rodzicami powinien być dokonywany przy uwzględnieniu zajęć rodziców i warunków miejscowych.

II. Promowanie

§ 14. Promowania uczniów na podstawie klasyfikacji rocznej dokonywa na ostatnim posiedzeniu okresowym Rada Pedagogiczna, a gdzie jej nie ma, opiekun klasowy z kierownikiem względnie nauczyciel kierujący.

§ 15. Decyzja o promowaniu uczniów powinna być oparta na ugruntowanym przeświadczeniu o stopniu ogólnego rozwoju i zasobie wiadomości oraz sprawności uczniów.

§ 16. Wszyscy uczniowie klasy I przechodzą w zasadzie do klasy II, pozostawianie zatem ucznia w klasie I na drugi rok może nastąpić jedynie wtedy, gdy uczeń w żaden sposób nie mógłby sprostać wymaganiom programu klasy drugiej.

§ 17. Promocje do klasy III i następnych oraz stwierdzenie ukończenia szkoły otrzymuje zasadniczo uczeń, który ma oceny co najmniej dostateczne ze wszystkich obowiązkowych przedmiotów, objętych ustalonym na daną klasę programem nauczania.

Brak oceny rocznej z religii, spowodowany niemożnością zorganizowania nauki religii danego wyznania oraz brak oceny z ćwiczeń cielesnych, spowodowany uzasadnionym od nich zwolnieniem, nie może być przeszkodą w promowaniu ucznia.

§ 18. Wyjątkowo na skutek specjalnej, należycie uzasadnionej i wpisanej do księgi ocen uchwały Rady Pedagogicznej, bądź gdzie jej nie ma, decyzji opiekuna klasowego i kierownika względnie nauczyciela kierującego, może być promowany lub otrzymać świadectwo ukończenia szkoły uczeń mający jedną ocenę niedostateczną, o ile ocena niedostateczna nie jest wynikiem rozmyślnego i specjalnego lekceważenia przedmiotu, uczeń zaś nie wykazuje rażących braków w tym przedmio-

cie, a rozwój jego umysłowy i przygotowanie ogólne pozwalają przypuszczać, że brak ten nie odbije się ujemnie na całości jego wykształcenia ogólnego. Trzeba jednak baczyć, by promowanie z jedną oceną niedostateczną nie stało się regułą, lecz było środkiem, pozwalającym na indywidualne traktowanie uczniów.

§ 19. Uczniowie klas 2 lub 3 letnich w szkołach I lub II stopnia przechodzą w obrębie tych klas wszyscy bez wyjątku z pierwszego na drugi, względnie z drugiego na trzeci rok nauki po przeprowadzeniu jednak normalnej klasyfikacji rocznej, stwierdzającej pomyślny lub niepomyślny wynik nauki; przy ustalaniu wyniku obowiązują, jak i przy promowaniu, warunki podane w §§ 17 i 18.

Promowanie w dwuletniej klasie III szkoły I-go stopnia odbywa się na podstawie rocznej klasyfikacji w drugim roku nauczania; w przypadkach wątpliwych należy brać pod uwagę wyniki pracy w roku poprzednim. Zasada ta obowiązuje również przy przyznawaniu świadectw ukończenia szkoły stopnia I i II.

§ 20. W przypadkach dłużej trwającej, przynajmniej dwumiesięcznej nieobecności ucznia w klasie pod koniec roku szkolnego, spowodowanej chorobą lub wyjątkowymi warunkami rodzinnymi, uczeń może być poddany egzaminowi sprawdzającemu w celu ustalenia ostatecznych ocen rocznych z poszczególnych przedmiotów. Przy egzaminie sprawdzającym należy przede wszystkim brać pod uwagę ogólny rozwój umysłowy ucznia, dający zasadniczo podstawę do ewentualnego promowania go do klasy następnej względnie wydania mu świadectwa ukończenia szkoły.

Jakiekolwiek inne egzaminy z tytułu promowania uczniów są niedopuszczalne.

§ 21. Nieklasyfikowanym w końcu roku szkolnego może być uczeń, który co najmniej przez przeciąg dwóch miesięcy w końcu roku szkolnego nieprzerwanie był nieobecny w szkole, o ile zgodnie z § 20 nie był poddany egzaminowi sprawdzającemu.

Fakt nieklasyfikowania ucznia należy odnotować w księdze ocen, podając odpowiednie uzasadnienie.

Nieklasyfikowanie ucznia pociąga za sobą pozostawienie go w tej samej klasie na następny rok szkolny.

§ 22. Po zakończeniu pierwszego półrocza szkolnego oraz po zakończeniu roku szkolnego otrzymują uczniowie, z wyjątkiem uczniów klasy I, świadectwa szkolne.

§ 23. Uczniowie klasy I otrzymują w końcu roku szkolnego zaświadczenia stwierdzające, czy przechodzą do klasy II, czy też pozostają w klasie I na rok drugi.

2.

KWALIFIKACJE ZAWODOWE NAUCZYCIELSKIE DO NAUCZANIA TECHNIKI REKLAMY, STENOGRAFII I PISANIA NA MASZYNACH W SZKOLNICTWIE ZAWODOWYM

Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 14 kwietnia 1938 r.

(Przedruk z Dziennika Ustaw Rzpltej Pol. r. 1938 Nr 37 poz. 312)

Na podstawie art. 5 ust. 2, art. 6 ust. 2 i art. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach i na kursach zawodowych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 774), zmienionego art. 59 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania techniki reklamy w szkołach zawodowych wszelkich typów i stopni posiada osoba, która:

a) uzyskała dyplom (świadectwo) ukończenia jednej z następujących uczelni krajowych: Akademii Sztuk Pięknych, Wydziału Sztuk Pięknych w Uniwersytecie w Wilnie, wydziału architektury szkoły akademickiej, wyższej szkoły handlowej lub świadectwo ukończenia pełnego kursu jednego z krajowych instytutów sztuk pla-

stycznych lub wreszcie świadectwo uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne dla powyższych celów kwalifikacyjnych;

b) odbyła, po uzyskaniu dyplomu (świadectwa), co najmniej jednoroczną praktykę zawodową nienauczycielską w zakresie reklamy i propagandy;

c) uzyskała świadectwo złożenia egzaminu przed Państwową Komisją Egzaminacyjną dla kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy;

d) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych;

e) odbyła, w zakresie nauczania techniki reklamy, co najmniej jednoroczną praktykę pedagogiczną w wymiarze nie mniejszym niż 3 godziny zajęć tygodniowo. Wyniki tej praktyki ocenia władza szkolna, której dana szkoła bezpośrednio podlega.

(2) Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może, w wyjątkowych wypadkach, zwolnić kandydata od spełnienia warunków, przewidzianych w ust. (1) lit. a).

§ 2. Organizację Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, wymienioną w § 1 lit. c), oraz przepisy egzaminacyjne określa załączony do niniejszego rozporządzenia regulamin (załącznik Nr 1).

§ 3. Kwalifikacje zawodowe nauczycielskie do nauczania stenografii lub pisania na maszynach w szkołach zawodowych wszelkich typów i stopni posiada osoba, która:

a) uzyskała świadectwo ukończenia krajowej szkoły co najmniej stopnia licealnego lub świadectwo uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoważne dla powyższych celów kwalifikacyjnych;

b) odbyła, po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły, co najmniej dwuletnią handlową lub administracyjną praktykę zawodową nienauczycielską;

c) uzyskała świadectwo złożenia egzaminu przed Państwową Komisją Egzaminacyjną dla Kandydatów na Nauczycieli Stenografii i Pisania na Maszynach;

d) uzyskała świadectwo ukończenia kursów pedagogicznych;

e) odbyła, w zakresie nauczania stenografii lub pisania na maszynach, co najmniej dwuletnią praktykę pedagogiczną w wymiarze nie mniejszym niż 4 godziny zajęć tygodniowo.

Wyniki tej praktyki ocenia władza szkolna, której dana szkoła bezpośrednio podlega.

§ 4. Praktyka pedagogiczna i zawodowa nienauczycielska mogą odbywać się w tym samym okresie czasu.

§ 5. Organizację Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, wymienionej w § 3 lit. c), oraz przepisy egzaminacyjne określa załączony do niniejszego rozporządzenia regulamin (załącznik Nr 2).

§ 6. Osoby, które złożyły egzaminy, wymienione w niniejszym rozporządzeniu, otrzymują świadectwo według załączonego wzoru (załącznik Nr 3).

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

W. Świętosławski

Załączniki do rozp. Min. W. R. i O. P. z dnia 14 kwietnia 1938 r. (poz. 312).

Załącznik Nr 1.

REGULAMIN

Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy w szkolnictwie zawodowym

§ 1. Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla Kandydatów na Nauczycieli Techniki Reklamy składa się z przewodniczącego i po jednym egzaminatorze: a) z grafiki użytkowej i urządzenia wystaw sklepowych, b) z układu ogłoszeń prasowych, c) z wiadomości handlowych.

Liczba członków Komisji nie może być mniejsza niż 3.

Przewodniczącego, egzaminatorów oraz ich zastępców mianuje Minister W. R. i O. P. na okres 3 lat.

§ 2. Siedzibę Komisji Egzaminacyjnej wyznacza Ministerstwo W. R. i O. P.

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu należy wnosić do Ministerstwa W. R. i O. P.

Do podania należy dołączyć w oryginałach lub uwierzytelnionych odpisach:

1. dowód ukończenia studiów,
2. świadectwo odbytej co najmniej rocznej praktyki zawodowej nienauczycielskiej,
3. inne dowody, stwierdzające fachowe lub pedagogiczne kwalifikacje kandydata,
4. krótki życiorys, własnoręcznie napisany pismem czytelnym,
5. świadectwo niekaralności (dotyczy kandydatów nie zatrudnionych w charakterze nauczycieli),
6. świadectwo kwalifikacji fizycznej do zawodu nauczycielskiego, wystawione przez urzędowego lekarza (dotyczy kandydatów nie zatrudnionych w charakterze nauczycieli),
7. dwie nienaklejone i własnoręcznie podpisane przez petenta fotografie,
8. dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

§ 4. Termin egzaminu wyznacza przewodniczący Komisji.

§ 5. Przewodniczący Komisji zawiadamia o terminie egzaminu członków Komisji i kandydatów do egzaminu co najmniej na miesiąc naprzód.

§ 6. Egzamin składa się z 2 części:

1. Egzaminu praktycznego,
2. egzaminu teoretycznego.

§ 7. Celem egzaminu praktycznego jest stwierdzenie: a) posiadania przez kandydata dostatecznej sprawności w zaprojektowaniu i wykonaniu środków reklamowych, b) dostatecznej znajomości techniki i materiału reklamowego w zakresie koniecznym do prowadzenia praktycznego kształcenia uczniów w ramach programów szkolnych.

Komisja dokonywa doboru tematów egzaminacyjnych w zakresie: dekoracji okna wystawowego, sporządzania szyldzika, karty cennikowej, cennika, listu reklamowego, prospektu, afisza, ogłoszenia.

§ 8. Egzamin praktyczny polega na samodzielnym częściowym lub całkowitym, stosownie do wskazówek egzaminatorów, zaprojektowaniu i wykonaniu prac wymienionych w § 7. Tematy prac ustalają egzaminatorzy, którzy również oceniają wykonane prace. Przed egzaminem praktycznym należy kandydata zaznajomić z rodzajem materiału i sprzętu, jakim będzie rozporządzał przy wykonywaniu pracy egzaminacyjnej.

Egzamin praktyczny powinien być przeprowadzony w jednym dniu, przy czym nie może trwać dłużej niż 6 godzin.

§ 9. O ile Komisja, na podstawie wykonanych prac, stwierdzi, że kandydat odpowiada warunkom §§ 7 i 8, zostaje on dopuszczony do egzaminu teoretycznego.

§ 10. Egzamin teoretyczny ma na celu ustalenie posiadania przez kandydata dostatecznego przygotowania teoretycznego z dziedziny handlu i reklamy w zakresie koniecznym do kształcenia uczniów w ramach programów szkolnych.

Egzamin z dziedziny handlu obejmuje: wiadomości z organizacji i techniki handlu w zakresie programu szkoły przysposobienia kupieckiego II stopnia.

Egzamin z reklamy obejmuje wiadomości z zakresu:

a) środków reklamowych, stosowanych w handlu,
b) badania rynku dla celów reklamy,
c) organizacji kampanii reklamowej.

Kandydaci posiadający wyższe lub licealne wykształcenie handlowe są zwolnieni od egzaminu z wiadomości handlowych.

§ 11. Egzamin teoretyczny nie powinien trwać dłużej niż 2 godziny.

§ 12. Ostateczny wynik egzaminu ustala się na

podstawie wyników z poszczególnych jego części, wymienionych w § 6.

Warunkiem wydania świadectwa jest złożenie egzaminu z wynikiem co najmniej dostatecznym z poszczególnych części egzaminu.

Świadectwo egzaminu zawiera tylko wynik ogólny, ustalony uchwałą większości głosów Komisji i jest dowodem spełnienia jednego z warunków do uzyskania kwalifikacyj zawodowych nauczycielskich do nauczania techniki reklamy w szkołach zawodowych, a mianowicie przygotowania zawodowego kandydata.

§ 13. Świadectwo według załączonego wzoru (załącznik Nr 3) powinno być podpisane przez przewodniczącego oraz członków Komisji, biorących udział w egzaminowaniu, i opatrzone pieczęcią Komisji.

§ 14. W razie niepomyślnego wyniku egzaminu, Komisja oznacza termin, po upływie którego kandydat może ponownie poddać się egzaminowi.

Komisja może zwolnić kandydata od powtórnego zdawania tej części egzaminu, z której uprzednio kandydat uzyskał wynik co najmniej dobry.

§ 15. Członków Komisji obowiązuje tajemnica przebiegu egzaminów i obrad.

§ 16. Ze wszystkich posiedzeń i czynności Komisji są sporządzane na miejscu protokoły przez jednego z członków Komisji, wyznaczonego przez przewodniczącego Komisji. Protokoły powinny być podpisane przez wszystkich członków Komisji, biorących udział w egzaminie.

W protokole z przebiegu egzaminu należy podać czas trwania poszczególnych części egzaminu oraz krótką treść tematów, pytań i odpowiedzi. Poza tym członek Komisji, który nie zgadza się ze zdaniem większości, może zażądać umieszczenia swego odrębnego zdania w protokole.

§ 17. Wszelkimi sprawami, związanymi z działalnością Komisji, zarządza przewodniczący, do którego również należy sporządzanie sprawozdania z przebiegu egzaminu.

§ 18. Przewodniczący Komisji z końcem roku szkolnego składa Ministerstwu W. R. i O. P. piśmienne sprawozdanie z przebiegu egzaminów.

§ 19. Akta egzaminacyjne w osobnych teczkach i pieczęć przechowuje się w archiwum szkoły, przy której funkcjonuje Komisja.

Złożone przez kandydata dokumenty osobiste powinny być zwrócone po ukończeniu egzaminu.

§ 20. Sprawę opłat egzaminacyjnych, wynagrodzenia członków Komisji i wydatków rzeczowych na przeprowadzenie egzaminu — regulują osobne przepisy.

Załącznik Nr 2.

REGULAMIN

Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na Nauczycieli Stenografii i Pisania na Maszynach w szkolnictwie zawodowym

§ 1. Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla Kandydatów na Nauczycieli Stenografii i Pisania na Maszynach składa się z przewodniczącego i po jednym egzaminatorze: a) ze stenografii, b) z nauki pisania na maszynach, c) z wiadomości handlowych.

Liczba członków Komisji nie może być mniejsza niż 3. Przewodniczącego, egzaminatorów oraz ich zastępców mianuje Ministerstwo O. P.

§ 2. Siedzibę Komisji Egzaminacyjnej wyznacza Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 3. Egzamin ze stenografii przeprowadza przewodniczący oraz egzaminatorowie ze stenografii i wiadomości handlowych. Egzamin z nauki pisania na maszynach przeprowadza: przewodniczący oraz egzaminatorowie z nauki pisania na maszynach i wiadomości handlowych.

Jeżeli kandydat składa równocześnie egzamin ze stenografii i pisania na maszynach, Komisja urzęduje w pełnym składzie.

§ 4. Podanie o dopuszczenie do egzaminu należy wnosić do Ministerstwa W. R. i O. P. Do podania należy dołączyć w oryginałach lub uwierzytelnionych odpisach:

1. dowód ukończenia studiów,

2. świadectwo odbytej co najmniej dwuletniej praktyki zawodowej nienauczycielskiej,

3. inne dowody, stwierdzające fachowe lub pedagogiczne kwalifikacje kandydata,

4. krótki życiorys, własnoręcznie napisany pismem czytelnym,

5. świadectwo niekaralności (dotyczy kandydatów nie zatrudnionych w charakterze nauczycieli),

6. świadectwo kwalifikacji fizycznej do zawodu nauczycielskiego, wystawione przez urzędowego lekarza. (dotyczy kandydatów nie zatrudnionych w charakterze nauczycieli),

7. dwie nienaklejone i własnoręcznie podpisane przez petenta fotografie,

8. dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

§ 5. Termin egzaminu wyznacza przewodniczący komisji egz.

§ 6. Przewodniczący Komisji zawiadamia o terminie egzaminu członków Komisji i kandydatów do egzaminu co najmniej na miesiąc naprzód.

§ 7. Egzamin z zakresu stenografii składa się z następujących części:

a) pracy piśmiennej domowej, napisanej własnoręcznie piórem, pismem stenograficznym elementarnym na temat z dziedziny handlu, biurowości lub stenografii, rozmiaru 4 stron arkusza znormalizowanego (A_4); pracę tę kandydat powinien złożyć najpóźniej do dni 14 przed terminem egzaminu na ręce przewodniczącego Komisji;

b) ćwiczenia stenograficznego, polegającego na wystenografowaniu 10-minutowego dyktatu egzaminatora z szybkością najmniej 70 słów na minutę, a następnie na odczytaniu stenogramu;

c) wypracowania pod kontrolą egzaminatora tematu z korespondencji handlowej, zawierającego 3—4 listy, napisane pismem ręcznym i kaligraficznie przepisane stenografią;

d) egzaminu ustnego ze stenografii (teoria i historia stenografii, jej systemy, zastosowanie, odczytywanie tekstów stenograficznych, metodyka przedmiotu);

e) egzaminu ustnego z wiadomości handlowych w zakresie programu organizacji przedsiębiorstw i obrotu gospodarczego oraz korespondencji i biurowości w szkole przysposobienia administracyjno-handlowego.

Przy egzaminie ze stenografii zwraca się uwagę na poprawną pisownię. Kandydaci, posiadający wyższe lub licealne wykształcenie handlowe, są zwolnieni od egzaminu z wiadomości handlowych.

§ 8. Pracę piśmienną (§ 7 lit. a) ocenia egzaminator ze stenografii. Egzamin piśmienny (§ 7 lit. b) i c) przeprowadzają przewodniczący i egzaminator ze stenografii. Egzaminy ustne przeprowadza Komisja.

§ 9. Egzamin ustny i piśmienny nie może łącznie trwać dłużej niż 3 godziny.

§ 10. Ostateczny wynik egzaminu ze stenografii ustala się na podstawie wyników z poszczególnych jego części, wymienionych w § 7.

Warunkiem wydania świadectwa jest złożenie egzaminu z wynikiem co najmniej dostatecznym z poszczególnych części egzaminu.

Świadectwo egzaminu zawiera tylko wynik ogólny, ustalony uchwałą większości głosów Komisji, i jest dowodem spełnienia jednego z warunków do uzyskania kwalifikacyj zawodowych do nauczania stenografii w szkołach zawodowych, a mianowicie — przygotowania zawodowego kandydata.

§ 11. Egzamin z nauki pisania na maszynach składa się z następujących części:

a) pracy piśmiennej domowej, wykonanej w 2/3 maszynowo, a w 1/3 ręcznie, na temat korespondencyjny z zakresu sprzedaży, obejmującej, łącznie z ewentualnymi formularzami i wypełnionymi dokumentami, 9—10 listów (formularzy, dokumentów); pracę tę w odpowiedniej teczce powinien kandydat złożyć najpóźniej do dni 14 przed terminem egzaminu na ręce przewodniczącego;

b) 15—20 minutowego ćwiczenia w pisaniu na maszynie, polegającego na napisaniu z szybkością najmniej 200 trafnych uderzeń na minutę, odpowiedniej treści dobranej i podyktowanej przez egzaminatora; z ćwiczenia w obsłudze maszyn do pisania i do powielania korespondencji;

c) wypracowania pod kontrolą egzaminatora tematu z korespondencji handlowej, zawierającego 3—4 listy napisane pismem maszynowym;

d) egzaminu ustnego z pisania na maszynach (rodzaje maszyn, konstrukcja maszyny, nastawienie maszyny — ewentualnie z pokazem, polskie maszyny do pisania, zastosowanie maszynopisma; powielanie, przechowywanie i wysyłanie pism, metodyka przedmiotu);

e) egzaminu ustnego z wiadomości handlowych w zakresie programu organizacji przedsiębiorstw i obrotu gospodarczego oraz korespondencji i biurowości w szkole przysposobienia administracyjno-handlowego.

Przy egzaminie z pisania na maszynach zwraca się uwagę na poprawną pisownię.

Kandydaci, posiadający wyższe lub licealne wykształcenie handlowe, są zwolnieni od egzaminu z wiadomości handlowych.

§ 12. Pracę piśmienną wskazaną w § 11 lit. a) ocenia egzaminator z nauki pisania na maszynach.

Egzamin piśmienny (§ 11 lit. b) i c) przeprowadzają przewodniczący i egzaminator z nauki

pisania na maszynach. Egzaminy ustne przeprowadza Komisja.

§ 13. Egzamin ustny i piśmienny nie może łącznie trwać dłużej niż 4 godziny.

§ 14. Ostateczny wynik egzaminu z nauki pisania na maszynach ustala się na podstawie wyników z poszczególnych jego części wymienionych w § 11.

Warunkiem wydania świadectwa jest złożenie egzaminu z wynikiem co najmniej dostatecznym z poszczególnych części egzaminu. Świadectwo egzaminu zawiera tylko wynik ogólny, ustalony uchwałą większości głosów Komisji, i jest dowodem spełnienia jednego z warunków do uzyskania kwalifikacyj zawodowych do nauczania pisania na maszynach w szkołach zawodowych, a mianowicie — przygotowania zawodowego kandydata.

§ 15. Jeżeli kandydat zdaje jednocześnie egzamin ze stenografii i pisania na maszynach — egzaminy te mogą być połączone z zachowaniem ich istotnych części składowych. Może być wówczas wydane jedno świadectwo egzaminu.

§ 16. Świadectwo według załączonego wzoru (załącznik Nr 3) powinno być podpisane przez przewodniczącego oraz członków Komisji, biorących udział w egzaminowaniu i opatrzone pieczęcią Komisji.

§ 17. W razie niepomyślnego wyniku egzaminu, Komisja oznacza termin, po upływie którego kandydat może ponownie poddać się egzaminowi.

§ 18. Członków Komisji obowiązuje tajemnica przebiegu egzaminu i obrad.

§ 19. Ze wszystkich posiedzeń i czynności Komisji są sporządzane na miejscu protokoły przez jednego z członków Komisji, wyznaczonego przez przewodniczącego. Protokoły powinny być podpisane przez wszystkich członków Komisji. W protokole egzaminu należy podać czas trwania poszczególnych części egzaminu oraz krótką treść tematów, pytań i odpowiedzi. Poza tym członek Komisji, który nie zgadza się ze zdaniem większości, może zażądać umieszczenia swego zdania odrębnego w protokole.

§ 20. Wszelkimi sprawami, związanymi z działalnością Komisji, zarządza przewodniczący, do którego należy sporządzanie sprawozdań z przebiegu egzaminów.

§ 21. Przewodniczący Komisji z końcem roku szkolnego składa Ministerstwu W. R. i O. P. pisemne sprawozdanie z przebiegu egzaminów.

§ 22. Akta egzaminacyjne w osobnych teczkach i pieczęć przechowuje się w archiwum szkoły, przy której funkcjonuje Komisja.

Złożone przez kandydatów dokumenty osobiste powinny być zwrócone po ukończeniu egzaminu.

§ 23. Sprawę opłat egzaminacyjnych, wynagrodzenia członków Komisji i wydatków rzeczowych na przeprowadzenie egzaminów — regulują osobne przepisy.

Załącznik Nr 3.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna

w . . . .

dla Kandydatów na Nauczycieli

. . . .

(techniki reklamy, stenografii lub pisania na maszynach)

ŚWIADECTWO

p. . . . .

urodzon. . . dnia . . . 193 . . roku

w . . . . wojew. . . . .

wyznania . . . ., złożył

w dniu . . . . 19 . . roku

egzamin z . . . .

(techniki reklamy, stenografii lub pisania na maszynach)

z wynikiem . . . .

(dobrym lub dostatecznym)

Świadectwo niniejsze jest dowodem spełnienia jednego z warunków do uzyskania kwalifikacyj zawodowych do nauczania . . . .

(techniki reklamy, ste-

. . . . w szkołach zawodowych.

nografii lub pisania na maszynach)

Miejscowość . . . dnia . . . 19 . . roku

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI:

CZŁONKOWIE:

Nr kol.

miejsce pieczęci

3.

ŚWIADECTWA UKOŃCZENIA SZKÓŁ TECHNICZNYCH I ARTYSTYCZNYCH JAKO DOWÓD UZDOLNIENIA ZAWODOWEGO DO PROWADZENIA PRZEMYSŁU RZEMIEŚLNICZEGO

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 maja 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(Przedruk z Dziennika Ustaw Rzpltej Pol. r. 1938 Nr 40 poz. 332)

Na podstawie art. 145 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) zarządzam co następuje:

§ 1. Za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła uważa się:

a) dyplom inżyniera Politechniki Warszawskiej, Politechniki Lwowskiej lub Akademii Górniczej w Krakowie albo dyplom zagraniczny nostryfikowany przez jedną z tych szkół lub dyplom Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie — dla rzemiosł, których zakres odpowiada fachowemu przygotowaniu, uzyskanemu w wymienionych uczelniach; nie dotyczy to ciesielstwa i mularstwa w zakresie robót wyszczególnionych w art. 333 i 334 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202);

b) świadectwo ukończenia jednej z następujących szkół technicznych, szkół mistrzów (majstrów), instytutów i szkół sztuk plastycznych oraz szkół zdobniczych i przemysłu artystycznego w połączeniu ze świadectwami w stosunku do absolwentów szkół wymienionych w dziale I pkt 1. i 2. — co najmniej dwuletniej praktyki zawodowej w danym rzemiośle, a w stosunku do absolwentów szkół pozostałych — co najmniej trzyletniej:

I. szkół technicznych (mechanicznych) oraz szkół mistrzów mechaników dla rzemiosł: kotlarstwa, kowalstwa, pilnikarstwa, ślusarstwa, ślusarstwa precyzyjnego (mechanictwa), ślusarstwa samochodowego i tokarstwa:

1. Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie (dawniej Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie) — Wydział Mechaniczny;
2. Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu (dawniej Państwowej Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu) — Wydział Mechaniczny;
3. Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni (dawniej w Tczewie) — Wydział Mechaniczny;
4. Państwowej Szkoły Górniczej i Hutniczej im. St. Staszica w Dąbrowie Górniczej — Wydział Elektromechaniczny;
5. Państwowej Szkoły Budowy Maszyn w Grudziądzu;
6. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Mechaniczny;
7. Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie (dawniej Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie) — Wydział Elektromechaniczny;
8. Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi (dawniej Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi) — Wydział Mechaniczny;
9. Państwowej Szkoły Technicznej Lotniczej i Samochodowej w Warszawie (dawniej Państwowej Szkoły Technicznej z Wydziałem Lotniczym i Samochodowym w Warszawie);
10. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Mechaniczny;
11. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Kolejowy Mechaniczny;
12. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Warszawie — Wydział Mechaniczny (dawniej Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny);

13. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Radomiu — Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny;
14. Byłej Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Sosnowcu — Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny;
15. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem — Wydział Mechaniczny (dawniej Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej Towarzystwa Szerzenia Oświaty Zawodowej w Brześciu n. Bugiem — Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny);
16. Średniej Szkoły Technicznej Towarzystwa Średniej Szkoły Technicznej w Drohobyczu;
17. Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku — Wydział Mechaniczny;
18. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Mechaników;
19. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Mistrzów Maszynowych;
20. Państwowej Szkoły Przemysłowych Mistrzów Mechaników przy Państwowej Szkole Budowy Maszyn w Grudziądzu;
21. Państwowej Szkoły Przemysłowych Mistrzów Maszynowych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Krakowie;
22. Szkoły Mistrzów Maszynowych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku;
23. Byłej Wojewódzkiej Szkoły Mechanicznej i Hutniczej w Królewskiej Hucie — Wydział Przemysłowych Mistrzów Maszynowych;

II. szkół technicznych (budowlanych, drogowych i melioracyjnych) oraz szkół majstrów budowlanych dla rzemiosł: blacharstwa, dekarstwa, kamieniarstwa, studniarstwa, zduństwa oraz mularstwa i ciesielstwa z wyłączeniem robót, wyszczególnionych w art. 333 i 334 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202):

1. Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie;
2. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Budowlany;
3. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Budowlany;
4. Państwowej Szkoły Budownictwa w Jarosławiu;
5. Państwowej Szkoły Budownictwa w Lesznie;
6. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Budowlany;
7. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Budowlanych;
8. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Mistrzów Budowlanych;
9. Szkoły Budownictwa Tow .Szkoły Budownictwa w Lublinie — Wydział Budowlany;
10. Byłej Szkoły Budownictwa Samodzielnych Polskich Budowniczych w Katowicach;
11. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Budownictwa w Warszawie;
12. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Budownictwa w Jarosławiu;
13. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie;
14. Szkoły Majstrów Budowlanych przy Szkole Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie;
15. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwej Szkole Technicznej we Lwowie (dawniej Państwowej Szkole Przemysłowej we Lwowie);
16. Szkoły Mistrzów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku;
17. Byłej Szkoły Majstrów Budowlanych Stowarzyszenia Młodych Chrześcijan w Polsce (Polskiej Y. M. C. A.) w Łodzi;
18. Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie (dawniej Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie) — Wydział Drogowo-Wodny;
19. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Drogowo-Wodny;
20. Państwowej Szkoły Mierniczej i Drogowej w Kowlu — Wydział Drogowo-Wodny;
21. Państwowej Szkoły Drogowej w Warszawie (dawniej Wydział Drogowy Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie);
22. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Drogowo-Wodny;
23. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Drogowych;

24. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Radomiu — Wydział Drogowo-Budowlany;
25. Byłej Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Sosnowcu — Wydział Drogowo-Budowlany;
26. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Warszawie — Wydział Drogowo-Budowlany;
27. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem (dawniej Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej Towarzystwa Szerzenia Oświaty Zawodowej w Brześciu n. Bugiem) — Wydział Drogowo-Budowlany;
28. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — Wydział Drogowy i Wodny (dawniej Wydział Drogowy);
29. Prywatnej Męskiej Szkoły Drogowej Polskiej Macierzy Szkolnej w Baranowiczach (dawniej Szkoły Budowlano-Drogowej P. M. S.);
30. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Melioracyjny;
31. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Melioracyjny;
32. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Melioracyjny;
33. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem — były Wydział Melioracyjny;
34. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — były Wydział Melioracyjny;

III. szkół technicznych (farbiarskich) dla rzemiosła: chemicznego czyszczenia i farbowania tkanin i odzieży:

1. Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi (dawniej Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi) — Wydział farbiarsko-wykończalniczy;
2. Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku — Wydział farbiarski;

IV. szkół technicznych (garbarskich) dla rzemiosł: garbarstwa, białoskórnictwa oraz farbowania skórek futrzanych:

1. Średniej Szkoły Chemiczno-Garbarskiej Tow. Popierania Wiedzy Chemiczno-Garbarskiej w Radomiu;

V. instytutów i szkół sztuk plastycznych oraz szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego dla rzemiosł: brązownictwa, mosiężnictwa, garncarstwa, introligatorstwa, jubilerstwa, złotnictwa, grawerstwa, kamieniarstwa, malarstwa, pozłotnictwa, rzeźbiarstwa, stolarstwa, sztukatorstwa, szmuklerstwa, przędzarstwa materii ze złota i srebra, tapicerstwa oraz tokarstwa;

1. Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Krakowie;
2. Wydziału Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego przy Państwowej Szkole Technicznej (dawniej przy Państwowej Szkole Przemysłowej) we Lwowie;
3. Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu;
4. Miejskiej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Malarstwa w Warszawie;

VI. szkół technicznych (drogowych i melioracyjnych) dla rzemiosła: brukarstwa:

1. Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie (dawnej Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie) — Wydział Drogowo-Wodny;
2. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Drogowo-Wodny;
3. Państwowej Szkoły Mierniczej i Drogowej w Kowlu — Wydział Drogowo-Wodny;
4. Państwowej Szkoły Drogowej w Warszawie (dawniej Wydział Drogowy Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie);
5. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Drogowo-Wodny;
6. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Drogowych;
7. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Radomiu — Wydział Drogowo-Budowlany;
8. Byłej Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Sosnowcu — Wydział Drogowo-Budowlany;
9. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Warszawie — Wydział Drogowo-Budowlany;
10. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem (dawniej Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej Towarzystwa Szerzenia Oświaty Zawodowej w Brześciu n. Bugiem) — Wydział Drogowo-Budowlany;

11. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — Wydział Drogowy i Wodny (dawniej Wydział Drogowy);
12. Prywatnej Męskiej Szkoły Drogowej Polskiej Macierzy Szkolnej w Baranowiczach (dawniej Szkoły Budowlano-Drogowej P. M. S.);
13. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Melioracyjny;
14. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Melioracyjny;
15. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Melioracyjny;
16. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem — były Wydział Melioracyjny;
17. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — były Wydział Melioracyjny.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1927 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie ustalenia w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód uzdolnienia zawodowego do samoistnego prowadzenia rzemiosła (Dz. U. R. P. Nr 118, poz. 1014) uzupełnione rozporządzeniem z dnia 30 sierpnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 518).

Minister Przemysłu i Handlu

Antoni Roman

4.

ŚWIADECTWO UKOŃCZENIA SZKÓŁ TECHNICZNYCH I ARTYSTYCZNYCH JAKO DOWÓD ODPOWIEDNIEJ KWALIFIKACJI DO KIEROWANIA PRAKTYCZNYM KSZTAŁCENIEM TERMINATORÓW

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 25 maja 1938 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(Przedruk z Dziennika Ustaw Rzpltej Pol. r. 1938 Nr 40 poz. 333)

Na podstawie art. 150 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) zarządzam co następuje:

§ 1. *Za* dowód odpowiedniej kwalifikacji do kierowania praktycznym kształceniem terminatorów uważa się świadectwo ukończenia jednej z następujących szkół technicznych, szkół mistrzów (majstrów), instytutów i szkół sztuk plastycznych oraz szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego, przy stwierdzeniu w stosunku do absolwentów szkół wymienionych w dziale I pkt 1) i 2) — co najmniej dwuletniego samoistnego prowadzenia danego rzemiosła, a w stosunku do absolwentów szkół pozostałych — co najmniej trzyletniego:

I. szkół technicznych (mechanicznych) oraz szkół mistrzów mechaników dla rzemiosł: kotlarstwa, kowalstwa, pilnikarstwa, ślusarstwa, ślusarstwa precyzyjnego (mechanictwa), ślusarstwa samochodowego i tokarstwa:

1. Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie (dawniej Państwowej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda w Warszawie) — Wydział Mechaniczny;
2. Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu (dawniej Państwowej Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu) — Wydział Mechaniczny;
3. Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni (dawniej w Tczewie) — Wydział Mechaniczny;
4. Państwowej Szkoły Górniczej i Hutniczej im. St. Staszica w Dąbrowie Górniczej — Wydział Elektromechaniczny;
5. Państwowej Szkoły Budowy Maszyn w Grudziądzu;

6. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Mechaniczny;
7. Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie (dawniej Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie) — Wydział Elektromechaniczny;
8. Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi (dawniej Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi) — Wydział Mechaniczny;
9. Państwowej Szkoły Technicznej Lotniczej i Samochodowej w Warszawie (dawniej Państwowej Szkoły Technicznej z Wydziałem Lotniczym i Samochodowym w Warszawie);
10. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Mechaniczny;
11. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Kolejowy Mechaniczny;
12. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Warszawie — Wydział Mechaniczny (dawniej Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny);
13. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Radomiu — Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny;
14. Byłej Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Sosnowcu — Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny;
15. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem — Wydział Mechaniczny (dawniej Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej Towarzystwa Szerzenia Oświaty Zawodowej w Brześciu n. Bugiem — Wydział Mechaniczno-Elektrotechniczny);
16. Średniej Szkoły Technicznej Towarzystwa Średniej Szkoły Technicznej w Drohobyczu;
17. Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku — Wydział Mechaniczny;
18. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Mechaników;
19. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Mistrzów Maszynowych;
20. Państwowej Szkoły Przemysłowych Mistrzów Mechaników przy Państwowej Szkole Budowy Maszyn w Grudziądzu;
21. Państwowej Szkoły Przemysłowych Mistrzów Maszynowych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Krakowie,
22. Szkoły Mistrzów Maszynowych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku;
23. Byłej Wojewódzkiej Szkoły Mechanicznej i Hutniczej w Królewskiej Hucie — Wydział Przemysłowych Mistrzów Maszynowych;

II. szkół technicznych (budowlanych, drogowych i melioracyjnych) oraz szkół majstrów budowlanych dla rzemiosł. blacharstwa, dekarstwa, kamieniarstwa, studniarstwa, zduństwa, mularstwa i ciesielstwa:

1. Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie;
2. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Budowlany;
3. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Budowlany;
4. Państwowej Szkoły Budownictwa w Jarosławiu;
5. Państwowej Szkoły Budownictwa w Lesznie;
6. Państwowej Szkoły Technicznej im. J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Budowlany;
7. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Budowlanych;
8. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Mistrzów Budowlanych;
9. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — Wydział Budowlany;
10. Byłej Szkoły Związku Samodzielnych Polskich Budowniczych w Katowicach;
11. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Budownictwa w Warszawie;
12. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Budownictwa w Jarosławiu;
13. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie;
14. Szkoły Majstrów Budowlanych przy Szkole Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie;
15. Państwowej Szkoły Majstrów Budowlanych przy Państwowej Szkole Technicznej (daw-

niej Państwowej Szkole Przemysłowej) we Lwowie;

16. Szkoły Mistrzów Budowlanych przy Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku;
17. Byłej Szkoły Majstrów Budowlanych Stowarzyszenia Młodych Chrześcijan w Polsce (Polskiej Y. M. C. A.) w Łodzi;
18. Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie (dawniej Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie) — Wydział Drogowo-Wodny;
19. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Drogowo-Wodny;
20. Państwowej Szkoły Mierniczej i Drogowej w Kowlu — Wydział Drogowo-Wodny;
21. Państwowej Szkoły Drogowej w Warszawie (dawniej Wydział Drogowy Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie);
22. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Drogowo-Wodny;
23. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Drogowych;
24. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Radomiu — Wydział Drogowo-Budowlany;
25. Byłej Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Sosnowcu — Wydział Drogowo-Budowlany;
26. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Warszawie — Wydział Drogowo-Budowlany;
27. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem (dawniej Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej Towarzystwa Szerzenia Oświaty Zawodowej w Brześciu n. Bugiem) — Wydział Drogowo-Budowlany;
28. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — Wydział Drogowy i Wodny (dawniej Wydział Drogowy);
29. Prywatnej Męskiej Szkoły Drogowej Polskiej Macierzy Szkolnej w Baranowiczach (dawniej Szkoły Budowlano-Drogowej P. M. S.);
30) Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Melioracyjny;
31. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Melioracyjny;
32. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Melioracyjny;
33. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem — były Wydział Melioracyjny;
34. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — były Wydział Melioracyjny;

III. szkół technicznych (farbiarskich) dla rzemiosła: chemicznego czyszczenia i farbowania tkanin i odzieży:

1. Państwowej Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi (dawniej Państwowej Szkoły Włókienniczej w Łodzi) — Wydział farbiarsko-wykończalniczy;
2. Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku — Wydział farbiarski;

IV. szkół technicznych (garbarskich) dla rzemiosł: garbarstwa, białoskórnictwa oraz farbowania skórek futrzanych:

1. Średniej Szkoły Chemiczno-Garbarskiej Tow. Popierania Wiedzy Chemiczno-Garbarskiej w Radomiu;

V. instytutów i szkół sztuk plastycznych oraz szkół sztuk zdobniczych i przemysłu artystycznego dla rzemiosł: brązownictwa, mosiężnictwa, garncarstwa, introligatorstwa, jubilerstwa, złotnictwa, grawerstwa, kamieniarstwa, malarstwa, pozłotnictwa, rzeźbiarstwa, stolarstwa, sztukatorstwa, szmuklerstwa, przędzarstwa materii ze złota i srebra, tapicerstwa oraz tokarstwa:

1. Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Krakowie;
2. Wydziału Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego przy Państwowej Szkole Technicznej (dawniej przy Państwowej Szkole Przemysłowej) we Lwowie;
3. Państwowej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu;
4. Miejskiej Szkoły Sztuk Zdobniczych i Malarstwa w Warszawie;

VI. szkół technicznych (drogowych i melioracyjnych) dla rzemiosła: brukarstwa:

1. Państwowej Szkoły Technicznej we Lwowie (dawniej Państwowej Szkoły Przemysłowej we Lwowie) — Wydział Drogowo-Wodny;
2. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Drogowo-Wodny;

3. Państwowej Szkoły Mierniczej i Drogowej w Kowlu — Wydział Drogowo-Wodny;
4. Państwowej Szkoły Drogowej w Warszawie (dawniej Wydział Drogowy Państwowej Szkoły Budownictwa w Warszawie);
5. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Drogowo-Wodny;
6. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych w Katowicach — Szkoła Techników Drogowych;
7. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Radomiu — Wydział Drogowo-Budowlany;
8. Byłej Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Sosnowcu — Wydział Drogowo-Budowlany;
9. Państwowej Średniej Szkoły Technicznej Kolejowej w Warszawie — Wydział Drogowo-Budowlany;
10. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem (dawniej Szkoły Średniej Technicznej Kolejowej Towarzystwa Szerzenia Oświaty Zawodowej w Brześciu n. Bugiem) — Wydział Drogowo-Budowlany;
11. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — Wydział Drogowy i Wodny (dawniej Wydział Drogowy);
12. Prywatnej Męskiej Szkoły Drogowej Polskiej Macierzy Szkolnej w Baranowiczach (dawniej Szkoły Budowlano-Drogowej P. M. S.);
13. Państwowej Szkoły Budownictwa i Mierniczo-Melioracyjnej w Poznaniu — Wydział Melioracyjny;
14. Państwowej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wilnie — Wydział Melioracyjny;
15. Państwowej Szkoły Przemysłowej im. St. Staszica w Krakowie — Wydział Melioracyjny;
16. Średniej Szkoły Technicznej im. Marszałka J. Piłsudskiego w Brześciu n. Bugiem — były Wydział Melioracyjny;
17. Szkoły Budownictwa Tow. Szkoły Budownictwa w Lublinie — były Wydział Melioracyjny.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 14 grudnia 1927 r. w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie ustalenia w jakiej mierze świadectwa ukończenia szkół technicznych uważać należy za dowód odpowiedniej kwalifikacji do kierowania praktycznym kształceniem terminatorów (Dz. U. R. P. Nr 118, poz. 1015) uzupełnione rozporządzeniem z dnia 30 sierpnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 70, poz. 519).

Minister Przemysłu i Handlu:
Antoni Roman

5.

WZMOŻENIE AKCJI BUDOWY PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH

Okólnik Nr 26

z dnia 3 czerwca 1938 r. (II P-3170/38)

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. z 1938 Nr 6, poz. 181.)

Ustawa z dnia 29 marca 1938 r. o przejęciu przez Skarb Państwa wypłaty dodatku na mieszkania dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 172) odciążyła znacznie budżety gmin od dotychczasowych świadczeń na cele konsumcyjne. Gminy skutkiem tego mogą w szerszym zakresie rozwinąć akcję budownictwa szkolnego.

Podając do wiadomości wyciąg z okólnika Pana Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 stycznia 1938 r. Nr S. F.-11/8/7 w tej sprawie, proszę Panów Kuratorów i Inspektorów Szkolnych o dołożenie wszelkich starań w kierunku upowszechnienia akcji budowy budynków szkolnych i mieszkań dla nauczycieli. W gminach, gdzie są już budowy rozpoczęte, cały wysiłek należy skupić na wykończeniu budynków, a dopiero po ich wykończeniu planować budowy nowe.

Obok wzmożonej propagandy w tej dziedzinie, wskazane jest bliskie współdziałanie z organami ustrojowymi gmin i porozumienie się z władzami nadzorczymi nad samorządem terytorialnym w celu najpełniejszego wyzyskania wszelkich środków i najbardziej harmonijnego i planowego zespolenia wszelkich zainteresowanych w tej dziedzinie czynników. Ścisła współpraca z Komitetami Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych powinna być wyzyskana w celu skierowania pomocy przez nie udzielanej na te tereny i dla tych gmin, w których potrzeby w zakresie budownictwa szkolnego są największe i najmocniej odczuwane, gminy zaś są ubogie i nie są w stanie same sprostać ciążącym na nich obowiązkom.

Należy również baczną uwagę zwrócić na konieczność uzupełnienia i polepszenia stanu zbyt ubogich lub zniszczonych urządzeń szkolnych.

Wszelkie formalności związane z budownictwem szkolnym powinny być załatwiane bez najmniejszej zwłoki.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
W. Świętosławski

Załącznik do okólnika Nr 26
z dnia 3. czerwca 1938 r.
(II P-3170/38)

Odpis z odpisu.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr SF. 11/8/7.

Warszawa, dnia 7 stycznia 1938 r.

Gospodarka finansowo - budżetowa i ustalenie preliminarzy budżetowych związków samorządowych na r. 1938/39.

OKÓLNIK Nr 3.

Do

PP.: Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Starostów Krajowych w Poznaniu i Toruniu, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Zasadą przewodnią obecnej polityki budżetowej Państwa jest ścisłe utrzymywanie równowagi budżetowej przy równoczesnym zwiększeniu wydatków produktywnych, a szczególnie wydatków inwestycyjnych, sprzyjających ożywieniu życia gospodarczego. Tą zasadą winny kierować się związki samorządowe przy ustalaniu swych zamierzeń budżetowych na rok 1938/39.

W związku z prowadzonymi obecnie pracami nad ustaleniem preliminarzy budżetowych związków samorządowych na r. 1938/39 udzielam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu związkom samorządowym i podległym mi władzom nadzorczym nad samorządem terytorialnym następujących wskazówek co do ustalania i zatwierdzania preliminarzy oraz zasad, jakimi wymienione związki winny kierować się w gospodarce finansowo-budżetowej.

. . . .

. . . .

Z uwagi na konieczność zasilenia finansów związków samorządowych w ciągu lat trzech, tj. w okresie niezbędnym dla przeprowadzenia prac nad zasadniczą reformą finansów samorządowych — przewiduje się dotowanie związków samorządowych przez Skarb Państwa, sumą 10 milionów zł rocznie. Suma ta dzielona byłaby w sposób następujący w roku budżetowym 1938/39:

a) miasta z ludnością poniżej 10.000 mieszkańców otrzymałyby .	3.000.000 zł
b) pozostałe miasta	3.000.000 „
c) powiatowe związki samorządowe na subwencje dla gmin wiejskich	3.000.000 „
d) komunalne związki wojewódzkie: poznański	600.000 „
pomorski	400.000 „

W ramach powyższych sum a), b) i c) dotacja podlegałaby rozdziałowi pomiędzy poszczególne związki samorządowe w stosunku do liczby mieszkańców według ostatniego spisu ludności na obszarze całego Państwa, przy czym przy rozdziale dotacji pomiędzy powiatowe związki samorządowe braną byłaby w rachubę ludność gmin wiejskich bez gmin posiadających uprawnienia finansowe miast. Ponieważ wszelkie dane przemawiają, iż przewidziana w państwowym preliminarzu omawiana dotacja w kwocie 10.000.000 zł zostanie przez ciała prawodawcze uchwaloną, wyrażam zgodę, aby związki samorządowe przewi-

działy w swych budżetach odpowiednie kwoty dotacyjne, a mianowicie: miasta poniżej 10.000 mieszkańców w wysokości 1 zł 31 gr na 1 mieszkańca, pozostałe miasta w wysokości 49,5 gr na 1 mieszkańca oraz powiatowe związki samorządowe 13,5 gr na 1 mieszkańca powiatu z wyłączeniem ludności miast. Powiatowe związki samorządowe otrzymane kwoty dotacyj winny przeznaczyć w całości na subwencje dla gmin wiejskich — przede wszystkim na pokrycie niedoboru tych gmin, spowodowanego nałożonym na nie obowiązkiem wypłacania dodatku mieszkaniowego dla nauczycieli szkół powszechnych. Zaległe dodatki mieszkaniowe winny być uregulowane najdalej w ciągu najbliższych dwóch okresów budżetowych.

Dla ułatwienia związkom samorządowym wypełnienia zadań w dziedzinie szkolnictwa, przewiduje się przejęcie przez Skarb Państwa wypłaty dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli w tej kolejności, iż w okresie 1938/39 przejęte zostałyby dodatki mieszkaniowe, wypłacane przez gminy wiejskie, w roku 1939/40 — dodatki wypłacane przez miasta niewydzielone i wreszcie w okresie 1940/41 — dodatki wypłacane przez miasta wydzielone.

W związku z powyższym gminy wiejskie w porozumieniu z wydziałem powiatowym winny w preliminarzach na okres 1938/39 zapreliminować po stronie wydatkowej — odpowiednią kwotę na pokrycie zaległości z tytułu dodatków mieszkaniowych dla nauczycieli szkół powszechnych, po stronie dochodowej zaś — przeznaczoną na pokrycie tego wydatku subwencję z powiatowego związku samorządowego; kredytów natomiast na opłacanie bieżących dodatków gminy wiejskie mogą nie przewidywać, przeznaczając zwolnione z tego tytułu kwoty — w granicach koniecznych potrzeb i równowagi budżetowej — na wydatki związane z budową szkół powszechnych, bądź poprawą stanu zagospodarowania szkół istniejących. Wskazanym jest, aby przy urządzaniu budynków szkolnych gminy kierowały się wskazaniami, zawartymi w rozesłanym do zarządów gmin, wydawnictwie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pt. „Publiczne Szkoły Powszechne — teren, budynki, sprzęty".

. . . .

. . . .

Sławoj Składkowski
Minister.

6.

ZMIANA WZORU UMÓW ZAWIERANYCH Z NAUCZYCIELAMI

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 21 lipca 1938
Nr B. P-11166/38

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4. VI. 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50 poz. 304) zarządzam co następuje:

§ 1. W związku z wejściem w życie z dniem 1 września 1938 r. ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 220) ulega następującym zmianom wzór umowy, stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 sierpnia 1937 r. o wynagrodzeniu opłacanych przez Państwo kontraktowych nauczycieli szkół państwowych i publicznych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 318):

I. Punkt 3 otrzymuje brzmienie: „3) W razie niemożności pełnienia obowiązków wskutek powołania do pełnienia czynności sędziego przysięgłego, ławnika sądu pracy, albo innych obowiązków obywatelskich nałożonych przepisami prawa publicznego, albo też wskutek wykluczenia od zajęć przez władzę sanitarną dla zapobieżenia rozwleczenia choroby zaraźliwej, pracownik zachowuje przez okres 3-ch miesięcy prawo do wynagrodzenia zmniejszonego o kwoty otrzymane ze Skarbu Państwa na skutek powołania do pełnienia wyżej wymienionych obowiązków obywa-

telskich, albo też wykluczenia od zajęć przez władze sanitarne. We wszystkich wymienionych wyżej wypadkach niemożności pełnienia obowiązków, prawo do wynagrodzenia gaśnie przed upływem 3-ch miesięcy, jeżeli w ciągu tych 3-ch miesięcy umowa niniejsza ulegnie rozwiązaniu wskutek upływu czasu na który ją zawarto.

W razie powołania na przeszkolenie lub na ćwiczenia wojskowe na podstawie ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, zatrzymuje pracownik na czas tego przeszkolenia lub ćwiczeń wynagrodzenie określone w punkcie 2) z zastrzeżeniem postanowień art. 135 wspomnianej ustawy. W razie powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, jak również w razie powołania do czynnej służby wojskowej ze względu na bezpieczeństwo Państwa na podstawie powołanej wyżej ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, przestanie pracownik otrzymywać wynikające z niniejszej umowy wynagrodzenie, z końcem miesiąca, w którym nastąpiło wcielenie".

II. Punkt 6c otrzymuje brzmienie: „c) w razie powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej — jeżeli stosunek pracy w chwili powołania trwał nieprzerwanie mniej aniżeli 6 miesięcy — z dniem wcielenia".

III. Ustęp 2 punktu 6 otrzymuje brzmienie: „Umowa nie ulega rozwiązaniu z powodu: a) powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej, jeżeli stosunek pracy w chwili powołania trwał nieprzerwanie co najmniej 6 miesięcy, b) powołania pracownika na przeszkolenie lub na ćwiczenia wojskowe, oraz c) powołania żołnierzy rezerwy lub pospolitego ruszenia do czynnej służby wojskowej ze względu na bezpieczeństwo Państwa".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 września 1938 r.

Minister
W. Świętosławski

7.

ORGANIZACJA ZAJĘĆ POPOŁUDNIOWYCH W ZAKRESIE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

MINISTERSTWO WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 21 czerwca 1938 r.
Nr II. W-4869/38

Ministerstwo W. R. i O. P. stwierdziło w bieżącym roku szkolnym dość dużą dowolność w organizowaniu popołudniowych zajęć młodzieży w zakresie wychowania fizycznego. Celem uniknięcia tego rodzaju faktów w roku szkolnym 1938/39 Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

a) młodzież klas gimnazjalnych i licealnych nie może być pod żadnym pozorem łączona na zajęciach popołudniowych (gry i zabawy, przysposobienie sportowe) w jednolite grupy, a to ze względu na różny program i wielką rozpiętość wieku;
b) w IV klasach gimnazjów męskich jedna godzina gier i zabaw pozostawiona jest do dyspozycji komendanta hufca szkolnego p. w., druga zaś godzina pozostaje do dyspozycji nauczyciela ćwiczeń cielesnych jako godzina gier i zabaw na każdy oddział klasy IV (Okólnik Mini-

sterstwa W. R. i O. P. Nr 19 z dn. 8 kwietnia r. b. Nr II S-3231/38. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4 poz. 97 z 1938 r.);

c) organizowanie zespołów 90-osobowych na zajęciach popołudniowych w. f. nie może być regułą; zespołów 90-osobowy jest jedynie dopuszczalny, jeżeli istnieją warunki racjonalnego zorganizowania tak licznej grupy (sale, boiska, pływalnie, sprzęt). Niemożnością jest np. zorganizowanie pracy zespołu 90-osobowego na sali o wymiarach $100 m^2$ lub pływalni $50 m^2$, albo przy zaopatrzeniu szkoły w sprzęt na 30 osób.

d) młodzież dojeżdżająca, która ze względu na odległość nie bierze udziału w zajęciach popołudniowych, może być organizowana w zespoły odbywające ćwiczenia bezpośrednio po lekcjach, byleby nie w takim dniu, w którym już odbywały się ćwiczenia cielesne. Zespoły młodzieży dojeżdżającej powinny być jednak organizowane również z uwzględnieniem wyżej przytoczonych zasad.

Przy organizacji roku szkolnego 1938/39 uwzględnią Kuratoria (Wydział O. P. Śl. Urz. Woj.) powyższe wskazania, co przyczyni się niezawodnie do racjonalniejszego organizowania wychowania fizycznego młodzieży.

Dyrektor Departamentu
Dr M. Pollak

8.

ORGANIZACJA I PROGRAM AUDYCYJ MUZYCZNYCH W PAŃSTWOWYCH SZKOŁACH ŚREDNICH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 4 lipca 1938
Nr II S-4113/38

Zmieniając częściowo treść okólnika Nr 103 z dnia 9 października 1936 r. (II S-7215/36) i Nr 76 z dnia 21 lipca 1937 r. (II S-5659/37) w sprawie organizacji audycyj muzycznych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących ustalam nowy program audycyj na okres czteroletni dla gimnazjów i dwuletni dla liceów.

PROGRAM AUDYCJI MUZYCZNYCH

I. Gimnazjum okres 4-ro letni

Rok A 1938/39	Sylwetki wielkich kompozytorów na tle epoki	Rok B 1939/40	Rodzaje muzyki (jej charakter, przeznaczenie, środki wykonawcze)
1.	Moniuszko	1.	Ludowa
2.	Schubert i Schumann	2.	Taneczna
3.	Chopin (Polonez, Mazurki, Walce)	3.	Operowa
4.	Beethoven	4.	Chóralna
5.	Mozart	5.	Solowa
6.	Chopin (Ballada, Kołysanka, Etiudy)	6.	Religijna
7.	Bach i Haendel	7.	Kameralna
8.	Chopin (Scherzo, Preludia, Nokturny)	8.	Symfoniczna

Rok C 1940/41 **Muzyka różnych narodów**

1. Polska przed „Młodą Polską"
2. Niemiecka
3. Włoska
4. Francuska
5. Skandynawska i węgierska
6. Rosyjska
7. Hiszpańska i czeska
8. Polska po „Młodej Polsce"

Rok D 1941/42 **Przegląd historyczny muzyki**
Główne epoki muzyczne od czasów dzisiejszych do XVI w.

1. XX wiek
2. Wagner i weryzm
3. 2-ga połowa XIX w.
4. Moniuszko, Zarębski, Wieniawski
5. Chopin
6. Romantycy (1-sza połowa XIX w.)
7. Klasycy Wiedeńscy (koniec XVIII i początek XIX w.)
8. Dawni klasycy (koniec XVII i 1-sza połowa XVIII w.)

II. Liceum okres 2-letni

Rok A 1938/39 **Problemy, formy i treści w muzyce**

1. Homofonia i polifonia
2. Pierwiastki narodowe w muzyce
3. Muzyka religijna i świecka
4. Muzyka programowa i absolutna
5. Klasycyzm i romantyzm
6. Postęp w szukaniu nowych środków wypowiedzenia się muzycznego
7. Muzyka „poważna" i „lekka"
8. Muzyka „żywa" i „mechaniczna"

Rok B 1939/40 **Formy muzyczne i ich rozwój**

1. Pieśń (zwrotkowa i deklamacyjna), forma pieśni w muzyce instrumentalnej
2. Suita, sonata, koncert w epoce przedklasycznej
3. Rondo
4. Wariacje
5. Sonata (koncert, symfonia), forma klasyczna
6. Formy polifoniczne
7. Fantazja, poemat symfoniczny i inne swobodne formy
8. Opera i oratorium.

W zakresie organizacji obowiązywać będzie nadal instrukcja podana w okólniku Nr 103 z dnia 9 października 1936 r. z tym, że wymieniona w p. 5 instrukcji ilość i terminy audycyj radiowych od początku roku szkolnego 1938/39 ulegną zmianom. Audycje radiowe odbywać się będą 4 razy w miesiącu: każdego poniedziałku od godz. 13.30 do 14. Audycje w 1 i 3 tygodniu miesiąca przeznaczone będą dla młodzieży gimnazjalnej a w 2 i 4 tygodniu dla młodzieży licealnej. W zakładach, które nie mogą z jakichkolwiek powodów organizować żadnych lub niektórych audycyj muzyki żywej — audycje 1 i 2 są obowiązkowe.

Równocześnie przypominam, że audycje muzyczne objęte są obowiązkowym programem nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i skutkiem tego należy je uwzględnić w planie pracy szkolnej.

Minister
W. Święłosławski

9.

OPŁATY SZKOLNE W PAŃSTWOWYCH SZKOŁACH ŚREDNICH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, PAŃSTWOWYCH ZAKŁADACH KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI ORAZ PRZY EGZAMINACH NAUCZYCIELI SZKÓŁ POWSZECHNYCH

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH
I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 14 lipca 1938 r.
Nr I. R-4440/38

Z mocą obowiązującą od początku roku szkolnego 1938/39 zarządzam pobieranie następujących opłat:

I. W państwowych szkołach średnich ogólnokształcących.

	Zł
1. Taksa za egzamin wstępny do klasy pierwszej lub wyższej państwowego gimnazjum ogólnokształcącego . . .	10.—
2. Taksa za egzamin wstępny do klasy I i II państwowego liceum ogólnokształcącego	10.—
3. Taksa za egzamin uzupełniający z języka łacińskiego w zakresie gimnazjum ogólnokształcącego	8.—
4. Taksa za egzamin przy przejściu z gimnazjum zawodowego do gimnazjum ogólnokształcącego	10.—
5. Taksa za egzamin przy przejściu z liceum zawodowego do liceum ogólnokształcącego	20.—
6. Taksa za egzamin dojrzałości w szkołach średnich ogólnokształcących państwowych i prywatnych (dawnego typu) . .	12.—
7. Taksa za pełny egzamin dojrzałości dla eksternów (dawnego typu)	60.—
8 Taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości dla eksternów (dawnego typu)	15.—
9 Taksa za egzamin ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego nowego ustroju bez praw i dla eksternów	40.—
10. Taksa za egzamin dojrzałości w liceum ogólnokształcącym państwowym i prywatnym	15.—
11. Taksa za pełny egzamin dojrzałości w liceum ogólnokształcącym dla eksternów	60.—
12. Taksa za uzupełniający egzamin dojrzałości w liceum ogólnokształcącym dla eksternów — za każdy przedmiot egzaminu	5.—
13. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących	5.—
14. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości (dawnego typu)	10.—
15. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa dojrzałości w liceum ogólnokształcącym.	10.—
16. Taksa administracyjna roczna	200.—
„ „ „ dla uczniów wstępujących po raz pierwszy do państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej	203.—

II. W państwowych zakładach kształcenia nauczycieli (licea pedagogiczne, pedagogia, wyższe kursy nauczycielskie, seminaria ochroniarskie i dla wychowawczyń przedszkoli, przedszkola przy seminariach ochraniarskich i dla wychowawczyń przedszkoli) oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych.

17. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa rocznego lub półrocznego jak również duplikatu złożenia części egzaminu dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych	5.—
18. Taksa za wydanie duplikatu: świadectwa dojrzałości, dyplomu na nauczyciela szkoły powszechnej, świadectwa ukończenia seminarium ochroniarskiego i dla wychowawczyń przedszkoli, świadectwa egzaminu uzupełniającego względnie pełnego egzaminu dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych, świadectwa z wyższego kursu nauczycielskiego .	10.—
19. Taksa za wydanie duplikatu świadectwa praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych . .	10.—
20. Taksa za pełny egzamin na dyplom nauczyciela szkół powszechnych dla eksternów	60.—

	zł
21. Taksa za uzupełniający egzamin na dyplom nauczyciela szkół powszechnych dla eksternów	40.—
22. Taksa za egzamin dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych:	
a) z jednej grupy przedmiotów lub z jednego przedmiotu artystyczno-technicznego	10.—
b) z dwóch grup zdawanych łącznie	15.—
c) z trzech grup zdawanych łącznie	20.—
d) z czterech i więcej grup zdawanych łącznie . . .	25.—
23. Taksa za egzamin na świadectwo praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych	50.—
24 Taksa za egzamin eksternów na wyższych kursach nauczycielskich zdawany w całości w jednym terminie . . .	40.—
25. Taksa za jedną część egzaminu eksternow na wyższych kursach nauczycielskich	20.—
26. Taksa za dwie części egzaminu eksternów na wyższych kursach nauczycielskich zdawanego łącznie	30.—
27. Taksa administracyjna roczna:	
a) w liceach pedagogicznych i pedagogiach	30.—
b) w seminariach ochroniarskich i dla wychowawczyń przedszkoli	30.—
c) w przedszkolach przy seminariach ochroniarskich i dla wychowawczyń przedszkoli	30.—
d) na wyższych kursach nauczycielskich	80.—

Uwaga 1: Nie pobiera się taksy administracyjnej od dzieci, uczęszczających do szkół ćwiczeń państwowych liceów pedagogicznych i pedagogiów, zorganizowanych na zasadach, wskazanych w § 14 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 marca 1937 r. o organizacji państwowego liceum pedagogicznego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 56).

Uwaga 2: Opłaty w Państwowym Instytucie Robót Ręcznych, Państwowym Instytucie Nauczycielskim, Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej i w Państwowym Wyższym Kursie Nauczycielskim (grupa robót ręcznych) normuje oddzielne zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

III. Prócz taks, wymienionych w punktach 13, 14, 15, 17, 18 i 19, zainteresowani uiszczają opłatę stemplową znaczkami w wysokości przewidzianej w przepisach o opłatach stemplowych. Dyrekcja szkoły, względnie inna władza, sporządzająca duplikat świadectwa, nakleja otrzymane znaczki na wydanym duplikacie i kasuje.

IV. Uczniowie, wstępujący do państwowych liceów pedagogicznych i pedagogiów, składają w Dyrekcji szkoły deklaracje, podpisane przez rodziców lub opiekunów prawnych, że po ukończeniu liceum pedagogicznego (pedagogium) pełnić będą służbę nauczycielską w publicznych szkołach powszechnych w ciągu lat trzech lub dokonają zwrotu kwoty zł 170.— za każdy rok nauki, pobieranej w tych szkołach. Wzór deklaracji i sposób jej składania wskażą osobne przepisy.

V. a) Do uiszczenia taks obowiązani są zasadniczo wszyscy uczniowie (eksterni). Nie opłacają taksy egzaminacyjnej, wymienionej w punkcie 2, uczniowie zwolnieni od tego egzaminu.

b) Wpłacone taksy zwrotowi zasadniczo nie podlegają. Wyjątkowo mogą być zwrócone taksy egzaminacyjne (punkty: 1—12 i 20—26) w tym wypadku, gdy uczeń, ekstern lub nauczyciel z powodu choroby, powstałej

po wpłaceniu taksy, egzaminowi poddać się nie może, co winno być stwierdzone świadectwem lekarskim, względnie po wpłaceniu taksy nie zostanie do egzaminu dopuszczony. Zwrotu taks dokonywują Kuratoria Okręgów Szkolnych, względnie Dyrekcje szkół we własnym zakresie działania.

VI. a) Taksy, wymienione w punktach: 1—12 i 20—26 winny być wpłacone przed przystąpieniem ucznia, eksterna lub nauczyciela do egzaminu.

b) Taksy wymienione w punktach: 13, 14, 15, 17, 18 i 19, winny być uiszczone przed wydaniem duplikatu świadectwa.

c) Taksy administracyjne, wymienione w punktach 16 i 27, powinny być wpłacone w dwóch równych ratach półrocznych z początkiem danego półrocza, najpóźniej jednak do dnia 20 listopada za I półrocze i do dnia 20 kwietnia za II półrocze roku szkolnego. Od uczniów, którzy przed ostatecznym terminem płatności taksy administracyjnej występują ze szkoły, można nie żądać opłacenia taksy.

VII. Taksy, wymienione w punktach: 1, 2, 3, 4 i 5, wpłacają przystępujący do egzaminu do P. K. O. na konto czekowe szkoły. Dyrekcja szkoły po pokryciu wydatków administracyjno-osobowych, o ile takie będą, rozdziela te taksy między egzaminatorów, jako wynagrodzenie za udział w egzaminach. Przy rozdziale taksy za egzamin wstępny do państwowego gimnazjum ogólnokształcącego (punkt 1) należy uwzględnić również delegatów szkolnictwa powszechnego, obecnych przy egzaminie, oraz lekarza, przeprowadzającego badania lekarskie kandydatów. Przy rozdziale taksy za egzamin wstępny do państwowego liceum ogólnokształcącego (punkt 2) należy uwzględnić lekarza, przeprowadzającego badania lekarskie kandydatów.

VIII. a) Taksę, wymienioną w punkcie 6, za egzamin dojrzałości oraz taksę za egzamin dojrzałości w liceum ogólnokształcącym (punkt 10) wpłacają uczniowie szkół państwowych na konto czekowe szkoły. Dyrekcje zaś szkół niepaństwowych zebrane taksy wpłacają do P. K. O. na właściwe konto Izby Skarbowej, względnie Kasy Urzędu Skarbowego — na rachunek „Taksy administracyjnej" Kuratorium Okręgu Szkolnego. Dyrekcje szkół zarówno państwowych jak i niepaństwowych przesyłają do Kuratorium wykazy uczniów, od których taksy te zostały pobrane, nadto Dyrekcje szkół państwowych podają kwotę, jaką z tego tytułu uzyskały, a Dyrekcje szkół niepaństwowych dołączają dowód wpłacenia łącznej sumy.

b) Taksy, wymienione w punktach: 7, 8, 9, 11 i 12, wpłacają eksterni i dyrekcje szkół niepaństwowych (punkt 9) bezpośrednio do P. K. O. na właściwe konto Izby Skarbowej, względnie Kasy Urzędu Skarbowego — na rachunek „Taksy administracyjnej" Kuratorium Okręgu Szkolnego.

c) Taksę, wymienioną w punkcie 23, za egzamin na świadectwo praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych wpłacają nauczyciele, przystępujący do tego egzaminu, do P. K. O. na właściwe konto Izby Skarbowej, względnie Kasy Urzędu Skarbowego — na rachunek „Taksy administracyjnej" Kuratorium Okręgu Szkolnego.

d) Taksy, wymienione w punktach 20, 21, 22, 24, 25 i 26 są przeznaczone na wydatki, związane z przeprowadzeniem egzaminów i na wynagrodzenie egzaminatorów. Zasady podziału taks są określone w regulaminach odpowiednich egzaminów.

e) Taksy za wydanie duplikatów świadectw wpłacają zainteresowani do P. K. O. na konto czekowe szkół, jeśli duplikaty wydają Dyrekcje szkół państwowych. W wypadkach, gdy duplikat świadectwa wystawia Komisja, przeprowadzająca egzaminy praktyczne nauczycieli publicz-

nych szkół powszechnych, Kuratorium Okręgu Szkolnego bądź też Dyrekcja szkoły niepaństwowej na zlecenie Kuratorium (duplikat świadectwa dojrzałości i duplikat świadectwa dojrzałości w liceum ogólnokształcącym prywatnym), wspomniane opłaty wpłacają zainteresowani na rachunek „Taksy administracyjnej“ Kuratorium Okręgu Szkolnego.

IX. a) Dochód z taks, wymienionych w punktach: 6, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 27, zatrzymują Dyrekcje szkół państwowych do swojej dyspozycji na pokrycie wydatków, przewidzianych w zatwierdzonych przez Kuratoria Okręgów Szkolnych rocznych planach finansowo-gospodarczych.

b) Dyrekcje szkół, których zatwierdzone plany przewidują dochody większe od zatwierdzonych wydatków, przelewają nadwyżki za pośrednictwem P. K. O. na właściwe konta Izb Skarbowych, względnie na konta Kas Urzędów Skarbowych na rachunek „Taksy administracyjnej“ Kuratorium Okręgu Szkolnego.

c) Dyrekcje szkół, których zatwierdzone plany przewidują dochody mniejsze od zatwierdzonych wydatków, otrzymują z Kuratorium Okręgu Szkolnego brakujące sumy w formie dotacyj.

d) Sposób pobierania, przechowywania i księgowania sum, otrzymywanych z powyższych taks, normują przepisy rachunkowo-kasowe, wydane przez Ministerstwo W. R. i O. P.

X. a) Od taks: za pełny egzamin dojrzałości eksternów (punkt 7), za egzamin ukończenia gimnazjum ogólnokształcącego nowego ustroju bez praw i dla eksternów (punkt 9) oraz za pełny egzamin dojrzałości w liceum ogólnokształcącym dla eksternów (punkt 11) mogą być zwolnieni w połowie kandydaci niezamożni oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych, czynnych wojskowych zawodowych, czynnych funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“, a także sami czynni funkcjonariusze państwowi, wojskowi zawodowi oraz czynni funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“. Całkowicie zwolnieni od tej taksy mogą być wyjątkowo kandydaci zupełnie ubodzy, i to w granicach 10% wszystkich kandydatów, dopuszczonych do egzaminu, przy czym pierwszeństwo mieć winny dzieci niezamożnych inwalidów wojennych, niezamożnych kawalerów orderu „Virtuti Militari“ i odznaczonych Krzyżem lub Medalem Niepodległości oraz dzieci rodziców niezamożnych, posiadających odznakę „Za walkę o szkołę polską“ i dzieci niezamożnych, zweryfikowanych członków „Stowarzyszenia b. uczestników strajku szkolnego zachodniej Polski“.

b) Od taks, wymienionych w punktach 7, 9 i 11, zwalnia uczniów gimnazjów ogólnokształcących nowego ustroju bez praw oraz eksternów Kuratorium Okręgu Szkolnego.

XI. a) Dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych i czynnych wojskowych zawodowych, pobierających uposażenie służbowe lub wynagrodzenie ze Skarbu Państwa oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ opłacają 50% normalnych taks administracyjnych, wskazanych w punktach 16 i 27 d, jeżeli wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre z zastrzeżeniem, że rodzice ich nie posiadają znaczniejszego majątku.

b) Dzieci rodziców niezamożnych, jeżeli wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre, mogą korzystać począwszy od I półrocza klasy I z częściowego lub całkowitego zwolnienia od taks administracyjnych, wymienionych w punktach 16 i 27. W wyjątkowych wy-

padkach również dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ mogą korzystać z częściowego lub całkowitego zwolnienia od zniżonej do 50% taksy (punkt XI a) oraz od taks wymienionych w punkcie 27 a, b i c; zwolnienia te muszą jednak mieścić się w granicach normy, określonej w punkcie XII b i c.

c) Całkowite i częściowe zwolnienia od taksy administracyjnej (punkt XI b) należy stosować w pierwszym rzędzie w odniesieniu do dzieci niezamożnych inwalidów wojennych, niezamożnych kawalerów orderu „Virtuti Militari“ i odznaczonych Krzyżem lub Medalem Niepodległości oraz do dzieci rodziców niezamożnych, posiadających odznakę „Za walkę o szkołę polską“ i dzieci niezamożnych, zweryfikowanych członków „Stowarzyszenia b. uczestników strajku szkolnego zachodniej Polski“.

d) Od taksy, przewidzianej w punkcie 27 d, nie mogą być zwolnieni słuchacze wyższych kursów nauczycielskich, korzystający z urlopu płatnego.

XII. a) Określonych wyżej w punkcie XI zwolnień od taks administracyjnych udzielają co półrocze Rady Pedagogiczne szkół stosownie do stanu majątkowego rodziców — uczniom, którzy pilnością i postępami w nauce na to zasługują. Rady Pedagogiczne powinny przy zwolnieniach od taks rozważyć dokładnie warunki, w jakich młodzież poza szkołami pozostaje. Opieka domowa ucznia może odwołać się od decyzji Rady Pedagogicznej, w wypadku odmówienia zwolnienia, do Kuratorium, które rozstrzyga ostatecznie.

b) Radom Pedagogicznym przysługuje prawo udzielania zwolnień, przewidzianych w punkcie XI b, w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących w granicach 20%, a na wyższych kursach nauczycielskich w granicach 25% sumy, którą uzyskałaby Dyrekcja szkoły z opłat, gdyby wszystkie dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe“ i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon“ płaciły połowę taksy, a pozostałe całą taksę administracyjną.

c) W państwowych liceach pedagogicznych i pedagogiach, w państwowych seminariach ochroniarskich i dla wychowawczyń przedszkoli Radom Pedagogicznym przysługuje prawo udzielania zwolnień, przewidzianych w punkcie XI b, w granicach 25% wpływu, jaki osiągnęłaby szkoła, pobierając całkowitą taksę administracyjną od wszystkich uczniów, zapisanych do szkoły.

d) Gdyby wyjątkowe względy zmuszały Radę Pedagogiczną do udzielenia ulg i zwolnień na kwotę wyższą niż wyżej wskazana, winny Dyrekcje szkół uzyskać na to zgodę Kuratorium Okręgu Szkolnego, występując z wnioskami w I półroczu do dnia 1-go listopada, a w II półroczu do dnia 1 kwietnia.

e) Stypendystów gminnych, korzystających ze zwolnienia od taksy administracyjnej w myśl okólnika Nr 72 z dnia 6 sierpnia 1936 r. (II P-5162/36) w sprawie pomocy w kształceniu wybitnie zdolnych uczniów — dzieci rolników (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 126), nie należy wliczać ani do podstawy obliczenia procentowej granicy zwolnień, ani do dozwolonej normy zwolnień. Stypendystów tych zwalnia od taksy administracyjnej w I półroczu Dyrekcja szkoły; dalsze zwolnienia, uzależnione od postępów w nauce, udzielane są przez Radę Pedagogiczną.

XIII. a) Decyzja Rady Pedagogicznej o udzieleniu zwolnień od taksy administracyjnej następuje do dnia 20 października na skutek podania, wniesionego do Dyrekcji szkoły przez rodziców lub opiekę domową ucznia, w terminie najdalej do dnia 20 września. Dyrekcja szkoły może żądać uzupełnienia podania zaświadczeniem o stanie majątkowym.

b) Funkcjonariusze państwowi i wojskowi zawodowi oraz funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe" i „Polska Poczta - Telegraf i Telefon" nie składają podań o udzielenie zwolnień, przewidzianych w punkcie XI a, Dyrekcja szkoły może jednak zażądać od nich w razie wątpliwości przedstawienia świadectwa o stanie majątkowym lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest funkcjonariuszem państwowym, względnie funkcjonariuszem wymienionych przedsiębiorstw państwowych.

c) Uczniowie, którzy uzyskali zwolnienie od taksy w jednym półroczu, korzystają ze zwolnienia i w następnym półroczu szkolnym, jeżeli istnieją nadal warunki, od których zależy zwolnienie.

d) Uczniowie nie zwolnieni od taksy obowiązani są wpłacać ją ratami półrocznymi bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzyj Rady Pedagogicznej najpóźniej jednak do dnia 20 listopada za I półrocze i do dnia 20 kwietnia za II półrocze.

XIV. Dzieci ślubne i uprawnione tych oficerów i szeregowych Policji Państwowej, którzy utracili życie wskutek czynu karygodnego, popełnionego na ich osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, któremu ulegli z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych są zwolnione od opłacania taks, wymienionych w punktach: 7, 9, 11, 16 i 27 (art. 90 Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. — Dz. Urz. R. P. Nr 5 z dnia 21 stycznia 1931 r., poz. 27). Dzieci tych nie należy wliczać ani do podstawy obliczenia procentowej granicy zwolnień, ani do normy zwolnień, określonej w punkcie X a i XII b i c.

XV. Od opłat, wymienionych w punktach: 1—6, 8, 10, 12—15, 17—26, oraz od różnicy między taksą administracyjną dla uczniów dawnych i nowowstępujących w kwocie zł 3 — (punkt 16) nikt zwolnionym być nie może.

XVI. W sprawach, związanych z pobieraniem (egzekwowaniem) taks oraz umarzaniem w wyjątkowych wypadkach nieściągalnych taks, decyduje Kuratorium Okręgu Szkolnego.

XVII. Z chwilą wejścia w życie niniejszego okólnika przestają obowiązywać:

okólnik nr 85 z dnia 14 czerwca 1934 r. (I R-4574/34) o opłatach szkolnych w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, państwowych zakładach kształcenia nauczycieli oraz przy egzaminach nauczycieli szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6-7, poz. 96),

okólnik nr 47 z dnia 4 maja 1935 r. (BP-9981/35) w sprawie opłat przy egzaminach praktycznych nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 41),

okólnik nr 97 z dnia 30 listopada 1935 r. (I R-8368/35) w sprawie zmiany niektórych postanowień okólnika Nr 85 z dnia 14 czerwca 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 12, poz. 211),

okólnik nr 1 z dnia 8 stycznia 1937 r. (I R-10925/36) w sprawie zmiany niektórych postanowień okólnika nr 85 z dnia 14 czerwca 1934 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 7),

okólnik nr 31 z dnia 20 kwietnia 1937 r. (I R-1573/37 o opłatach za egzamin ukończenia gimnazjum prywatnego nowego ustroju i za egzaminy do liceów ogólnokształcących (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5, poz. 135),

okólnik nr 55, z dnia 3 czerwca 1937 r. (I R-4830/37) o taksie administracyjnej w państwowych liceach pedagogicznych i pedagogiach (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 182).

Minister

W. Świętosławski

10.

OPŁATY SZKOLNE W SZKOŁACH ZAWODOWYCH

MINISTER WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO
Warszawa
Dnia 15 lipca 1938 r.
Nr I. R-3832/38

Z mocą obowiązującą od początku roku szkolnego 1938/39 zarządzam pobieranie w państwowych szkołach, seminariach i na kursach zawodowych następujących opłat szkolnych.

I. Taksę za egzamin wstępny uiszczają wszyscy kandydaci, przystępujący do tego egzaminu:

1. w szkołach technicznych, średnich technicznych kolejowych, w szkołach handlowych oraz w szkołach średnich rolniczych i ogrodniczych . . . . zł 5.—

2. w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych (męskich i żeńskich), w szkołach mistrzowskich, w szkołach rękodzielniczych i gospodarczych żeńskich, seminariach zawodowych żeńskich i w szkołach niższych technicznych kolejowych . . . . . . 3.—

3. we wszystkich gimnazjach i liceach zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju . . . . 5.—

4. we wszystkich szkołach niższych zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju . . . . 3.—

II. Taksę za badania psychotechniczne uiszczają wszyscy kandydaci, poddawani tym badaniom:

1. w szkołach wymienionych w punkcie I — 1 i 3 . . 2.—

2. w szkołach wymienionych w punkcie I — 2 i 4 . . 1.—

III. Taksa za egzamin dla eksternów w zakresie programu średniej szkoły zawodowej oraz w zakresie programu seminarium nauczycielek . . . . 60.—

IV. Taksę wstępną czyli wpisowe uiszczają wszyscy uczniowie nowoprzyjęci do szkoły lub na kurs:

1. we wszystkich szkołach oraz na kursach, z wyjątkiem kursów wędrownych, kursów korespondencyjnych i szkół przysposobienia rolniczego . . . . 10.—

2. w szkołach przysposobienia rolniczego . . . . 5.—

V. Taksa za egzamin końcowy we wszystkich szkołach i kursach . . . . 10.—

VI. Taksa za świadectwa:

1. za świadectwo ukończenia szkoły lub kursu . . . 5.—

Uwaga: Świadectwa (wykazy postępów) roczne, półroczne, względnie semestralne, wydaje się bezpłatnie.

	Zł
2. za świadectwa, wydawane eksternom ze złożenia egzaminu	5.—
3. za duplikaty świadectw ukończenia szkoły lub kursu .	10.—
4. za duplikaty świadectw (wykaz postępów) rocznych, półrocznych, względnie semestralnych	12.—
5. za duplikaty świadectw, wydawanych eksternom . .	10.—
VII. Taksa administracyjna w szkołach:	
1. technicznych — na wydziałach mechanicznych, mechanicznych kolejowych, elektrycznych, elektro-mechanicznych, mechanicznych, mechaniczno-elektrotechnicznych, lotniczych, samochodowych, młynarskich, włókienniczych, górniczych, hutniczych, przemysłowo-leśnych, chemicznych, ceramicznych, piwowarskich — rocznie	170.—
2. technicznych — na wydziałach budowlanych, drogowych, drogowo-budowlanych, drogowo-wodnych, mierniczych, melioracyjnych, miernictwa kopalnianego, eksploatacyjnych kolejowych — rocznie	130.—
3. ogrodniczych średnich — rocznie	170.—
4. ogrodnictwa w Poznaniu i w Państwowej Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Cieszynie — rocznie	200.—
5. rolniczych średnich — rocznie	80.—
6. kolejowych niższych — rocznie	80.—
7. rzemieślniczo-przemysłowych męskich, rękodzielniczych i gospodarczych żeńskich — rocznie	80.—
8. w seminariach zawodowych żeńskich — rocznie . .	90.—
9. rzemiosł budowlanych, koszykarskich i szewskich — rocznie	40.—
10. w liceach i szkołach handlowych — rocznie . . .	130.—
11. mistrzów mechaników, mistrzów budowlanych, drogowych i melioracyjnych oraz na kursie majstrów i podmajstrzych młynarskich w Bydgoszczy — rocznie	100.—
12. w szkole wiertniczej w Borysławiu — rocznie . . .	130.—
13. we wszystkich liceach zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	170.—
14. we wszystkich gimnazjach zawodowych, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	170.—
15. we wszystkich szkołach zawodowych stopnia niższego, zorganizowanych według nowego ustroju, z wyłączeniem szkół niższych rolniczych, gospodyń wiejskich, ogrodniczych, mleczarsko-serowarskich, murarskich i ciesielskich — rocznie . . .	80.—
16. w szkołach stopnia niższego: rolniczych, gospodyń wiejskich, ogrodniczych i mleczarsko-serowarskich, zorganizowanych według nowego ustroju, z wyłączeniem szkół przysposobienia rolniczego, przysposobienia gospodyń wiejskich i szkół dwuzimowych — rocznie	30.—
17. w szkołach murarskich i ciesielskich, zorganizowanych wedłu nowego ustroju — rocznie	40.—
18. w szkołach przysposobienia kupieckiego II stopnia oraz w szkołach przysposobienia administracyjno-handlowego, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	170.—
19. w szkołach przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym II stopnia, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	90.—
20. w szkołach przysposobienia kupieckiego I stopnia, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie . . .	60.—

	zł
21. w szkołach przysposobienia w gospodarstwie rodzinnym I stopnia, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	30.—
22. w szkołach przysposobienia hotelarskiego I stopnia, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	60.—
23. w szkołach mistrzów przemysłu metalowego i mistrzów rzemiosł budowlanych, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	60.—
VIII. Taksa administracyjna na kursach:	
1. radiotechnicznych, ogrodnictwa w Poznaniu i Wilnie oraz rocznych przetwórstwa owoców i warzyw przy Państwowej Szkole Ogrodnictwa w Poznaniu — rocznie	130.—
2. nadzorców drogowych i melioracyjnych za cały kurs — jednorazowo	30.—
3. gorzelniczych za cały kurs — jednorazowo . . .	20.—
4. praktyki ogrodniczej w Zaleszczykach — jednorazowo .	20.—
5. półrocznych dla elektromonterów, dla maszynistów i palaczy za cały kurs — jednorazowo	30.—
6. rocznych i dwuletnich elektromonterów i dla pracowników przemysłu metalowego — rocznie	60.—
7. kilimkarstwa, płatne z góry — miesięcznie . . .	12.—
8. rysunków zawodowych dla rzemieślników przemysłu metalowego, budowlanego i drzewnego, płatne z góry — miesięcznie	3.—
9. rysunku odręcznego, płatne z góry — miesięcznie . .	3.—
10. snycerstwa i rzeźbiarstwa dla rzemieślników przemysłu drzewnego, kamieniarskiego i sztukatorskiego, płatne z góry — miesięcznie	3.—
11. rękodzielniczych, gospodarczych i handlowych, zorganizowanych przy szkołach średnich zawodowych i żeńskich seminariach zawodowych, płatne z góry — miesięcznie	5.—
12. rękodzielniczych i gospodarczych, zorganizowanych przy niższych szkołach zawodowych z wyłączeniem szkół niższych rolniczych płatne z góry — miesięcznie	3.—
13. trykotarstwa maszynowego i haftu maszynowego, płatne z góry — miesięcznie	5.—
14. wieczornych kroju i szycia, zorganizowanych przy państwowych szkołach i seminariach zawodowych żeńskich z wyłączeniem szkół niższych rolniczych żeńskich, płatne z góry miesięcznie	5.—
15. korespondencyjnych — od przedmiotu, płatne z góry półrocznie	5.—
16. wędrownych, trwających dłużej niż dwa tygodnie w wymiarze ponad 12 godzin zajęć tygodniowych, prowadzonych przez państwowe szkoły zawodowe żeńskie z wyłączeniem szkół niższych rolniczych żeńskich, płatne z góry — miesięcznie	2.—
17. wędrownych, trwających do 2 tygodni lub na kursach, na których zajęcia nie przekraczają 12 godzin tygodniowo, prowadzonych przez państwowe szkoły zawodowe żeńskie z wyłączeniem szkół niższych rolniczych żeńskich, płatne z góry — miesięcznie .	1.—
18. dwuletnich jubilerstwa, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	80.—
19. rocznych i dwuletnich koronkarstwa, tkactwa, modniarstwa i galanterii, zorganizowanych według nowego ustroju — rocznie	30.—

IX. Uczniowie wydziału elektromonterskiego Państwowej Szkoły Rzemieślniczo-Przemysłowej w Poznaniu, przebywający na obowiązkowej praktyce pozaszkolnej, opłacają taksę w wysokości zł. 15.— półrocznie. Taksa ta pobierana jest jako opłata za korzystanie przez uczniów w czasie praktyki z normalnie przysługujących im uprawnień w szkole (za korzystanie z opieki lekarskiej, dentystycznej, repetycji itp.).

X. (1) Taksy wpłacone przez uczniów szkół i słuchaczów kursów oraz eksternów, zwrotowi zasadniczo nie podlegają.

(2) Wyjątkowo mogą byc zwrócone taksy, wymienione w punktach I, II, III i V, jeżeli:

a) uczeń (ekstern) po wpłaceniu taksy nie został dopuszczony do egzaminu lub badań psychotechnicznych,
b) uczeń (ekstern) nie zgłosił się do egzaminu lub badań psychotechnicznych z powodu choroby, powstałej po wpłaceniu taksy, przy czym w tym wypadku uczeń (ekstern) winien przedstawić odpowiednie świadectwo lekarskie.

(3) Zwrotów, o których mowa w ustępie (2), dokonywują Dyrekcje szkół we własnym zakresie działania.

XI. Prócz taks, wymienionych w punkcie VI — 3, 4 i 5, zainteresowani uiszczają opłatę stemplową znaczkami w wysokości przewidzianej w przepisach o opłatach stemplowych. Dyrekcje otrzymane znaczki naklejają na wydanym duplikacie i kasują.

XII. (1) Taksy, wymienione w punktach I, II, III i V, winny być wpłacone przed przystąpieniem do egzaminu. Taksa wymieniona w punkcie IV, winna być uiszczona po przyjęciu ucznia do szkoły lub na kurs, nie później jednak niż w ciągu 3-ch tygodni od daty przyjęcia do szkoły oraz nie później niż w ciągu tygodnia od daty przyjęcia na kurs. Taksy, wymienione w punkcie VI, winny być uiszczone przed wydaniem świadectwa, względnie duplikatu. Taksy administracyjne, wymienione w punkcie VIII — 2, 3, 4 i 5 winny być uiszczone przed przyjęciem na kurs.

(2) Taksy administracyjne, wymienione w punkcie VII oraz w punkcie VIII — 1, 6, 18 i 19, powinny być wpłacane w dwóch równych ratach półrocznych z początkiem danego półrocza, jednak najpóźniej do dnia 20 listopada za I półrocze i do dnia 20 kwietnia za II półrocze.

(3) Od uczniów, którzy przed ostatecznym terminem płatności taksy występują ze szkoły, można nie żądać opłacenia taksy.

XIII. Taksy, wymienione w punktach I, II i III wzięte łącznie, rozdzielają Dyrekcje szkół pomiędzy egzaminatorów oraz prowadzących badania psychotechniczne, jako wynagrodzenie za udział w egzaminach.

XIV. (1) Dochód z taks, wymienionych w punktach IV, V, VI, VII, VIII i IX Dyrekcje szkół zatrzymują do swojej dyspozycji na pokrycie wydatków, przewidzianych w zatwierdzonych przez Kuratorium Okręgu Szkolnego rocznych planach finansowo-gospodarczych.

(2) Dyrekcje szkół, których zatwierdzone plany przewidują dochody większe od zatwierdzonych wydatków, przelewają nadwyżki za pośrednictwem P. K. O. na właściwe konta Izb Skarbowych, względnie na konta Kas Urzędów Skarbowych na rachunek „Taksy administracyjne" Kuratorium Okręgu Szkolnego. Dyrekcje szkół, których zatwierdzone plany przewidują dochody mniejsze od zatwierdzonych wydatków, otrzymują z Kuratorium Okręgu Szkolnego brakujące sumy w formie dotacji.

(3) Sposób pobierania, przechowywania i księgowania sum, otrzymywanych z powyższych taks, normują przepisy rachunkowo-kasowe, wydane przez Ministerstwo W. R. i O. P.

XV. Do uiszczania taks obowiązani są zasadniczo wszyscy uczniowie.

XVI. (1) Dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych, pobierających uposażenie służbowe lub wynagrodzenie ze Skarbu Państwa, oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe" i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon", jeżeli wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre, z zastrzeżeniem, że rodzice ich nie posiadają znaczniejszego majątku, opłacają 30% normalnej taksy administracyjnej, wskazanej w punkcie VII.

(2) Dzieci rodziców niezamożnych, jeżeli wykazują postępy w naukach dostateczne i sprawowanie dobre, mogą korzystać począwszy od I półrocza klasy I z częściowego lub całkowitego zwolnienia od taksy administracyjnej, wymienionej w punkcie VII. W wyjątkowych wypadkach również i dzieci czynnych funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych oraz dzieci czynnych funkcjonariuszów przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe" i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" mogą korzystać z częściowego lub całkowitego zwolnienia od zniżonej do 30% taksy (punkt XVI ust. (1), zwolnienia te muszą jednak zmieścić się w granicach normy określonej w punkcie XVII — ust. (2).

(3) Całkowite zwolnienie od taksy administracyjnej należy stosować w pierwszym rzędzie w odniesieniu do dzieci niezamożnych inwalidów wojennych, niezamożnych kawalerów orderu „Virtuti Militari" i odznaczonych Krzyżem lub Medalem Niepodległości oraz do dzieci rodziców niezamożnych, posiadających odznakę „Za walkę o szkołę polską" i dzieci niezamożnych, zweryfikowanych członków „Stowarzyszenia b. uczestników strajku szkolnego zachodniej Polski".

(4) W gimnazjach zawodowych, otwieranych na podstawie ustawy o ustroju szkolnictwa z dnia 11 marca 1932 r., częściowe lub całkowite zwolnienie od taksy administracyjnej, oprócz wypadków przewidzianych w ustępie (3), należy stosować szczególnie w odniesieniu do dzieci, których rodzice pracują w tych zawodach, do których dane gimnazjum przygotowuje, przy czym oczywiście należy przestrzegać wymagań, dotyczących postępu w nauce i sprawowaniu się, o czym mowa w ustępie (2).

XVII. (1) Określonych wyżej w punkcie XVI zwolnień od taksy administracyjnej udzielają co półrocze Rady Pedagogiczne szkół stosownie do stanu majątkowego rodziców — uczniom, którzy pilnością i postępami w nauce na to zasługują. Rady Pedagogiczne powinny przy zwolnieniach od taks rozważyć dokładnie warunki, w jakich młodzież poza szkołami pozostaje. Opieka domowa ucznia może odwołać się od decyzji Rady Pedagogicznej, w wypadku odmówienia zwolnienia, do Kuratorium, które rozstrzyga ostatecznie.

(2) Radom pedagogicznym przysługuje prawo udzielania zwolnień, przewidzianych w punkcie XVI — ust. (2), (3) i (4), w wysokości nie przekraczającej 20%, a we wszystkich szkołach zawodowych zorganizowanych według nowego ustroju — 40% wpływu, jaki osiągnęłaby szkoła, pobierając całkowitą taksę administracyjną, wymienioną w punkcie VII, od wszystkich uczniów, zapisanych do szkoły.

(3) Gdyby jakieś wyjątkowe względy zmuszały Radę Pedagogiczną do udzielenia zwolnień na kwotę wyższą, niż wyżej wskazana, winny Dyrekcje szkół uzyskać na to zgodę Kuratorium Okręgu Szkolnego, występując z wnioskami w I półroczu do dnia 1 listopada — a w II półroczu do dnia 1 kwietnia (w szkołach rzemiosł budowlanych do dnia 1 lipca i 1 stycznia).

(4) Decyzja Rady Pedagogicznej o udzieleniu zwolnień od taksy administracyjnej następuje do dnia 20 października na skutek podania, wniesionego do Dyrekcji szkoły przez rodziców lub opiekę domową ucznia, w terminie najdalej do dnia 20 września, Dyrekcja szkoły może żądać uzupełnienia podania zaświadczeniem o stanie majątkowym.

(5) Stypendystów gminnych, korzystających ze zwolnienia od taksy administracyjnej w myśl okólnika Nr 72 z dnia 6 sierpnia 1936 r. (II P-5162/36) w sprawie pomocy w kształceniu wybitnie zdolnych uczniów dzieci rolników (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 126), nie należy wliczać ani do podstawy obliczenia procentowej granicy zwolnień, ani do dozwolonej normy zwolnień. Stypendystów tych zwalnia od taksy administracyjnej, wskazanej w punkcie VII, w I półroczu Dyrekcja szkoły; dalsze zwolnienia, uzależnione od postępów w nauce, udzielane są przez Radę Pedagogiczną.

XVIII. (1) Funkcjonariusze państwowi i wojskowi zawodowi oraz funkcjonariusze przedsiębiorstw państwowych „Polskie Koleje Państwowe" i „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" nie składają podań o udzielenie zwolnień, przewidzianych w punkcie XVI — ust. (1), Dyrekcja szkoły może jednak zażądać od nich w razie wątpliwości przedstawienia świadectwa o stanie majątkowym lub formalnego zaświadczenia, że interesowany jest funkcjonariuszem państwowym, względnie funkcjonariuszem wymienionych przedsiębiorstw państwowych.

(2) Uczniowie, którzy uzyskali zwolnienia od taksy w jednym półroczu, korzystają ze zwolnień i w następnym półroczu szkolnym, jeżeli istnieją warunki, od których zależy zwolnienie.

(3) Uczniowie nie zwolnieni od taksy obowiązani są wpłacić ją ratami półrocznymi bezzwłocznie po zakomunikowaniu im odnośnych decyzji Rady Pedagogicznej najpóźniej jednak do dnia 20-go listopada za I półrocze i do dnia 20-go kwietnia za II półrocze.

XIX. Uczennice kursów wędrownych, które chwilowo same pozostają bez pracy oraz te, których rodzice są bezrobotni lub zupełnie ubodzy, mogą być zwolnione od opłaty, przewidzianej w punkcie VIII — 16 i 17.

XX. Dzieci ślubne i uprawnione tych oficerów i szeregowych Policji Państwowej, którzy utracili życie wskutek czynu karygodnego, popełnionego na ich osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, któremu ulegli z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych, są zwolnieni od opłaty taks, wymienionych w punktach VII, VIII i IX (art. 90 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. — Dz. U. R. P. Nr 5, z dnia 21 stycznia 1931 r. poz. 27). Dzieci tych nie należy wliczać ani do podstawy obliczenia procentowej granicy zwolnień, ani do normy zwolnień, określonej w punkcie XVII — ust. (2).

XXI Od opłat, wymienionych w punktach I, II, III, IV, V, VI, VIII i IX, poza wyjątkami przewidzianymi w punktach XIX i XX, nikt zwolnionym być nie może.

XXII. W sprawach, związanych z pobieraniem (egzekwowaniem) taks oraz umarzaniem w wyjątkowych wypadkach nieściągalnych taks, decyduje Kuratorium Okręgu Szkolnego.

XXIII. Z chwilą wejścia w życie niniejszego okólnika przestają obowiązywać:

okólnik Nr 4 z dnia 13 stycznia 1937 r. (I R-10926/36) o opłatach szkolnych w szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1, poz. 10),

okólnik Nr 25 z dnia 1 kwietnia 1937 r. (IR-2007/37) w sprawie opłat za kursy wędrowne, prowadzone przez państwowe szkoły zawodowe żeńskie (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 98),

okólnik Nr 58 z dnia 9 czerwca 1937 r. (I R-4665/37) o opłatach szkolnych w liceach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7, poz. 211),

okólnik Nr 10 z dnia 23 lutego 1938 r. (I R-9791/37) o opłatach na kursach wędrownych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 43).

Minister.
W. Świętosławski

11.

„V. TYDZIEŃ SZKOŁY POWSZECHNEJ“

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
Dnia 24 sierpnia 1938 r.
Nr O. P-21015/38

Podobnie jak w latach ubiegłych odbędzie się w okresie od 2 do 10 października br. włącznie „Tydzień Szkoły Powszechnej“ organizowany przez Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Celem „Tygodnia“ jest zmobilizowanie całego społeczeństwa pod hasłem „V Tydzień Szkoły Powszechnej w Okręgu Lwowskiem powinien przynieść 100.000 zł. na budowę izb szkolnych, na urządzenia wewnętrzne i pomoce naukowe, oraz wywołać wydatne zwiększenie liczby członków“.

Dotychczasowe wyniki pracy Towarzystwa w tutejszym Okręgu wskazują, że akcja Towarzystwa znalazła znaczne zrozumienie i poparcie społeczeństwa.

Komitet Okręgowy lwowski zebrał i wydatkował w okresie lat 5 — sumę 1.701.400 zł na pomoc przy wykończeniu blisko 1.200 sal szkolnych oraz 175.000 zł na zaopatrzenie kilkuset szkół w Okręgu w pomoce naukowe.

Przodujące miejsce w akcji Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych zajmowało dotychczas Nauczycielstwo i młodzież szkolna, które to dwa czynniki potrafiły częściowo tylko pociągnąć za sobą szersze warstwy społeczeństwa.

Z groszowych datków uzbierały się setki tysięcy, które częściowo zapobiegły katastrofalnemu brakowi izb szkolnych, a tym samym umożliwiły nabywanie wiedzy dziesiątkom tysięcy młodzieży.

Dzieło jednak, któremu służyć ma praca Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych nie jest skończone.

Przed Towarzystwem stoi zadanie dostarczenia w naszym Okręgu szkolnym kilku tysięcy izb szkolnych oraz zastąpienia około 2.500 nieodpowiednich izb szkolnych — izbami, które muszą być duże, jasne i suche. Potrzeby te wymagają wielu milionów złotych. Na taki znaczny wysiłek finansowy nie może sobie w obecnej chwili pozwolić ani Państwo, ani Samorząd.

W tej sprawie z dużą pomocą może przyjść świadome i zorganizowane społeczeństwo, którego wysiłki, połączone z pracą Państwa i Samorządu, pozwolą na skuteczne rozwiązanie tego tak ważnego zagadnienia.

Sprawa Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych znajdzie niewątpliwie całkowite zrozumienie u tych, którym dobro dziecka, jego wychowanie i nauka nie są obojętne.

Tak jak dotychczas staną w tej pracy ofiarne szeregi Nauczycielstwa i na odcinku swej działalności przeprowadzą jak najbardziej skuteczną propagandę celów i zadań Towarzystwa oraz przyczynią się do zwiększenia dochodów Towarzystwa.

PP. Inspektorów Szkolnych, Dyrektorów Zakładów, Kierowników szkół i Nauczycielstwo wszystkich szkół mi podległych zachęcam do okazania wydatnej pomocy Towarzystwu Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych w całej jego działalności, a w szczególności w okresie „Tygodnia" i polecam, w ramach obowiązujących przepisów, zorganizowanie akcji „Tygodnia" przy współudziale młodzieży.

Zachęcam również do dalszego organizowania szkolnych kół uczestników Towarzystwa.

O formie i zakresie udziału młodzieży w tej akcji tak w szkole jak i poza szkołą zadecydują Dyrekcje i Kierownictwa szkół w porozumieniu z miejscowymi Komitetami „Tygodnia Szkoły Powszechnej".

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr Tadeusz Kupczyński

12.

INSTRUKCJA W SPRAWIE IZB HARCERSKICH W SZKOŁACH

KURATORIUM
OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO
we Lwowie
Dnia 21 czerwca 1938 r.
Nr O-8335/38

Każda drużyna harcerska lub gromada zuchowa istniejąca w szkole powinna mieć w budynku szkolnym do swego wyłącznego użytku odpowiednie pomieszczenie na izbę (świetlicę). Jeżeli przeznaczenie osobnej sali na izbę harcerską jest niemożliwe, należy świetlicę harcerską pomieścić w klasie. W szkołach koedukacyjnych winny drużyny żeńskie i męskie posiadać odrębne klasy na świetlice. W razie braku odpowiednich sal w budynku szkolnym Dyrekcja (Kierownictwo) może zezwolić na korzystanie z izb leżących poza szkołą.

Z izby korzystać mogą i inne drużyny lub gromady składające się z młodzieży harcerskiej innych szkół, jednak tylko za wyraźną zgodą Dyrekcji (Kierownictwa).

Harcerze mogą korzystać z izby codziennie — również i w czasie feryj do godz. 20-ej, pod kierownictwem zastępowych i drużynowych oraz członków Komend. harc. według regulaminu wywieszonego w izbie i zatwierdzonego przez Dyrekcję (Kierownictwo). Klucz do świetlicy znajdować się winien u woźnego, który go wydać może tylko upoważnionym harcerzom (kom). Opalanie, oświetlanie i urządzenie izby należy do obowiązków szkoły. Porządek i czystość w izbie obowiązani (e) są utrzymywać harcerze (ki). Za porządek w izbie odpowiada drużynowy (a), który (a) wyznacza dyżury. Przyozdabianie izby należy do obowiązków drużyny, przy czym należy zwracać uwagę na względy estetyczne i charakter wnętrza.

Kurator Okręgu Szkolnego
Dr T. Kupczyński

13.

PRYWATNE LICEA I GIMNAZJA W OKRĘGU SZKOLNYM LWOWSKIM

z uwzględnieniem uprawnień na rok szkolny 1938/39 przyznanych decyzją Ministerstwa W. R. O. P. Nr II-S-4453/38 z dnia 9 lipca 1938

L. p	Miejscowość	Nazwa Zakładu	Uprawnienie dla	
1	Bąkowice	Pryw. Liceum i Gimnazjum Męskie O. O. Jezuitów	liceum	gimnazjum
2	Borszczów	Pol. Pryw. Liceum i Gimnazjum Koeduk. Tow. Szk. Lud.	liceum	gimnazjum
3	Borysław	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koeduk. Tow. Pryw. Gimnaz. dla Borysławia i Tustanowic	liceum	gimnazjum
4	Brody	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeńskie im. Orzeszkowej	liceum	gimnazjum
5	Chodorów	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koeduk. im. A. Grottgera	liceum	gimnazjum
6	Czortków	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koeduk. z ukr. jęz. naucz. im. Szaszkiewicza U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	gimnazjum
7	„	Pryw. Gimnazjum Koed. Żyd. Tow. Szk. Lud i Śred.	—	—
8	Dobromil	Pryw. Miejskie Liceum i Gimn. Koed. im. Herburtów	liceum	gimnazjum
9	Dolina	Pol. Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. Z. Krasińskiego	liceum	gimnazjum
10	Drohobycz	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. I. Franki	—	gimnazjum
11	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. H. Sienkiewicza	liceum	gimnazjum
12	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. L. Sternbacha	liceum	gimnazjum
13	Horodenka	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. T. Szewczenki U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	gimnazjum
14	„	Pol. Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. Tow. Szk. Śred.	liceum	gimnazjum
15	Jarosław	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. SS. Niepok. Pocz. N. M. P. im. M. Darowskiej	liceum	gimnazjum
16	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. J. Słowackiego	liceum	gimnazjum
17	Jaworów	Pryw. Gimnazjum Żeńskie z rus. jęz. naucz. S. S. Bazylianek	—	gimnazjum
18	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. Makoweja U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	gimnazjum
19	Jazłowiec	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. Niepok. Pocz. im. M. Darowskiej	liceum	gimnazjum
20	Kałusz	Pryw. Miejskie Liceum i Gimnazjum Koed.	liceum	gimnazjum
21	Kolbuszowa	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed.	—	gimnazjum
22	Kołomyja	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. U. T. P. „Ridna Szkoła"	liceum	gimnazjum
23	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. Żyd. Tow. Szk. Lud. i Śred.	—	gimnazjum
24	Kopyczyńce	Pryw. Gimnazjum Pol. Tow. Naukowego im. J. Słowackiego	—	gimnazjum
25	Kosów	Pryw. Gimnazjum Koła T. S. L.	—	—
26	Krosno	Pryw. Miejskie Gimnazjum Koed. im. Pawła z Krosna	—	—
27	Lubaczów	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. Powiat. Tow. Szkoły Średniej	liceum	gimnazjum
28	Lwów	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. Bazylianek	liceum	gimnazjum
29	„	Pryw. Gimnazjum Żeń. P. P. Benedyktynek Łać.	—	gimnazjum
30	„	Pryw. Gimnazjum Żeń. P. P. Benedyktynek Orm.	—	—
31	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. de Notre Dame	liceum	gimnazjum
32	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. z niem. jęz. naucz. Gminy Ewangelickiej	—	—
33	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. J. S. Goldblatt-Kamerling	liceum	gimnazjum
34	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Męsk. im. Jordana	—	gimnazjum
35	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. Dr. A. Karp-Fuchsowej	liceum	gimnazjum
36	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. Kokorudzów U. T. P. „Ridna Szkoła"	liceum	gimnazjum
37	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. A. Mickiewicza	liceum	gimnazjum

L. p.	Miejscowość	Nazwa Zakładu	Uprawnienie dla	
38	Lwów	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. Najśw. Rodziny z Nazaretu	liceum	gimnazjum
39	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. Sercanek Sacré-Coeur	liceum	gimnazjum
40	„	Pryw. Gimnazjum Męskie Tow. Salezjańskiego . .	—	—
41	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. J. Słowackiego	liceum	gimnazjum
42	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. Z. Strzałkowskiej	liceum	gimnazjum
43	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. Urszulanek .	liceum	gimnazjum
44	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Męsk. Żyd. Tow. Szk. Lud. i Śred.	liceum	gimnazjum
45	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. Żyd. Tow. Szk. Lud. i Śred.	liceum	gimnazjum
46	Łańcut	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. Boromeuszek	liceum	gimnazjum
47	Nadwórna	Pryw. Polskie Gimnazjum Koed.	—	gimnazjum
48	Przemyśl	Pryw. Liceum i Gimnazjum P. P. Benedyktynek .	liceum	gimnazjum
49	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. M. Konopnickiej	liceum	gimnazjum
50	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. Ukr. Instytutu dla dziewcząt	liceum	gimnazjum
51	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. Żyd. Tow. Szk. Lud. i Śred.	liceum	gimnazjum
52	Przemyślany	Pol. Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. Kr. Jadwigi	liceum	gimnazjum
53	Przeworsk	Pryw. Miejskie Liceum i Gimnazjum Koed. im. Kr. Jagiełły	liceum	gimnazjum
54	Radziechów	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. Marsz. Badeniego	liceum	gimnazjum
55	Rohatyn	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. ks. Włodzimierza W. U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	—
56	Rzeszów	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń.	liceum	gimnazjum
57	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. Żyd. Tow. Szk. Lud. Śred. i Zaw.	liceum	gimnazjum
58	Sambor	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. M. Konopnickiej	liceum	gimnazjum
59	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. z ukr. jęz. naucz. U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	gimnazjum
60	Sanok	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. E. Plater . .	liceum	gimnazjum
61	Stanisławów	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. z ukr. jęz. naucz. S. S. Bazylianek	liceum	gimnazjum
62	„	Pryw. Gimnazjum Koed. z niem. jęz. naucz. Gminy Ewangelickiej	—	—
63	„	Pol. Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. im. E. Orzeszkowej	—	*)
64	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	—
65	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Żeń. S. S. Urszulanek	liceum	gimnazjum
66	„	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. Żyd. Tow. Szk. Lud. i Śred.	—	—
67	Stryj	Pryw. Liceum i Gimn. Żeń. Tow. Pryw. Gimn. Żeń.	liceum	gimnazjum
68	„	Pryw. Liceum i Gimn. Żeń. Związku Rodzicielskiego	—	gimnazjum
69	„	Pryw. Gimnazjum Żeń. z ukr. jęz. naucz. U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	—
70	Strzyżów	Pryw. Miejskie Liceum i Gimnazjum Koed. . . .	liceum	gimnazjum
71	Tarnopol	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. z ukr. jęz. naucz. U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	—
72	„	Pryw. Gimnazjum Żeń. T. S. L.	—	gimnazjum
73	Turka n/Str.	Pryw. Liceum i Gimnazjum Koed. im. Marsz. J. Piłsudskiego	—	gimnazjum
74	Złoczów	Pryw. Liceum i Gimnazjum z ukr. jęz. naucz. U. T. P. „Ridna Szkoła"	—	gimnazjum

* decyzja odroczona

14.

ORGANIZACJA SZKÓŁ

Ministerstwo W. R. i O. P. zarządziło otwarcie Państw. Liceum Pedagogicznego w Sokalu z początkiem roku szkolnego 1938/39 — równocześnie zlikwidowało z końcem roku szk. 1937/38 Państw. Seminarium Nauczycielskie im. Dzieduszyckiego w Sokalu. (Nr II-S-5712/38 z dn. 7 lipca 1938).

Kurator O. S. L. przyznał: — Prowincjałowi Polskiej Prowincji O. O. Dominikanów we Lwowie prawo otwarcia we Lwowie przy pl. Dominikańskim l. 2. Prywatnego Liceum Męskiego Ogólnokształcącego (Nr II-9942/38 z dn. 16 maja 1938).

— Zarządowi Tow. Związku Rodzicielskiego w Stryju prawo otwarcia Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego Żeńskiego w Stryju (Nr II-17166/38 z dn. 20 lipca 1938).

— Zarządowi Żydowskiego Tow. Szkoły Ludowej i Średniej w Kołomyi prawo otwarcia po 1 oddz. klas: I, II i III czteroletniego gimnazjum męskiego (Nr II-14504/38 z dn. 23 czerwca 1938).

Kuratorium O. S. Lw. przyjęło do wiadomości zawiadomienie Konwentu P. P. Benedyktynek Ormiańskich we Lwowie o zwinięciu z końcem roku szk. 1937/8 Prywatnego Gimnazjum Żeńskiego we Lwowie (Nr II-9730/38 z dn. 25 czerwca 1938).

Ministerstwo W. R. i O. P. ustaliło dla Prywatnego Gimnazjum Męskiego Tow. Salezjańskiego we Lwowie numer: 637 (sześćset trzydzieści siedem) (Nr II-15930/38 z dn. 27 czerwca 1938).

Kurator O. S. Lw. nadał uprawnienia publicznych szkół powszechnych: — I stopnia Prywatnej Szkole Powszechnej T. S. L. w Sobolówce, pow. Złoczów.

— III stopnia Prywatnej Żydowskiej Szkole Powszechnej w Brodach.

15.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY

Biłous Jan, kierownik publ. szkoły powszechnej w Zielonej, zmarł dnia 6 czerwca 1938 w Nadwórnej.

Chudzikowa Janina, nauczycielka publ. szkoły powszechnej w Przychojcu, pow. Łańcut, zmarła dnia 12 czerwca 1938 w 33 roku życia, a 12 służby.

Płoszczańska Maria, nauczycielka publ. szkoły powszechnej w Stryju, zmarła dnia 20 czerwca 1938 w 48 roku życia, a 28 służby.

Szczepańska Mieczysława, nauczycielka publ. szkoły powszechnej w Rulikówce, zmarła dnia 9 kwietnia 1938.

Żelechowski Jan, nauczyciel publ. szkoły powszechnej w Drohobyczu, zmarł dnia 9 maja 1938 w 52 roku życia, a 29 służby.

16.

RUCH SŁUŻBOWY

Rubryka „Ruch służbowy" obejmuje tylko pracowników administracji szkolnej i dyrektorów bądź kierowników szkół. Zmiany tyczące się nauczycieli będą podawane do wiadomości oddzielnie w wykazach, ogłaszanych przez „Dziennik Urzędowy" w półrocznych odstępach czasu.

Kuratorium O. S. Lw.

Minister W. R. i O. P. mianował z dniem 1 lipca 1938 r. inż. Krauzego Jana, dyrektora Państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego w Stanisławowie, wizytatorem szkół w Kuratorium O. S. Lw. we Lwowie. — (Nr BP.-10789/38 z dn. 9 czerwca 1938).

Minister W. R. i O. P. mianował z dniem 1 lipca 1938 r. Becka Juliana, inspektora szkolnego w Krośnie, radcą w Kuratorium O. S. Lw. we Lwowie. (Nr B. P.-9793/38 z dn. 31 maja 1938).

Minister W. R. i O. P. przeniósł z dniem 1 czerwca 1938 r. Mgra Moździerza Zenona, referenda-

rza Wydziału Ośw. Publ. Urzędu Wojew. Śląskiego w Katowicach, na własną prośbę na równorzędne stanowisko do Kuratorium O. S. Lw. we Lwowie (Nr B. P.-8800/38 z dn. 23 maja 1938).

Kurator O. S. Lw. mianował Stanoszka Józefa, kontraktowego urzędnika rachunkowego w Kuratorium O. S. Lw., prowizorycznym sekretarzem rachunkowym w Kuratorium O. S. Lw. we Lwowie od dnia 1 sierpnia 1938 r. do dnia 31 sierpnia 1939 r. (Nr B. P.-27556/38 z dn. 13 lipca 1938).

Inspektoraty

Minister W. R. i O. P. mianował z dniem 1 lipca 1938 r. Sandeckiego Romana, podinspektora szkolnego p. o. inspektora szkolnego w Trembowli, inspektorem szkolnym na obwód szkolny krośnieński z siedzibą w Krośnie. (Nr B. P.-10853/38 z dn. 8 czerwca 1938).

Minister W. R. i O. P. przeniósł z dniem 1 września 1938 r. Mądrego Jana, podinspektora szkolnego na obwód szkolny czortkowski w Czortkowie, na własną prośbę na stanowisko podinspektora szkolnego na obwód szkolny konecki z siedzibą w Końskich. (Nr B. P.-14525/38 z dn. 27 lipca 1938).

Instruktorzy

Kurator O. S. Lw. przeniósł z dniem 1 września 1938 r. Polechońskiego Kazimierza, instruktora Państw. Szkoły Przemysłu Drzewnego w Kołomyi, na równorzędne stanowisko do Państwowej Szkoły Stolarskiej w Rudniku n. Sanem. (Nr B. P.-27893/38 z dn. 16 lipca 1938).

Kurator O. S. Lw. przeniósł w stan spoczynku z dniem 31 sierpnia 1938 r. Potyrę Wincentego, instruktora Państw. Szkoły Rolniczej w Miłocinie, pow. Rzeszów.

Szkoły powszechne

Mianowani: Adamowska Janina, nauczycielka p. o. kierowniczki publ. szkoły powsz. III stop. im. Marszałka J. Piłsudskiego w Starym Samborze, pow. Sambor, kierowniczką tejże szkoły. — Diaków Michał, nauczyciel publ. szkoły powsz. I stop. w Trapczu, pow. Dolina, kierownikiem tejże szkoły. — Filar Franciszek, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. I stop. w Iskrzyni, pow. Krosno, kierownikiem tejże szkoły. — Górecki Józef, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Dydni, pow. Brzozów, kierownikiem tejże szkoły Iliczyszyn Aleksander, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. III stop. im. Piramowicza w Stanisławowie, kierownikiem tejże szkoły. — Kierbier Marian, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Rungurach, pow. Kołomyja, kierownikiem tejże szkoły. — Korab Jakub, p. o. kierownika publ. szkoły powsz. 3 klas. w Babicy, pow. Rzeszów, kierownikiem tejże szkoły. — Kwaśnicki Michał, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. I stop. w Łukowie, pow. Lubaczów, kierownikiem tejże szkoły. — Matelowski Kazimierz, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Firlejowie, pow. Rohatyn, kierownikiem tejże szkoły. — Pieczonka Eugeniusz, p. o. kierownika publ. szkoły powsz. II stop. w Orzechówce, pow. Brzozów, kierownikiem tejże szkoły. — Warzenicowa Maria, nauczycielka p. o. kierowniczki publ. szkoły powsz. II stop. w Manastercu, pow. Żydaczów, kierowniczką tejże szkoły. — Ziemska Weronika, nauczycielka p. o. kierowniczki publ. szkoły powsz. I stop. w Zręcinie, pow. Krosno, kierowniczką tejże szkoły.

Przeniesieni: Czajkowski Michał, kierownik publ. szkoły powsz. II stop. w Słobódce Koszyłowieckiej, pow. Zaleszczyki, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. II stop. w Miłowaniu, pow. Tłumacz. — Czarnkowski Marceli, kierownik publ. szkoły powsz. III stop. w Horodence, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. III stop. w Grodzisku Górnym, pow. Łańcut. — Czuchnowski Zachariasz, kierownik publ. szkoły powsz. II stop. w Dobrostanach pow. gródeckiego, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. II stop. w Twierdzy, pow. Mościce. — Diaków Włodzimierz, kierownik publ. szkoły powsz. II stop. w Sosnowie, pow. Podhajce, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powszechnej II stop. w Słobódce Koszyłowieckiej, pow. Zaleszczyki. — Florkowski Edward, nauczyciel p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Buchliczu, pow. Stolin, na własną prośbę na posadę nauczyciela do publ. szkoły powsz. III stop. w Kamionce Strumiłowej. — Jeżekowa Helena, nauczycielka p. o. kierowniczki publ. szkoły powsz. III stop. w Turczynie, pow. Równe, na własną prośbę na posadę nauczycielki do publ. szkoły powsz. I stop. w Kłodzienku, pow. Żółkiew. — Kalita Wilhelm, kierownik publ. szkoły powsz. III stop. w Wołczkowcach, pow. Śniatyn, na własną prośbę na posadę nauczyciela do publ. szkoły powsz. III stop. im. Czackiego w Stanisławowie. — Kielar

Józef, kierownik publ. szkoły powsz. II stop. w Załukwi, pow. Stanisławów, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. II stop. w Rosochaczu, pow. Kołomyja. — Kubicki Józef, kierownik publ. szkoły powsz. III stop. w Baligrodzie, pow. Lesko, na własną prośbę na posadę nauczyciela do publ. szkoły powsz. II stop. w Zubrzy, pow. Lwów — Liczkowski Bogdan, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Hucisku Turzańskim, pow. Radziechów, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. I stop. w Jakimowie, pow. Kamionka Str. — Łukasiewicz Bazyli, kierownik publ. szkoły powsz. II stop. w Bratyszowie, pow. Tłumacz, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. II stop. w Siemakowcach, pow. Horodenka. — Łyłyk Grzegorz, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Poluchowie Wielkim, pow. Przemyślany, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. I stop. w Ceniowie, pow. Brzeżany. — Łomysz Stefan, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Koropcu, pow. Złoczów, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. I stop. w Manajowie, pow. Zborów. — Łysy Bazyli, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Iwanówce, pow. Skałat, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. II stop. w Sosnowie, pow. Podhajce. — Podhaniuk Walerian, kierownik publ. szkoły powsz. II stop. w Opryszowcach, pow. Stanisławów, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. II stop. w Kamionkach Wielkich, pow. Kołomyja. — Słobodzian Jan, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Magdalówce, pow. Skałat, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. I stop. w Toustem, pow. Skałat. — Starycki Stefan, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Sieniawie, pow. Zbaraż, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. I stop. w Kuropcu, pow. Złoczów. — Sydor Józef, kierownik publ. szkoły powsz. I stop. w Horodyszczu Cetnarskim, pow. Bóbrka, na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. I stop. w Laszkach Dolnych, pow. Bóbrka. — Zabawski Stanisław, nauczyciel kier. publ. szkoły powsz. I stop. w Krywce, pow. Turka n. Str., na własną prośbę na posadę nauczyciela do publ. szkoły powsz. I stop. w Skwarzawie Starej, pow. Żółkiew. — Zaki Leopold, kierownik publ. szkoły powsz. III stop. w Przemyślanach na równorzędne stanowisko do publ. szkoły powsz. III stop. w Taurowie, pow. Brzeżany.

Przeniesieni w stan spoczynku: Anastazijewski Tytus, kierownik publ. szkoły powsz. w Iwaniu Pustym, pow. Borszczów. — Dyrkacz Antoni, kierownik publ. szkoły powsz. w Stanisławczyku, pow. Brody. — S. Nabywaniec Ludwika, kierowniczka publ. szkoły powsz. w Hyżnem, pow. Rzeszów. — Ostafijczuk Emil, kierownik publ. szkoły powsz. w Żyżnomierzu, pow. Buczacz. — Posacki Marcin, kierownik publ. szkoły powsz. w Nowicy, pow. Kałusz. — Sierosławska Maria, kierowniczka publ. szkoły powsz. w Nowosiółkach, pow. Złoczów. — Winnicki Grzegorz, kierownik publ. szkoły powsz. w Łużku Dolnym, pow. Drohobycz. — S. Zabłotna Gabriela, kierowniczka publ. szkoły powsz. w Rozdole, pow. Żydaczów.

Szkoły średnie ogólnokształcące

Kurator O. S. Lw. powierzył z dniem 1 sierpnia 1938 r. dr Kopytowej Joannie, nauczycielce Państw. Gimnazjum Żeńskiego im. ks. F. Skarbowskiego w Stanisławowie, pełnienie obowiązków przełożonej tegoż Zakładu. (Nr B. P.-17018/38 z dn. 13 lipca 1938).

Kurator O. S. Lw. zwolnił z dniem 31 lipca 1938 r. Kopytę Stanisława, nauczyciela p. o. dyrektora Państw. Gimn. im. ks. P. Skargi w Rohatynie, od pełnienia obowiązków dyrektora tegoż Zakładu. (Nr B. P. 22927/38 z dn. 13 lipca 1938).

Kurator O. S. Lw. przeniósł z dniem 1 września 1938 r. Dobrowolską Marię, nauczycielkę p. o. przełożonej Państw. Seminarium dla Ochroniarek w Radzyminie na własną prośbę na równorzędne stanowisko nauczycielki do Państw. Gimnazjum Żeńsk. im. ks. F. Skarbowskiego w Stanisławowie, równocześnie udzielił urlopu i powierzył pełnienie obowiązków przełożonej Pryw. Seminarium dla Ochroniarek w Stanisławowie. (Nr B. P.-25044/38 z dn. 12 lipca 1938).

Szkoły zawodowe

Minister W. R. i O. P. przeniósł z dniem 1-go lipca 1938 r. inż. Harlanda Zygmunta, nauczyciela p. o. kierownika Wydziału Sztuk Plastycznych i Przemysłu Artystycznego Państw. Szkoły Technicznej we Lwowie, na równorzędne stanowisko do Państw. Instytutu Sztuk Plastycznych we Lwowie. (Nr B. P.-13891/38 z dn. 30 czerwca 1938).

17.

KONKURSY

na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych

L. porz.	Miejscowość	Powiat	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter szkoły	Język nauczania szkoły	Do użytku kierownika: mieszkanie	Do użytku kierownika: grunt	Uwaga
1	Kołokolin	Rohatyn	II	koedukacyjna	polski i ruski	3 izby	ogród	
2	Puków	"	III	"	ruski	3 "	—	
3	Biała	Rzeszów	II	"	polski	3 "	1 ar	
4	Sanok	Sanok	III	żeńska	"	3 "	—	Pierwszeństwo mają kandydaci z PIN
5	Bohorodczany Stare	Stanisławów	III	koedukacyjna	polski i ruski	—	2 morgi	
6	Jezupol Nr 2	"	III	"	" -	—	—	
7	Pacyków	"	II	"	"	—	—	
8	Balicze Podr.	Stryj	I	"	"	4 izby	3 h	
9	Dzieduszyce Wielkie	"	III	"	ruski	3 izby	0·4 h	
10	Felicienthal	"	I	"	polski	3 "	2·08 h	
11	Hołobutów	"	I	"	ruski	3 "	—	
12	Juseptycze	"	I	"	polski i ruski	2 "	0·3 h	
13	Kamionka	"	I	"	"	3 "	—	
14	Kawczykąt	"	I	"	ruski	3 "	0·5 h	
15	Klimiec	"	I	"	polski i ruski	2 "	—	
16	Koniuchów	"	I	"	ruski	3 "	0·7 h	
17	Korcz›n ruski	"	I	"	polski i ruski	3 "	0·5 h	
18	Korostów	"	I	"	ruski	3 "	—	
19	Koziowa	"	I	"	polski i ruski	3 "	—	
20	Libochora	"	I	"	"	3 "	—	
21	Ławoczne Wieś	"	I	"	"	3 "	2·7 h	
22	Łukawica Wyżna	"	I	"	ruski	3 "	1·4 h	
23	Oporzec	"	I	"	polski i ruski	3 "	0·7 h	
24	Orawa	"	I	"	ruski	3 "	—	
25	Pietniczany	"	I	"	"	2 "	0·1 h	
26	Podhorodce	"	III	"	polski i ruski	2 "	—	
27	Pukienicze	"	I	"	ruski	2 "	0·2 h	
28	Smorze Miasto	"	I	"	polski	—	—	
29	Sopot	"	I	"	polski i ruski	2 izby	—	
30	Strzałków	"	I	"	"	3 "	2·2 h	
31	Tarnawka	"	I	"	"	3 "	—	
32	Tucholka	"	I	"	"	3 "	—	
33	Urycz	"	I	"	"	3 "	—	
34	Wola Zaderewacka	"	I	"	ruski	—	½ morg	
35	Wołosianka	"	I	"	polski i ruski	3 izby	1·1 h	
36	Wyżłów	"	I	"	"	3 "	2·5 h	
37	Żup‹nie	"	I	"	"	—	—	
38	Lackie Szlach.	Tłumacz	II	"	"	—	—	
39	O‹szanica	"	II	"	"	3 izby	—	
40	Tyśmienica Nr 4	"	II	"	"	—	—	
41	Bujanów	Żydaczów	I	"	"	3 izby	—	
42	Cucułowce	"	I	"	polski	—	1 morg	
43	Czerteż	"	I	"	polski i ruski	2 izby	—	
44	Kijowiec	"	I	"	"	3 "	2·0 h	
45	Lachowice Zarzeczne	"	I	"	"	3 "	1·6 h	
46	Lubsza	"	I	"	"	3 "	2 morgi	
47	Malechów	"	I	"	"	3 "	1 morg	
48	Mielnicz	"	I	"	"	3 "	0·8 h	
49	Międzyrzecze	"	I	"	ruski	2 "	1·0 h	
50	Młyniska	"	I	"	polski	3 "	1 morg	
51	Protesy	"	I	"	polski i ruski	2 "	—	
52	Rogożno	"	I	"	"	—	—	
53	Rozwadów	"	III	"	"	3 izby	2 morgi	
54	Stara wieś	"	I	"	"	—	—	
55	Sulatycze	"	I	"	"	3 izby	1 morg	
56	Tejsarów	"	I	"	ruski	3 "	2 morgi	
57	Weryń	"	I	"	"	3 "	1·0 h	
58	Wołcniów	"	I	"	polski i ruski	3 "	1·2 h	
59	Załotowce	"	I	"	"	3 "	0·2 h	
60	Żyrawa	"	I	"	"	3 "	0·6 h	

Podania o powyższe stanowiska należy składać drogą służbową na ręce właściwych Inspektorów Szkolnych w terminie 6 tygodniowym od daty ogłoszenia.

18.

KOMUNIKATY

Wprowadzenie programu nauki religii rzymskokatolickiej w gimnazjach i liceach zawodowych w roku szk. 1938/39

Program nauki religii rzymskokatolickiej w gimnazjach zawodowych i w liceach zawodowych należy stosować kolejno, a więc z dniem 1 września 1938 r. obowiązuje nowy program w klasach pierwszych gimnazjalnych i licealnych. W następnych latach nastąpi wprowadzenie tych programów do klas wyższych gimnazjów i liceów zawodowych.

We wszystkich klasach pierwszych czteroletnich gimnazjów zawodowych wszelkich typów obowiązuje wymiar 2 godzin tygodniowo nauki religii rzymskokatolickiej, wskutek czego w niektórych gimnazjach zawodowych ogólna liczba godzin nauki tygodniowo powiększy się o jedną godzinę. Odnośne programy będę wysłane do Kuratoriów w najbliższych dniach, zainteresowane zaś szkoły mogą je nabywać w Państwowym Wydawnictwie Książek Szkolnych we Lwowie, ul. Kurkowa 21/23 lub w Oddziale Warszawskim tego wydawnictwa, w Warszawie, ul. Zgoda 12. m. 12. (Min. W. R. i O. P. Nr III. P. U.-3598/38 z dn. 18 czerwca 1938).

Przestrzeganie przepisów ustawy o ustroju szkolnictwa w sprawie przyjmowania dzieci do szkoły powszechnej

Przed wejściem w życie postanowień art. 7 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 389), nie było zakazu przyjmowania do I klasy publicznych szkół powszechnych dzieci, które nie ukończyły jeszcze sześciu lat życia. Skutkiem tego dotychczas często zdarzają się przypadki, że do I klasy gimnazjów ogólnokształcących zgłaszają się dzieci, nie mające ukończonych lat 12.

Ponieważ jest to sprzeczne z postanowieniami art. 23 cytowanej ustawy, koniecznym jest, by kierownicy publicznych szkół powszechnych bezwzględnie stosowali się do postanowień art. 7 wymienionej wyżej ustawy. Zgodnie z tymi postanowieniami, do I klasy publicznych szkół powszechnych nie wolno przyjmować dzieci, które do dnia 1 września nie ukończyły lat sześciu, do następnych zaś klas dzieci odpowiednio starszych, tak, by nie mogły ukończyć VI klasy szkoły powszechnej III stopnia dzieci, które, jako zbyt młode, nie mogłyby być przyjęte do gimnazjum ogólnokształcącego. Zasad tych należy ściśle przestrzegać również w stosunku do prywatnych szkół powszechnych, posiadających uprawnienia szkół publicznych lub ubiegających się o te uprawnienia, w myśl postanowień § 1, lit. a) rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 grudnia 1936 r. o nadawaniu prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 214). (Minist. W. R. i O. P. Nr II-P-4923/38 z dn. 10 czerwca 1938).

Umożliwienie ukończenia nauki uczniom szkół przemysłowych likwidowanych typów

Uznając za pożądane umożliwienie jak największej liczbie uczniów szkół przemysłowych starego ustroju ukończenia rozpoczętej nauki, Ministerstwo zezwala, o ile dany uczeń nie mógłby być przeniesiony bezpośrednio do szkoły nowego ustroju, na przeprowadzenie w najniższej klasie szkoły zanikającego typu egzaminów uzupełniających, według uznania Rady Pedagogicznej, z kilku przedmiotów w trzech terminach: na początku roku szkolnego, przed końcem I półrocza i w końcu roku szkolnego. (Min. W. R. i O. P. Nr III. P. 3939/38 z dn. 2 lipca 1938).

Pomoc w kształceniu dzieci niezamożnych rolników

Kuratorium przypomina pisma okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 29 lipca 1936 r. Nr SS-53 i Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z 6 lipca 1936 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 6, poz. 126, patrz Dz. Urz. K. O. S. Lw. z r. 1936, str 499 i z r. 1937, str. 478), zawierające wytyczne do realizacji akcji pomocy w kształceniu młodzieży szkolnej dzieci niezamożnych rolników oraz wskazówki Kuratorium w tej sprawie, podane PP. Inspektorom w piśmie z dnia 31 marca 1938 r. Nr 0-6247/38. Kuratorium prosi P. P. Inspektorów szkolnych o dołożenie starań, aby członkowie komisyj, a przede wszystkim nauczyciele — członkowie tych komisyj interesowali się i opiekowali się uczniami stypendystami w czasie trwania ich kształcenia. (Kuratorium O. S. Lw. — Nr O-13838/38 z dn. 6 lipca 1938).

Obsadzanie stanowisk kierowników publ. szk. powsz. I st. o dwu nauczycielach

Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia, że od kandydatów na stanowiska stałych kierowników publicznych szkół powszechnych I stopnia o dwu nauczycielach, nie należy wymagać przynajmniej dwu lat pracy w charakterze nauczyciela stałego (art. 12 ust. 1 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli), jednakże kandydaci ci powinni odpowiadać warunkowi wymienionemu w art. 11 ust. 4 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli, tj. powinni być nauczycielami stałymi. (Minist. W. R. i O. P. Nr B. P.-7220/38 z dnia 18 czerwca 1938).

Zatrudnianie nauczycieli na tzw. etatach składanych

Etaty składane religii rzymsko i greckokatolickiej należy obsadzać siłami kontraktowymi. Mianowanie nauczycieli na etaty jest niewskazane, już chociażby z uwagi na wątpliwości natury formalno-prawnej, a mianowicie, czy można w dekretach nominacyjnych wymieniać szereg szkół leżących w różnych miejscowościach, w których to szkołach miałby nauczać ten nauczyciel. Gdyby nawet rozstrzygnęło się tę wątpliwość w sensie pozytywnym, to wyłoni się dalsza wątpliwość natury już czysto faktycznej, a mianowicie, czy będzie można zawsze zapewnić takiemu nauczycielowi odpowiednią ilość godzin nauczania. Do tych dwóch kwestyj dojdzie trzecia, w wypadku domagania się przez tak mianowanego nauczyciela, wypłaty kosztów podróży względnie delegacji do wymienionych w dekrecie nominacyjnym, miejscowości. Te wszystkie wątpliwości przemawiają za obsadzaniem „etatów składanych" siłami konstraktowymi, zatrudnionymi zależnie od potrzeb miejscowych w pełnej lub też niepełnej ilości godzin. W wypadku zawarcia umowy zainteresowany godzi się na warunki w niej zawarte, a więc jego ewentualne wystąpienie późniejsze o jakieś dodatkowe koszty nie będzie miało takich widoków powodzenia, jak w wypadku zawiązania z nim stosunku o charakterze publiczno-prawnym.

Tekst umowy o pracę, zawieranej z takimi osobami, powinien ulec odpowiednim zmianom w stosunku do wzoru umowy, podanego jako załącznik do rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 10 sierpnia 1937 r. o wynagrodzeniu opłacanych przez Państwo kontraktowych nauczycieli szkół państwowych i publicznych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 318), a mianowicie: I) W punkcie 1 ust. 1 należy wymienić wszystkie szkoły i miejscowości w których pracownik będzie obowiązany nauczać. — II) W punkcie 1 litera „a" należy podać ogólny wymiar godzin nauczania tego pracownika, a następnie wymiar godzin nauczania w poszczególnych szkołach, oraz ilość godzin nadliczbowych, jeśli będzie je posiadał. Analogicznie należy postąpić z literą „b" punktu 1. O ile dany pracownik ma nauczać przez cały rok w tej samej ilości godzin tygodniowo, wówczas litera „b" punktu 1 może ulec skreśleniu, a w punkcie 1 litera „a" na końcu, zamiast słów „w pierwszym półroczu nauki szkolnej" — należy napisać „przez czas trwania umowy". — III) W punkcie 2 dodać po ust. 3 nowy ustęp o następującym brzmieniu: „Z tytułu nauczania w miejscowościach wymienionych w punkcie 1 ust. 1 niniejszej umowy, nie będą przysługiwały pracownikowi żadne należności za podróże".

Ustęp ostatni punktu 2 utrzyma brzmienie następujące: „W razie podróży służbowych lub delegacji poza obręb miejscowości wymienionych w punkcie 1 ust. 1 niniejszej umowy, przysługują pracownikowi należności według norm, obowiązujących dla funkcjonariuszów państwowych, pobierających uposażenie grupy ......". W sposób analogiczny należy uzupełnić wzór pisma doręczanego pracownikom kontraktowym, uczącym w szkołach powszechnych w niepełnym wymiarze godzin (załącznik wzór Nr 2 do rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 10 sierpnia 1937 r. Nr BP.-14573/37), a mianowicie wymienić wymiar godzin ogólny i w poszczególnych szkołach, wymienić szkoły i miejscowości, w których ma nauczać, a na końcu pisma dodać ustęp traktujący o tym, że takiemu pracownikowi nie przysługują należności za podróże, z tytułu pełnienia obowiązków we wspomnianych miejscowościach.

Wreszcie należy dążyć do tego, aby umowy zawierane z nauczycielami, którzy mają być zatrudnieni przez cały rok szkolny, posiadały jako datę początkową zawiązania stosunku pracy dzień 1 września danego roku, w którym to dniu powinno nastąpić faktyczne objęcie przez nauczycieli obowiązków służbowych. (Min. W. R. i O. P. Nr BP.-1469/38 z dn. 26 marca 1938).

Wprowadzenie Polskich Norm Urzędowych

P. Prezes Rady Ministrów zatwierdził do użytku służbowego władz, urzędów i instytucji państwowych następujące „Polskie Normy Urzędowe":

PNU-029 — Klej biurowy, PNU-030 — Lak pieczęciowy, PNU-031 — Papier kartonowy statystyczny. Termin wprowadzenia w życie i stosowania norm ustalono na dzień 1 stycznia 1939 r. (Ministertwo W. R i O. P. Nr B. P.-6560/38 z dnia 23 czerwca 1938).

Konferencja kierowników szkół rolniczych, mleczarskich i ogrodniczych.

Pod przewodnictwem Kuratora Dra T. Kupczyńskiego odbyła się we Lwowie 14 maja 1938 konferencja kierowników szkół rolniczych, mleczarskich i ogrodniczych Okręgu Szkolnego Lwowskiego. Po zagajeniu obrad przez Kuratora, który podkreślił ważność i trafność doboru zagadnień konferencji, nauczyciel T. Chomicki z Bereźnicy wygłosił referat „O zajęciach praktycznych w szkołach rolniczych". Praktyczne zajęcia uczniów w gospodarstwie szkolnym winny — zdaniem prelegenta — prostować fałszywe wiadomości i nawyki uczniów z gospodarstwa rodziców i je poprawiać. Jest wysoce pożądanym, by gospodarstwo szkolne, jego narzędzia, płodozmian i kierunek były możliwie zbliżone do gospodarstwa chłopskiego, boć szkoła kształci przyszłych samodzielnych rolników chłopów. Wskazanym jest, by w praktykowaniu uczniów wprowadzić wiele z metody prac zespołów przysposobienia rolniczego, pozostawiając możliwie wiele indywidualnej samodzielności uczniów.

Zagadnienie praktyk w szkołach żeńskich referowała nauczycielka M. Mińska z Kałusza. Prelegentka podkreśliła, że w szkołach żeńskich zajęć praktycznych jest znacznie więcej, bo przybywa jeszcze gospodarstwo domowe i roboty ręczne i szycie, przedmioty o wybitnie praktycznej metodzie nauczania. Unormowanie zajęć praktycznych na jednolitą modłę dla wszystkich szkół jest niemożliwe, bo warunki pracy są często wybitnie rozmaite. Podobnież i metoda przeprowadzania zajęć praktycznych winna być zróżnicowana; niektóre można przeprowadzić korzystnie grupowo, inne lepiej indywidualnie, inne znów na sposób zespołów konkursowych. Regionalizm szkół może się przyrównać i w regionaliźmie zajęć praktycznych.

Po dyskusji, w której brali udział: inż. Szulc-Krzyżanowski, E. Garapichówna, J. Skolimowska, inż. S. Strzelec, inż. W. Rzepecki i inż. J. Masior. Kurator Dr T. Kupczyński reasumował rozwinięte myśli. Odnośnie gospodarstwa szkolnego godzi się z tym, że ma ono być dodatnim dochodowym typem dla swego regionu, ale winno też znaleźć niewielki obszar na doświadczenia ilustrujące teorię, czy nowe kierunki lub odmiany, bo doświadczenia te, przeprowadzane przez uczniów rozszerzają światopogląd rolniczy tychże. Konieczną jest rzeczą opracowanie całorocznego możliwie ścisłego programu zajęć praktycznych. Ujednostajnienie warunków gospodarczych we wszystkich szkołach nie jest wskazane, bo to prowadzi do zmechanizowania i rozleniwia w inicjatywie. Lepiej niech każda szkoła robi w swych warunkach, by było najlepiej, ale środki do tej pracy winny mieć szkoły dostateczne.

Temat „Internat w życiu szkoły rolniczej" referował inż. W. Rzepecki z Miłocina. Podkreślił wychowawcze i społeczne znaczenie internatu, zaznaczając, że winien on stać się szkołą porządku, punktualności i wyrobienia w życiu gromadnym. tudzież w nawiązaniu nici serdeczności koleżeńskiej. W życiu internatowym należy się starać zwalczyć nasze wady społeczne, a głównie brak zmysłu porządku i nieposzanowanie cudzej własności. Naczelną zasadą prowadzenia internatu winno być wzajemne pełne zaufanie między wychowawcami a wychowankami tudzież umiejętność zaszczepienia między uczniami szlachetnej emulacji i wzajemnego oddziaływania na siebie celem dźwigania się wzwyż. — Koreferentka p. J. Klukówna z Albigowej omówiła zagadnienie z punktu widzenia żeńskich szkół rolniczych. — Szkoły te kładą duży nacisk na wykorzystanie internatu jako przygotowania do życia rodzinnego, ćwiczenia w umiejętności urządzenia wnętrz domowych i dbałości o codzienne porządki, szkolenia w higienie życia codziennego i wyrabiania u uczenic zmysłu samarytańskiego przez opiekę nad słabymi, czy choremi koleżankami i przez prowadzenie poradni higieniczno-leczniczej na wsi. Samowystarczalność kobiet w internacie szkolnym to także czynnik przygotowujący do przyszłego samodzielnego życia, jaki niejednokrotnie czeka gospodynię wiejską.

Temat trzeci: Uczenice i uczniowie szkół rolniczych przed wstąpieniem i po ukończeniu szkoły referowała kier. J. Skolimowska z Witkowa Starego. Społeczeństwo — zdaniem prelegentki — stawia w stosunku do szkół rolniczych wysokie wymagania, pragnie, by absolwenci(tki) tych szkół byli i dobrymi gospodarzami i przodownikami życia kulturalnego i gospodarczego wsi. Tego samego pragnie i szkoła, świadoma swego zadania, i tego, że miarą wartości wychowanków mierzy się i wartość szkoły. Obecne warunki są jednak jeszcze niekorzystne. Ilość zgłoszeń jest wprawdzie

coraz większa, ale stale jeszcze za mała, by można było przeprowadzać selekcję uczenic i uczniów. Nie wystarczy praca samej szkoły w zjednywaniu odpowiedniej ilości właściwych uczenic i uczniów dla szkół rolniczych. Równie ważną, a może i więcej skuteczną będzie współpraca instytucyj samorządowych i gospodarczych, Towarzystw rolniczych, organizacyj kół gospodyń wiejskich i związków młodzieżowych, inspektorów i instruktorów tych organizacyj i instytucyj.

Po wyczerpaniu dyskusji nad trzecim zagadnieniem zamknięto obrady Okręgowej konferencji.

19.

DODATKOWY WYKAZ PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH DOZWOLONYCH PO DNIU 1 LUTEGO 1938 ROKU DO UŻYTKU W SZKOLE POWSZECHNEJ

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. r. 1938 Nr 7 z dn. 23 lipca 1938 poz. 217)

I.

Podręczniki dla klas I i II

SZKÓŁ POWSZECHNYCH STOPNIA PIERWSZEGO, DRUGIEGO I TRZECIEGO

Dla klas III, IV i V

SZKÓŁ POWSZECHNYCH STOPNIA DRUGIEGO I TRZECIEGO

oraz dla klas VI i VII

SZKÓŁ POWSZECHNYCH STOPNIA TRZECIEGO

RELIGIA RZYMSKOKATOLICKA

Klasa II.

Książki pomocnicze

Białowąs M. Ks. Pan Jezus wśród dziatek. Książka pomocnicza do nauki religii rzymskokatolickiej dla uczniów II klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł. 1,00.

Boczar J. Ks. Hausner A. Ks. Wójcik F. Ks. Dzieje Biblijne. Książka pomocnicza do nauki religii dla II klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

Cyrek Ks. J. Katechizm polskiego dziecka. Książka pomocnicza do nauki religii w klasie drugiej szkół powszechnych. Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy. Kraków. 1938. Cena zł 1,00.

Klasa III.

Białowąs M. Ks. i Dajczak J. Ks. Pan Jezus wśród dzieci. Podręcznik do nauki religii katolickej w III klasie szkół powszechnych. Ilustrował K. Rutkowski. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów, 1938. Cena zł 1,00.

Klasa V.

Bielawski Z. Ks. Objawienie Boże. Część I. Podręcznik do nauki religii rzymskokatolickiej dla V klasy szkół powszechnych. Wydawnictwo Tow. „Biblioteka Religijna". Lwów. 1938. Cena zł 1,30.

Baranowski Z. Ks. i Kowalski S. Ks. Życie religijne. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej. Klasa V. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań—Warszawa—Wilno—Lublin. 1938. Cena zł 1,30.

JĘZYK POLSKI

Klasa I.

Elementarz

Dla szkół miejskich

Tync S., Gołąbek J. i Duszyńska J. Elementarz dla I klasy szkół powszechnych miejskich. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 0,60.

Klasa II.

Ćwiczenia ortograficzne

Książka pomocnicza

Szober S., Niewiadomska C., Bogucka C. Nauka pisowni dla kl. II. Wydawnictwo Księgarni Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1938. Cena zł 0,60.

Klasa III.

Czytanki

Dla szkół wiejskich

Grotowska H., Gutry M., Klingerowa Z. Czytanka dla III klasy szkół powszechnych wiejskich 3 i 2 stopnia. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Rytlowa J., Saloni J., Rytel F. Za miedzą graniczną. Czytanki na klasę III szkół powszechnych wiejskich 2 i 3 stopnia. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Zarembina E. Czytanka dla III klasy wiejskich szkół powszechnych trzeciego i drugiego stopnia. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Dla szkół miejskich

Grotowska H., Gutry M., Klingerowa Z. Czytanka dla klasy trzeciej szkół powszechnych miejskich. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Zarembina E. Czytanka dla III klasy miejskich szkół powszechnych trzeciego i drugiego stopnia. Ilustrowała W. Wóycicka. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Ćwiczenia ortograficzne

Książki pomocnicze

Baczyńska S. i Oderfeldówna A. Patrzę i opisuję. Książka do ćwiczeń ortograficznych na klasę III szkół powszechnych. Część druga. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa. 1938. Cena zł 1,20.

Bakkowa M. i Perkowska Z. Pisownia polska w ćwiczeniach dla klasy trzeciej szkół powszechnych. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa. 1938. Cena zł 0,50.

Szober S. i Szczerba T. Nauka pisowni. Część II dla klasy III szkół powszechnych. Wydanie pierwsze. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1938. Cena zł 0,60.

Klasa IV.

Ćwiczenia ortograficzne

Kubicka J. Ćwiczenia ortograficzne dla IV klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Księgarni Kazimierza Rutkowskiego. Wilno. 1938. Cena zł 0,50.

Klasa V.

Ćwiczenia ortograficzne

Froelichowa M. i Ledóchowska J. Podręcznik do ćwiczeń ortograficznych dla klasy V szkoły powszechnej. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 0,60.

Wieczorkiewicz B. Ćwiczenia ortograficzne. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej stopnia II i III. Klasa V. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin. 1938. Cena zł 0,60.

Klasa VI.

Czytanki

Kubski B., Ossendowski F. A., Czechowicz J., Kotarbiński C. Wypisy polskie dla VI klasy szkół powszechnych trzeciego stopnia. Wydawnictwo Zakłady Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,90.

Saloni J. Stetkiewiczówna W. Na ziemskim globie. Podręcznik do nauki języka polskiego dla VI klasy szkół powszechnych trzeciego stopnia. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów 1938. Cena zł 1,90.

Tync S., Gołąbek J. i Nowakowski Z. Po szerokim świecie. Czytanki polskie dla VI kl. szkół powszecnych III stopnia. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 1,90.

Zaremba J. Ostrowski J. Pięknie być człowiekiem. Czytanka dla szóstej klasy szkół powszechnych III stopnia. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,90.

Gramatyka

Klemensiewicz Z. Język polski. Ćwiczenia i pogadanki gramatyczne dla VI klasy szkół powszechnych. Wydanie drugie. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 0,55.

HISTORIA

Klasa V.

Schönbrenner J. Dzisiaj i dawniej na ziemiach polskich. Podręcznik do nauki historii dla V kl. szkół powszechnych drugiego i trzeciego stopnia. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1938 Cena zł 1,50.

Klasa VII

Wysznacka M. Z naszej teraźniejszości. Podręcznik do nauki historii dla VII kl. szkół powszechnych. Wydawnictwo M. Arcta i „Naszej Księgarni". Warszawa. 1938. Cena zł 1,10.

GEOGRAFIA

Klasa VI.

Konic S. Geografia dla klasy VI szkoły powszechnej trzeciego stopnia. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa 1938. Cena zł 1,60.

Niemcówna S. i Pawłowski S. Geografia dla VI klasy szkół powszechnych. Wydanie II. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 1,60.

Radliński T. i Wuttke G. Geografia. Kurs klasy szóstej szkoły powszechnej. Wydawnictwo T. Radlińskiego. Warszawa, Smolna 17. 1938. Cena zł 1,60.

NAUKA O PRZYRODZIE

PRZYRODA ŻYWA

Klasa V.

Wernerowa J. Poznawajmy przyrodę. Podręcznik dla V klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Księgarni Kazimierza Rutskiego. Wilno. 1938. Cena zł 1,10.

Klasa VI.

Dyakowski B. Przyroda żywa dla klasy VI szkoły powszechnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa. 1938. Cena zł 1,20.

Klasa VII

Mitkiewicz K. Nauka o zdrowiu. Podręcznik dla VII kl. szkoły powszechnej. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1935. Cena zł 1,20. Dozwolony do końca roku szk. 1938/39.

Mul T., Radomski J., Tołpa S. Nauka o człowieku łącznie z higieną. Podręcznik do nauki przyrody żywej i higieny dla klasy VII szkół powszechnych.

Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1935. Cena zł 1,20. Dozwolony do końca roku szk. 1938/39.

PRZYRODA MARTWA

Klasa VI.

Abrysowski J. Przyroda martwa. Podręcznik dla VI klasy szkół powszechnych 3 stopnia. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

Klasa VI.

Koziński L. i Moycho S. Przyroda martwa dla VI klasy szkół powszechnych 3 stopnia. Wydawnictwo Gebethnera i Wolffa. Warszawa. 1938. Cena zł 1,00.

ARYTMETYKA Z GEOMETRIĄ

Klasa II.

Kubrakiewicz S. Rachunki dla II klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

Klasa III.

Chwiałkowski Z. i Schayer W. Rachunki dla trzeciej klasy szkoły powszechnej trzeciego i drugiego stopnia. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 0,90.

Klasa IV

Rusiecki A. M. i Zarzecki A. Arytmetyka z geometrią. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej stopnia drugiego i trzeciego. Klasa IV. Wydanie dostosowane do pisowni z r. 1936. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin. 1938. Cena zł 1,10.

Klasa V.

Chwiałkowski Z. i Schayer W. Arytmetyka z geometrią dla piątej klasy szkół powszechnych 2 i 3 stopnia. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,60.

Rusiecki A. M. i Zarzecki A. Arytmetyka z geometrią. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej stopnia II i III. Klasa V. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin. 1938. Cena zł 1,60.

Klasa VI

Bielecki B. i Krasiński W. Arytmetyka i geometria dla VI klasy szkół powszechnych trzeciego stopnia. Wydanie drugie. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 1,50.

Chwiałkowski Z. i Schayer W. Arytmetyka z geometrią dla VI klasy szkoły powszechnej trzeciego stopnia. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,50

ŚPIEW I MUZYKA

Klasa IV

Hławiczka K. i Baranowska-Borowa J. Moja piosenka. Podręcznik śpiewu dla IV klasy szkoły powszechnej. Wydawnictwo Księgarni Katolickiej. Katowice. 1938. Cena zł 1,00.

II.

Podręczniki dla klas III i IV

SZKÓŁ POWSZECHNYCH STOPNIA PIERWSZEGO

JĘZYK POLSKI

Klasa III.

Czytanki wraz z ćwiczeniami

Kurs A.

Kubski B. i Dobraniecki S. Na zagonie. Czytanki polskie dla III klasy szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs A. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Rytlowa J., Saloni J., Rytel F. Ku Polsce. Podręcznik do nauki języka polskiego dla III klasy szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs A. Nakładem Wydawnictwa Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Klasa IV

Czytanki wraz z ćwiczeniami

Kurs C.

Dańczewiczowa J., Kubski B., Maykowski S. Światło w chacie. Podręcznik do nauki języka polskiego dla IV klasy szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,40.

Tync S. i Gołąbek J. Czytanki polskie dla IV klasy szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 1,40.

Wiącek S. Ćwiczenia opracowali S. Szober i T. Szczerba. Czytanki i ćwiczenia. Podręcznik do nauki języka polskiego dla kl. IV szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo „Naszej Księgarni". Warszawa. 1938. Cena zł 1,40.

HISTORIA

Klasa IV

Kurs C.

Jarosz W., Pini T. Opowiadania z przeszłości i teraźniejszości Polski. Podręcznik do nauki historii dla IV klasy szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Martynowiczówna W. Obrazy z przeszłości i teraźniejszości. Podręcznik do nauki historii dla IV klasy szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

GEOGRAFIA I NAUKA O PRZYRODZIE

Klasa III.

Kurs A

Wuttkowa J., Zaleska Z., Wuttke G. Poznaj swój kraj. Geografia i przyroda dla kl. III szkoły powszechnej pierwszego stopnia. Kurs A. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1938. Cena zł 1,00.

Klasa IV

Kurs C.

Dmochowski A., Ziemecki S., Wernerowa J., Szczawińska M. Nauka o przyrodzie i o ziemi dla klasy IV szkoły powszechnej pierwszego stopnia. Kurs C. Wydawnicwto M. Arcta i K. Rutskiego. Warszawa — Wilno. 1938. Cena zł 1,10.

Michałowska J. i Wiszniewska A. Wiadomości z przyrody i geografii dla IV klasy szkoł powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

ARYTMETYKA Z GEOMETRIĄ

Klasa III.

Kurs A.

Abramowicz T. i Okołowicz M. Arytmetyka z geometrią dla III klasy szkół powszechnych 1 stopnia.. Kurs A. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 0,90.

Rusiecki A. M. i Zarzecki A. Arytmetyka z geometrią. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej stopnia pierwszego. Klasa III. Kurs A. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin. 1938. Cena zł 0,90.

Klasa IV.

Kurs C.

Abramowicz T. i Okołowicz M. Arytmetyka z geometrią dla IV klasy szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

Chwiałkowski Z. i Schayer W. Arytmetyka z geometrią dla IV klasy szkoły powszechnej pierwszego stopnia. Kurs C. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

Nikliborc W. i Stożek W. Arytmetyka i geometria dla kl. IV szkół powszechnych 1 stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 1,00.

Rusiecki A. M. i Zarzecki A. Arytmetyka z geometrią. Podręcznik dla uczniów szkoły powszechnej stopnia pierwszego. Klasa IV. Kurs C. Wydawnictwo Księgarni Św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin. 1938. Cena zł 1,00.

Wojtowiczowa J. i Wojtowicz W. Arytmetyka z geometrią dla IV klasy szkół powszechnych pierwszego stopnia. Kurs C. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

III.

Podręczniki dla klasy VI

SZKÓŁ POWSZECHNYCH STOPNIA DRUGIEGO

JĘZYK POLSKI

Czytanka

Kurs A.

Kubski B. i Maykowski S. Wieś w słońcu. Podręcznik do nauki języka polskiego dla VI klasy szkół powszechnych 2 stopnia. Kurs A. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,70.

HISTORIA

Kurs A.

Drewnoski K. Obrazy z dziejów Polski dawnej i obecnej. Podręcznik do nauki historii dla klasy VI szkół powszechnych 2 stopnia. Kurs A. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,30.

Schönbrenner J. Obrazki z dziejów Polski. Podręcznik do nauki historii dla VI kl. szkół powszechnych drugiego stopnia. Kurs A. Wydawnictwo Instytutu Wydawniczego „Biblioteka Polska". Warszawa. 1938. Cena zł 1,30.

Wysznacka M. Z naszej przyszłości i teraźniejszości. Podręcznik dla klasy VI szkoły powszechnej II stopnia. Kurs A. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,50.

NAUKA O PRZYRODZIE

Kurs A.

Żłobicki W. i Adwentowski K. Przyroda martwa dla VI klasy szkół powszechnych drugiego stopnia. Kurs A. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

ARYTMETYKA Z GEOMETRIĄ

Kurs A.

Nikliborc W. i Stożek W. Arytmetyka i geometria dla VI klasy szkół powszechnych II stopnia. Kurs A. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów — Warszawa. 1937. Cena zł 1,20.

20.

DODATKOWY WYKAZ PODRĘCZNIKÓW SZKOLNYCH DOZWOLONYCH PO DNIU 1 LUTEGO 1938 ROKU DO UŻYTKU W GIMNAZJUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM

RELIGIA RZYMSKOKATOLICKA

Klasa III.

Archutowski R. ks. Historia Kościoła Katolickiego. Podręcznik do nauki religii dla uczniów gimnazjum klasa III. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa. 1938. Cena zł 2,10.

Berek A. Ks. Dzieje kościoła katolickiego. Podręcznik do nauki religii dla klasy III gimnazjalnej. Wydawnictwo Księgarni Św. Wojciecha. Poznań - Warszawa - Wilno - Lublin. 1938. Cena zł 2,10.

Umiński J. Ks. Królestwo Boże na ziemi. Część I. Podręcznik do nauki historii Kościoła Powszechnego dla III klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolisńkich. Lwów. 1938. Cena zł 1,80.

Książka pomocnicza

Umiński J. Ks. Teksty źródłowe. Do nauki dziejów Kościoła w szkołach średnich. Część I dla III kl. gimnazjalnej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,00.

JĘZYK POLSKI

Klasa II.

Wypisy

Balicki J. i Majkowski S. Mówią wieki. Część II. Drugi rok nauczania języka polskiego w gimnazjach. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 2,80.

Gaertner H., Łempicki S., Skulski R. Między dawnymi a nowymi laty. Czytania dla II klasy gimnazjów. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 2,80.

Kosiński K. i Rygier L. Przemiany. Książka polska dla II kl. gimnazjalnej. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 2,80.

Krzyżanowski J. i Saloni J. Z pracy ducha. Podręcznik do nauki języka polskiego dla II klasy gimnazjów ogólnokształcących. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 2,80.

Gramatyka

Klemensiewicz Z. Język polski. Ćwiczenia i pogadanki gramatyczne dla II klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 0,60.

JĘZYK ŁACIŃSKI

Klasa II.

Kowalski J. i Golias M. Iuvenis Romanus. Podręcznik do nauki języka łacińskiego dla II klasy gimnazjów ogólnokształcących. Wydanie drugie zmienione. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,60.

Sinko T. Tirocinium Publii. Podręcznik łaciny dla II klasy gimnazjalnej. Wydanie II. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938. Cena zł 1,60.

JĘZYKI OBCE NOWOŻYTNE

JĘZYK ANGIELSKI

Klasa I.

Jastroch K. The first year of english. Podręcznik języka angielskiego na I klasę gimnazjalną. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. Cena zł 1,60. Dozwolony do końca roku szk. 1938/39.

Klasa II.

Jastroch K. Work and Life in England. Podręcznik języka angielskiego dla drugiej klasy gimnazjalnej. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 1,60.

JĘZYK FRANCUSKI

Klasa IV

Kielski B. et Pionnier L. La carrière d'un jeune paysan français. Podręcznik do nauki języka francuskiego w IV klasie gimnazjów. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 1,90.

JĘZYK NIEMIECKI

Gramatyka

Dewitzowa W. i Żółtkowska G. Kurzzusammengefasste Deutsche Grammatik. Zwięzła gramatyka języka niemieckiego. Podręcznik do nauki o języku niemieckim. Składnica Księgarska Jerzy Nowicki. Warszawa. 1938. Cena zł 1,10.

HISTORIA

Klasa II.

Dąbrowski J. Historia. Tom drugi. Dla II klasy gimnazjów. Wydanie drugie niezmienione przystosowane do obowiązującej obecnie pisowni. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 2,60.

Klasa III.

Dąbrowski J. Historia. Tom III. Dla III klasy gimnazjów. Wydanie drugie niezmienione przystosowane do obowiązującej obecnie pisowni. Wydawnictwo K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 2,60.

GEOGRAFIA

Klasa II.

Kudławiec A. Geografia Europy. Podręcznik dla klasy II gimnazjalnej. Nakład Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów. 1938. Cena zł 2,10.

Pawłowski S. Geografia dla II klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Książnicy - Atlasu. Lwów — Warszawa. 1938. Cena zł 2,10.

BIOLOGIA

Klasa II.

Szafer W. i Dyakowski B. Botanika dla drugiej klasy gimnazjalnej. Wydanie drugie. Wydawnictwo Księgarni K. S. Jakubowskiego. Lwów. 1938. Cena zł 1,80.

Klasa IV

Forelle E. i Raabe B. Biologia dla IV klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938. Cena zł 1,80.

MATEMATYKA

Klasa II.

Iwaszkiewicz B. Algebra. Podręcznik dla II klasy gimnazjalnej. Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Lwów. 1938. Cena zł 1,10.

Straszewicz S. i Kulczycki S. Geometria dla II klasy gimnazjalnej. Wydanie drugie. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa. 1938. Cena zł 1,10.

UWAGI:

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH. Wykazy powyższe obejmują podręczniki i książki pomocnicze o charakterze zastępczym w stosunku do podręczników, dozwolone po dniu 1 lutego r. b. do użytku w szkołach powszechnych i gimnazjach ogólnokształcących i stanowią uzupełnienia osobnych wydawnictw pt.:

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Spis podręczników szkolnych dozwolonych do użytku w szkole powszechnej według stanu z dnia 1 lutego 1938. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie. 1938.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Spis podręczników szkolnych dozwolonych do użytku w gimnazjum ogólnokształcącym według stanu z dnia 1 lutego 1938. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie. 1938.

Podane w spisie ceny podręczników są obliczone wraz ze znaczkiem na Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Do

P. T. Prenumeratorów Dziennika Urzędowego

Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego

W celu uniknięcia przerwy w otrzymywaniu Dziennika Urzędowego Administracja prosi P. T Prenumeratorów o wpłacenie prenumeraty bieżącej, t. j. za rok 1938, jak również i zaległej do P. K. O. na konto czekowe Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego - Administracji Dziennika Urzędowego ***Nr 504090 zaznaczając na odwrocie środkowego odcinka blankietu nadawczego, jakiego okresu czasu wpłata dotyczy.***

Zgłoszenia prenumeraty oraz wszelką korespondencję w sprawie Dziennika Urzędowego należy kierować do Kuratorium - Administracji Dziennika Urzędowego we Lwowie, ul. Karmelicka Nr 4, a nie Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych.

We Lwowie, w wrześniu 1938 r.

ADMINISTRACJA
DZIENNIKA URZĘDOWEGO

PAŃSTWOWA CENTRALNA BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA
KURATORIUM O. S. L.
WE LWOWIE, UL. KUBALI 4

jest czynna codziennie od godz. 10 — 14 i od 17 — 20, nadto w niedziele i święta od godz. 10 — 11 dla nauczycieli z prowincji.

Nauczyciele z prowincji mogą wypożyczać książki, wysyłając zamówienie pocztą.

Z Księgozbioru Państwowej Centralnej Biblioteki Pedagogicznej może korzystać każdy nauczyciel pracujący na terenie Kuratorium O. S. L. w jakimkolwiek z typów szkół.

Cena katalogu: cz. I. 0·75 zł — cz. II. 0·40 zł.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

21.

Dr STEFAN PAPEÉ

Pierwszy konkurs polonistyczny w okręgu lwowskim

Początek dało Kuratorium Brzeskie. — Ministerstwo W. R. i O. P. stwierdziwszy dodatnie wyniki konkursów polonistycznych w tym okręgu poleciło okólnikiem z 21 września 1937 zorganizować we wszystkich okręgach szkolnych konkursy polonistyczne dla młodzieży szkół średnich ogólnokształcących. Odnośny okólnik Ministerstwa podało do wiadomości Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego za pośrednictwem Dziennika Urzędowego (r. 1937 nr. 9), ogłaszając równocześnie „Regulamin nagród za najlepsze wyniki z języka polskiego w gimnazjach okręgu".. Pierwszy paragraf Regulaminu brzmiał: „Celem pobudzenia młodzieży do doskonalenia się w języku polskim, który jest podstawową wartością narodu, ustanawia się pod protektoratem Polskiej Akademii Literatury dla uczniów klasy ósmej gimnazjów jedną nagrodę zespołową za najlepsze wyniki z języka polskiego oraz trzy nagrody indywidualne".

W ten sposób młodzież klas ósmych naszego Kuratorium stanęła w roku szkolnym 1937/8 po raz pierwszy do konkursu, a ponieważ była to równocześnie ostatnia ósma klasa gimnazjum dawnego ustroju, pierwszy konkurs był więc zarazem ostatnim konkursem klas ósmych.

Czy warto poświęcić mu dłuższą uwagę? Stanowczo tak. Jest on przecież jednym ze świadectw, jakie były nasze klasy ósme, jest świadectwem ważnym, choć powiedzmy to od razu na wstępie mało pochlebnym; równocześnie daje ciekawy materiał, który może się przydać w organizowaniu konkursów polonistycznych w liceum ogólnokształcącym, bo ono odziedziczyło po klasach ósmych obowiązek organizowania dalszych konkursów polonistycznych.

W myśl Regulaminu „o nagrodę przechodnią ubiegać się mogą klasy, które z języka polskiego osiągną w pierwszym półroczu w klasie VIII co najmniej 33% ocen bardzo dobrych lub dobrych w stosunku do liczby klasyfikowanych uczniów, przy czym ilość ocen niedostatecznych nie może przekraczać 10%". Wydawałoby się, że warunki zgłoszeń do konkursu nie są trudne. A jednak kandydatów było początkowo mało i Kuratorium suponując raczej przeoczenie terminu przez dyrekcje gimnazjów, niż brak zainteresowania konkursem wśród młodzieży, przypomniało dyrekcjom obowiązek odczytania młodzieży Regulaminu i zachęcenia do brania udziału w konkursie. Na apel Kuratorium zaczęły napływać tu i ówdzie odpowiedzi negatywne, świadczące o braku warunków do zorganizowania konkursu w klasach ósmych, o „niskim stanie", a nawet o „wyjątkowo krytycznym poziomie intelektualnym klasy". Jedno z gimnazjów, usprawiedliwiając brak zgłoszenia do konkursu, wprost stwierdziło: „Zespół (klasy ósmej) składa się z 54 uczniów i uczenic, których skala inteligencji, wiadomości i umiejętności utrzymuje się zaledwie na poziomie minimalnych wymagań". Ostatecznie zgłosiło się do konkursu o nagrodę zespołową na 125 gimnazjów, które miały w tym roku szkolnym klasę ósmą, tylko 14 szkół z 16 zespołami, a prace nadesłało zaledwie 12 szkół z 14 zespołami, bo 2 gimnazja, po zaznajomieniu się z tematami konkursowymi, odstąpiły od konkursu. Na wieczną rzeczy pamiątkę podaję nazwy tych 7 gimnazjów państwowych i 5 prywatnych biorących udział w konkursie dla zespołów: Pryw. Gimnazjum koed. w Borysławiu, Pryw. Gimnazjum koed. z językiem ruskim w Drohobyczu, Państw. Gimnazjum w Kamionce Strumiłowej, Państw. Gimnazjum Męskie w Kołomyi; we Lwowie: Państw. Gimnazjum II, Państw. Gimnazjum X, Państw. Gimnazjum Żeńskie im. Kr. Jadwigi (klasa VIII a, VIII b), Pryw. Gimnazjum Żeńskie im. A. Mickiewicza (klasa VIII a, VIII b) i Pryw. Gimnazjum SS. Nazaretanek, Państw. Gimnazjum z jęz. ruskim w Przemyślu, Pryw. Gimnazjum Żeńskie Ukr. Instytutu w Przemyślu i Państw. Gimnazjum I w Stanisławowie. Uderza w tym zestawieniu znaczna przewaga szkół żeńskich, względnie koedukacyjnych nad czysto męskimi, widocznie dziewczęta osią-

gnęły lepszą klasyfikację półroczną w klasie VIII i okazały więcej zainteresowania dla konkursu polonistycznego. Znacznie liczniejsze były zgłoszenia do nagrody indywidualnej. Do konkursu stanęło 27 gimnazjów państwowych z 62 uczniami i 9 gimnazjów prywatnych z 28 uczniami. W sumie Komisja konkursowa oceniła 509 prac. Temat dla zespołu klasy ósmej brzmiał: „Kto i dlaczego ze współczesnych autorów jest młodym najbliższy". Dla kandydatów do nagrody indywidualnej wybrano temat: „Rodowód literacki polskiego żołnierza". Młodzież pisała pracę konkursową dnia 16 marca 1938 r. pod nadzorem nauczycielskim w ciągu 5 godzin przedpołudniowych. Komisja konkursowa ukończyła oceny w dniu 20 czerwca 1938 przyznając jednomyślnie „nagrodę przechodnią dla zespołu" klasie VIII b Pryw. Gimnazjum Ż. im A. Mickiewicza we Lwowie, a „nagrodę indywidualną" uczniowi Mieczysławowi Gradowi z Państwowego Gimnazjum w Łańcucie. Nadto Komisja wyróżniła z konkursu dla zespołów prace Olgi Banszel z Państw. Gim-. nazjum Żeń. im. Kr. Jadwigi we Lwowie, Darii Łomackiej z Pryw. Gimnazjum Żeń. Ukraińskiego Instytutu dla dziewcząt w Przemyślu i Witolda Wondrauscha z Państw. Gimnazjum II we Lwowie, a z konkursu indywidualnego: 13 prac (4 uczenic i 9 uczniów).

Jak te prace wypadły? Naogół ciekawie; nagrody i wyróżnienia słusznie należą się młodzieży. Zdobywca nagrody indywidualnej, czyli uczestnik uroczystego zebrania Polskiej Akademii Literatury w dniu 8 listopada i szczęśliwy posiadacz książek, zaopatrzonych dedykacją prezydjum P. A. L-u, Mieczysław Grad z Łańcuta zaczął swą pracę od słów: „Polacy są narodem żołnierskim. Z konieczności i z natury. Kraj nasz skutkiem specjalnych warunków geograficznych i historycznych jest terenem przejściowym narażonym na ustawiczne ścieranie się wpływów i sił. Dlatego ziemia nasza od wieków była pobojowiskiem". Uzasadniając nasz pociąg do żołnierki przykładami z literatury omówił Grad ważniejsze lliterackie źródła tężyzny polskiego żołnierza od pieśni „Bogurodzica" po pieśni żołnierzy Piłsudskiego, szerzej wspominając o Potockim, o pieśni „Jeszcze Polska", o Godebskim, Niemcewiczu, Malczewskim, Mickiewiczu i Słowackim, Polu i Romanowskim, Fredrze, Sienkiewiczu, Wyspiańskim, Żeromskim, wreszcie o piewcach Legionów i o twórczości Piłsudkiego, który „stanowi dopełnienie rycerskich i żołnierskich tradycyj Słowackiego, Sienkiewicza, Wyspiańskiego i Żeromskiego". Grad kończy pracę następującymi słowami: „Z przeglądu powyższej literatury wyłania się postać typowego Polaka-żołnierza, walczącego mężnie w imię wiary i wolności, stojącego twardo na posterunku i umiejącego z honorem umierać. Wyłania się postać potężna, olbrzymia, szlachetna i niezłomna jak Skrzetuski, żywiołowa jak Rafał Olbromski, poczciwa jak Longinus, czy stary Wiarus z „Warszawianki". Postać ta podaje dłoń gorącą dzisiejszemu lotnikowi, kanonierowi, marynarzowi, podaje uścisk braterski, bo płynący z tego samego, niespożytego źródła — miłości Ojczyzny". Komisja przyznając Gradowi nagrodę indywidualną uznała trafne podejście jego do tematu od strony charakterystyki głównych założeń polskiej duszy plemniennej, udane złączenie pierwiastka historyczno-politycznego z literackim, wykorzystanie obfitego materiału lekturalnego, styl poprawny i dostosowany do treści, nadto podkreśliła, że praca jego tym bardziej się wyróżnia jako pisana na prowincji, gdzie o czytanie trudniej niż we Lwowie. Inne prace uczenic i uczniów na temat „Rodowodu literackiego polskiego żołnierza" wykazały mniejszą erudycję, kilka miało jednak bardzo piękne fragmenty, a prawie wszystkie ożywiał szczery, gorący kult przeszłości i żołnierza. Czasami zadanie zamieniało się wprost w apostrofę do polskiego żołnierza. Np. Włodzimierz Zaks w ten sposób zaczyna wywód rodowodu żołnierza: „Czy to w groźnej, płonącej zorzy Zachodu, czy to w krwawej, niesamowitej łunie Wschodu, czuwasz niezłomny — Żołnierzu polski! — Dumna twa, stalowa, sylweta odcina się na tle rozbłyskanego nieba śmiało wzniesionym czołem i bagnetem, chwytającym na swą błyszczącą stal błyskawice! — Czuwasz, natężasz źrenice, bo rozumiesz, co od twego hartu zawisło! — I czujesz, żeś nie sam! Twa potęga to potęga duszy całego narodu, pokoleń całych, których wszystkie myśli i czyny świetlane w ciebie się wcieliły!" — Janina Witowska mówiąc o dwóch typach żołnierza, o żołnierzu Polski dawnej i Polski porozbiorowej pięknie pisze: „Z tych bohaterów, rycerzy, męczenników wyprowadza geniusz Józefa Piłsudskiego nowy typ żołnierza polskiego, którego miano: Nieznany. Jest to żołnierz-bohater, wyrosły z ducha swych poprzedników. Nieznany jest, bo występuje zbiorowo jako tysiące żołnierzy, on sam nie zdobywa sławy, ale, dzięki niemu, cała zbiorowość odnosi zwycięstwo. Literatura współczesna, a szczególnie poezja, rozbrzmiewa pochwałą dla tych nieznanych żołnierzy bohaterów". — Zofia Stankiewicz zamyka znów rodowód literacki polskiego

żołnierza, ujęty w formę odezwy, taką poetycką klamrą: „Legioniści, czy wiecie, ile książek o Was wydrukowano? Czy wiecie o jak wielki dorobek wzbogaciła się literatura nasza, w której możecie odnaleźć każdego z Was i wszystkich Was razem. — Żołnierze polscy! Przekazaliście nam i Waszym następcom w poezji legionowej Wasze ideały i Wasz trud trudów — Polskę. Dzisiejszy wolny żołnierz kształci się na całej literaturze polskiej, która jest wiernym odbiciem wszelkich walk o Polskę, odbiciem każdego drgnienia serca żołnierskiego, jest epopeą żołnierza... — Defilada... Pod niebo buchają dźwięki trąb, radosnych fanfar. Chylą się purpurowo-białe sztandary... Sypię kwiaty... Tłumy szaleją z radości... A oni idą twardym rytmem... piechota... konnica... artyleria... broń pancerna... na błękitnym niebie, jak po szklanej kopule, samoloty... na morzu marynarka wojenna... całe wojsko polskie!" — Entuzjazm dla „całego wojska polskiego" wypowiadany może czasami dziecinnie, może tu i ówdzie jeszcze niezgrabnie, ale szczerze, gorąco, ze zrozumieniem zadań polskiego żołnierza i szczytnych jego tradycyj historycznych i literackich był największą ozdobą wypracowań konkursu indywidualnego.

Sentyment do żołnierza wpływał też niejednokrotnie na wybór ulubionego pisarza przy opracowywaniu tematu: „Kto i dlaczego ze współczesnych autorów jest młodym najbliższy?" A wybierać nie było łatwo. Naprzód wyłoniła się trudność, kogo można nazwać współczesnym, czy współczesny to koniecznie musi być żyjący, czy współczesnym może być jeszcze np. Wyspiański, czy Asnyk, omawiani przecież w podręcznikach „Współczesnej literatury polskiej". Drugi, nie mniejszy kłopot, to świadomość, że „mój" ulubiony autor to jeszcze niekoniecznie autor innych młodych, a w temacie mowa o tym, który „jest młodym najbliższy". Wielu z piszących zastrzegało się więc stanowczo, że przemawia wyłącznie we własnym imieniu i nie rości sobie prawa do reprezentowania ogółu — Powtarzają się dość często narzekania na trudności zadania. Jedna z uczenic pisze: „Łatwiejby mi przyszło wybrać, gdyby chodziło o epokę romantyzmu, czy pozytywizmu... Nie było chyba młodego, któremuby nie odpowiadał Mickiewicz w swoim czasie, czy Prus, czy inny pozytywista. Wszyscy dążyli i działali w myśl pewnej idei". — Inna uczenica notuje: „Dziwną i smutną jest rzeczą, że ludzie młodzieży najbliżsi już odeszli". Jeszcze inna stwierdza: „Nie podziwiam książek nowoczesnych. Być może, że nie rozumiem ich piękna, może jestem uprzedzona. Nie cierpię tego rozmazywania się w najbrudniejszych głębiach duszy człowieka, nienawidzę żonglowania nic niemówiącymi słowami, błyskotliwości i barwności, za którą nie kryje się nic. Rzadko spotykam książki, któreby mi coś dały. Rzadko nad którąś z tych „nowoczesnych" zastanawiam się: „co też właściwie mi nowego dała?" Nie, raczej pytam się: „Co autor chciał wyrazić, co to ma wszystko znaczyć?" I dzieje się tak, jakby tej książki człowiek wogóle nie czytał. I tylko szkoda czasu straconego". Głosy zniechęcenia do literatury współczesnej są jednak odosobnione. Większość zapewnia: „Każdy z nas ma swego ulubionego autora". „Literatura współczesna jest tak obszerna, że każdy chyba może znaleźć w niej to, co go najbardziej interesuje". „Chciałem jeszcze zaznaczyć — dodaje inny — że daje się zauważyć wśród młodzieży bardzo pocieszający objaw. Czytamy coraz więcej książek naprawdę wartościowych i odgradzamy się od książek bezwartościowych, o szumnych tytułach".

Jakże przedstawia się w liczbach ten plebiscyt młodzieży?

Na 419 uczenic i uczniów, biorących udział w konkursie dla zespołów, 128 głosów padło na Stefana Żeromskiego, jako na najbliższego młodym. Za Żeromskim głosowało 54 uczenic i 74 uczniów. Z kolei największą liczbę głosów — 29 — otrzymała, wyłącznie od uczenic, Pola Gojawiczyńska za „Dziewczęta z Nowolipek". Gustaw Morcinek otrzymał 26 głosów, Jan Wiktor 23, Maria Rodziewiczówna 16, Maria Dąbrowska 15, Kazimierz Wierzyński 14, Zofia Kossak 12, Zygmunt Nowakowski 11. Przeszło 40 polskich autorów i 9 autorów obcych współczesnych zdobyło od 10 do 1 głosu. Wynik wydaje się przypadkowy. Na bezapelacyjne zwycięstwo Żeromskiego zapewne wpłynęło w pewnej mierze i to, że autorem właśnie wtedy przerabianym w klasach był — Żeromski. Wierzyński prawie wszystkie głosy zyskał w Drohobyczu, przy czym młodzież otwarcie akcentowała, że „najbliższym" jest im „entuzjasta sportu i malarz wiosny", bo ...urodził się w ich rodzinnym mieście. Wybór bywał więc nieraz dokonywany bez głębszego namysłu. Padał na autora świeżo poznanego z lektury obowiązkowej, czy nadobowiązkowej. Unikano wtedy głębszej motywacji wyboru. Liczby podane nie są jednak zbyt dalekie od prawdy. Np. Żeromski

otrzymał nie tylko o setkę głosów więcej niż inni, ale i młodzież pisała o nim najserdeczniej, uważając go za swego najlepszego przyjaciela i duchowego wodza. Olga Banszlówna pisze np. w ten sposób: „Kocham najgłębiej Żeromskiego. Za przedziwny urok słowa, za romantyzm pomysłów, za głębokość myśli. Kocham za Judyma i jasną Joasię, za Rafała, za Odrowąża, za niezgłębioną puszczę, za morze, za wszystko. Przede wszystkim za liliową kiść pachnącego bzu, rzuconego w złotym słońcu południa na kolana matczyne. Za straszliwe poświęcenie Judyma. Za bladych, wyniszczonych robotników z fabryki tytoniu, za nędzę, brud i głód tych, którzy pracują. Nikt nie potrafi przemówić tak, jak ten, który cierpiał za wszystkich, jak to serce, które nigdy nie było nasycone. Jest Żeromski dla mnie człowiekiem tak innym, tak niecodziennym, że nawet osobiście znaćbym go nie chciała". Podaję kilka jeszcze ciekawszych głosów o Żeromskim: „Kiedyś w bibliotece obserwowałam, jakie książki najchętniej czytają koleżanki i koledzy. Najczęściej prosili o Żeromskiego". „Cała twórczość Żeromskiego jest jedną rozmową z młodzieżą, której daje rady i wskazówki, jak ma postępować, poprostu wychowuje ją". „Żywię wielki kult dla Żeromskiego za wszystkie dzięki dziełom jego doznane przeżycia, za te chwile, kiedy otwierały się przede mną nowe, nieznane światy, nowe uczucia, zagadnienia i ideały". „Dobrze mi iść z Żeromskim, choć czasem rozchodzimy się na chwilę". „Młodzież wierzy, że idąc za przewodnictwem Żeromskiego utworzy pokolenie Siłaczek i Judymów". — Za Gojawiczyńską opowiedziały się gorąco wyłącznie uczenice, bardzo interesująco uzasadniając swój wybór. Oto kilka najbardziej charakterystycznych głosów: „Jakto! Więc jest ktoś, kto może nas zrozumieć, kto potrafił wedrzeć się w tajniki duszy naszej i wydrzeć wszystko najtajniejsze!? Jest ktoś taki?! Dobrze, że to kobieta, bo mężczyźnie nie możnaby tego wybaczyć!" „Zrozumiałaś mnie, — pisze inna uczenica — dlatego musisz mi być najbliższą. Zrozumiałaś duszę dziewczęcą, więc sama musiałaś być taka jak my, pełna zwątpień, marzeń, złudzeń, cierpień, na pozór błahych, a które tak bolą i męczą". „Chcemy znać życie, wzięte na gorącym uczynku", a nie widziane przez kolorowe obrazki, za idealnie i trochę naiwnie". — „Dotychczas istniała tendencja, aby oszczędzić młodzieży rozczarowań, aby jak najdalej odsunąć ją od prawdziwego życia. „Na wszystko jest czas" — zwykle się mówi. Gojawiczyńska stanęła w obronie nas młodych, wykazała ujemne skutki tego sposobu myślenia". „Gojawiczyńska jest nam dlatego bliska, bo my, młodzież, czujemy w niej szczerą przyjaciółkę". „Jest to pierwsza pisarka polska, która w inny sposób podeszła do kwestji kobiecej. Za to, że potrafiła przedstawić kobietę, taką jaką jest, z jej wadami i zaletami, radościami i cierpieniami, jest nam młodym najbliższą autorką". — Gustaw Morcinek zyskuje sobie młodzież głównie zaletami serca, opisem Śląska i miłym optymizmem. „Najistotniejsza wartość Morcinka to... gorące umiłowanie duszy człowieka". „Lubię Morcinka. Nie żebym go uważała za najbardziej cennego i wartościowego, nie żebym nie widziała jego błędów stylistycznych i treściowych... Kocham Śląsk. Kocham prosty i szczery lud tej ziemi. Dlatego kocham książki Morcinka". „Wprost trudno wyobrazić sobie Śląsk bez Morcinka". „Po przeczytaniu jego powieści czy noweli w duszy pozostaje coś słonecznego, co sprawia, że jest mi dziwnie dobrze". — Jan Wiktor uczy znów „dobroci i wybaczania krzywd". „Ma dziwną wiarę w człowieka i jego wartość". „Takiej pogody i spokoju nie spotykałam u żadnego ze znanych mi współczesnych pisarzy". Dzięki niemu „łatwiej można stać się dobrym". — Rodziewiczównę czczą młodzi głównie za propagandę silnych charakterów i piękne opisy przyrody. Dąbrowska, która zdaniem trzech uczenic otrzymała już nagrodę Nobla, imponuje młodym „szerokim i wszechstronnym poglądem na życie", doskonałym zrozumieniem duszy dziecka" i serdecznością „współczucia dla chłopów". Wierzyński jest dla Drohobyczan przede wszystkim poetą popularnego sportu, no i... krajanem. Zofia Kossak-Szczucka spotyka się z uznaniem „za jej śmiałe wytykanie wad dzisiejszego życia, za szerzenie umiłowania historii, za wpajanie w społeczeństwo dumy narodowej, za jej religijność i wysoki ton moralny". Nowakowski „przez swoją bezpośredniość, wyczucie dziecka, przedstawianie zdarzeń życia codziennego przemawia do młodzieży". „Młodzież lubi śmiech i to śmiech zdrowy. Nowakowski pisze humorystycznie, a ja jestem wesoła i lubię się śmiać".

Ci z polskich autorów współczesnych, którzy otrzymali po kilka zaledwie głosów, mogą mieć tę satysfakcję, że umotywowanie ich wyboru jest przeważnie wynikiem głębszego namysłu i dowodem prawdziwie serdecznego stosunku czytelnika do autora. Widać tu dokładniejszą znajomość dzieł i to prawie wszystkich wybranego, „najbliższego" pisarza i częste z nimi obcowanie. Wyczuwa się umiejętność rozkoszowania się umiłowanymi utworami, dobre opanowanie pamięciowe

przytaczanych wyjątków, przejęcie się nie tylko myślami, ale czasem nawet stylem wzoru. Miłośnicy egzotyki ładnie mówią np. o Goetlu, Sieroszewskim, czy Fiedlerze, społecznicy opowiadają się żywo np. za Haliną Górską, poeci „najbliżsi" są Kasprowiczowi, Lechoniowi, czy Staffowi, „politycy" kruszą kopie o idee Piłsudskiego, Skwarczyńskiego, czy Giertycha, a są nawet i tacy, którzy chcą uchodzić za najbardziej nowoczesnych i walczą o „Zmory" Zegadłowicza, czy o Gombrowicza. O Gombrowiczu pisze np. uczeń z Borysławia Maks Singer: „Ze współczesnych — najwspółcześniejszy. Najbliższy młodym? Nie wiem, czy najbliższy wszystkim młodym, czy zrozumiały dla wszystkich. Nasze tragedie, nasze przeżycia są tak różne, inne, że trudno mi sądzić o moich rówieśnikach. Nie wiem nic o nich, oni nic o mnie nie wiedzą. Więc ograniczę się tylko do pisania o sobie samym... My z tej książki Gombrowicza mówimy, my nowocześni, cywilizowani, kulturalni, nasze życie odarte z wszelkiej blagi, życie, które jest ponurą groteską... Za swoją odwagę spojrzenia prawdzie w oczy jest mi Gombrowicz bliski. I swoim sposobem tworzenia. Pokazał jak się tworzy, a to właśnie jest najciekawsze".

Naogół forma wypowiedzi młodzieży, jest poprawna. Zdarzają się nawet pomysłowe ujęcia, żywe i śmiałe, trafia się czasami dojrzały już stylista, który całość zadania pewną ręką buduje, widać tu i ówdzie nie tylko dbałość, ale i wprawę, a nawet, w kilku wypadkach, zapowiedź literackich uzdolnień. Ponieważ jednak w zespołach klasowych obok bardzo dobrych i dobrych uczniów są, niestety, uczniowie słabi, a co gorsza, znajdą się nieraz zgoła nieodpowiedni „maturzyści", czytanie niektórych zadań połączone było z wyraźną przykrością i zawstydzeniem. Mimo prawa używania słowników pojawiały się w pracach błędy ortograficzne, przestankowanie bywało fantastyczne, raziło ubóstwo wysłowienia i całkowita niezaradność stylistyczna. Triumfował pusty werbalizm, o lepsze walczyła rozwlekłość z zawiłością, szwankowała mocno chronologia, a omawianie dzieł było najczęściej nieudolnym ich streszczaniem, wywód zaś o autorze zamieniał się w nędzny życiorys, a nawet pismo nieczytelne i niedbałe wymownie świadczyło, że tylko przez przykre nieporozumienie znalazł się ów uczeń czy uczenica w ósmej klasie i to w pracy zespołowej konkursu o „najlepsze wyniki z języka polskiego". Oznaczaliśmy te prace jedynką jako będące poniżej dopuszczalnego poziomu. Te jedynki, jeśli były liczniejsze, psuły szanse zdobycia nagrody wartościowemu nawet skądinąd zespołowi. Ocenę zespołu, w myśl Regulaminu, wyznaczał bowiem iloraz sumy punktów, uzyskanych przez członków zespołu przez ilość prac. Ten iloraz wyraził się najwyżej dla klasy VIII b Pryw. Gimnazjum Żeń. im. A. Mickiewicza we Lwowie i dlatego Komisja tej szkole przyznała popiersie Stefana Żeromskiego, które stanie się własnością gimnazjum, jeśli uczenice p. dyr. Filippi Żychowiczowej zdołają w ciągu trzech następujących po sobie lat utrzymać się na pierwszym miejscu, względnie jeśli w ciągu lat kilku 5 razy zdobędą nagrodę zespołową.

Prezydium Polskiej Akademii Literatury złożyło Panu Kuratorowi Drowi T. Kupczyńskiemu „gorące podziękowania za wprowadzenie na terenie Kuratorium konkursów polonistycznych, które, zdaniem Polskiej Akademii Literatury, mogą wydatnie przyczynić się do rozbudzenia wśród młodzieży szkolnej zamiłowania do literatury polskiej". W pracach lwowskiej Komisji konkursowej brał udział p. Leopold Staff, wiceprezes Akademii.

Miejmy nadzieję, że konkursy polonistyczne spełnią życzenia Akademii, które są równocześnie pragnieniem wszystkich wychowawców, dążących do doskonalenia się młodzieży w języku polskim, tej podstawowej wartości kulturalnej narodu. Przygotowania do nowego konkursu trzeba będzie już z początkiem roku szkolnego rozpocząć i to nie tylko w II klasie liceum, która w tym roku stanie do zawodów, ale — powiedzmy sobie szczerze, jeśli wyniki z języka polskiego mają być godne konkursu, niejedno godziłoby się przepracować lepiej już od pierwszej klasy gimnazjalnej, a nawet... od początków nauczania, od szkoły powszechnej!

22.

MATERIAŁY SZKOLNE

„Spółdzielnie młodzieży szkolnej"

Poniżej podajemy cyfry, ilustrujące stan i działalność spółdzielni młodzieży w Okręgu Szkolnym Lwowskim. Jak widać z zestawienia, pierwsze miejsce (biorąc procentowo) zajmują państwowe szkoły rolnicze i zawodowe. W gimnazjach i zakładach kształcenia nauczycieli ruch spółdzielczy stosunkowo mały. Większość spółdzielni powstała w latach ostatnich, zaledwie 16 może się wykazać 10-letnią działalnością.

—	Gimnazja — państw.	Gimnazja — pryw.	Seminaria i Licea pedagogiczne	Szkoły rolnicze — państw.	Szkoły rolnicze — samorządowe i pryw	Szkoły zawodowe — państw.	Szkoły zawodowe — pryw.	Inspektoraty szkolne (obwody)
Ilość szkół	66	76	17	11	11	19	55	23
Istnieją „Spółdzielnie"	25	20	4	5	4	10	17	w 273 szkołach na terenie 10 obwodów
Nie istnieją „Spółdzielnie"	33	34	11	4	1	7	16	—
Nie nadesłało odpowiedzi	8	22	2	2	6	2	22	13
Rok założenia: 1938	—	—	—	—	1	—	—	—
1937	4	2	3	1	1	2	2	—
1936	2	1	—	1	—	—	1	—
1935	3	—	—	—	—	1	1	—
1934	4	3	—	1	1	—	2	—
1933	4	2	—	—	—	—	3	—
1932	4	3	—	—	—	1	5	—
1931	—	4	—	—	1	1	2	—
1930	—	—	—	—	—	—	—	—
1929 i poprzednie	4	5	1	2	—	3	1	—
Ilość członków	3782	954	221	215	271	1326	2697	—
Wysokość udziałów	od 10 gr do 2 zł miesięcznie							
Obrót kasowy w 1937/38 r.	od 76·34 zł do 26.304·29 zł (państwowa szkoła mleczarska w Rzeszowie)							
Jakie działy prowadzi się	Sprzedawano materiały pisarskie, zeszyty, mapki, mydła, berety, odznaki, tarcze na rękawy, czapki, kołnierze i t. p.							
Inne prace podejmowane w ramach spółdzielni	Prowadzono wypożyczalnie książek, urządzano odczyty i pogadanki o spółdzielczości, prowadzono kasy oszczędnościowe, udzielano zapomóg ubogiej młodzieży, prowadzono własne fryzjernie i t. p.							

Wynik konkursu polonistycznego dla młodzieży szkół średnich ogólnokształcących

W myśl § 8. „Regulaminu nagród Kuratorium O. S. Lwowskiego za najlepsze wyniki z języka polskiego w gimnazjach okręgu" (Dz. Urzędowy K. O. S. Lw. numer 9 z 20 października 1937) Kurator Dr T. Kupczyński powołał komisję konkursową w składzie: przedstawiciel Polskiej Akademii Literatury p. Leopold Staff, wiceprezes Akademii — przewodniczący komisji wizytator dr Stefan Papée — sekretarz komisji dr J. Kijas, kierownik ogniska met. j. polskiego; członkowie: dr Janina Lehnertowa, dr Maria Lewicka, Alina Zabłocka.

O nagrodę przechodnią dla zespołu zgłosiło się 14 zespołów z 12 gimnazjów państwowych i prywatnych okręgu. Młodzież opracowała temat: „Kto i dlaczego ze współczesnych autorów jest młodym najbliższy?" O nagrodę indywidualną ubiegało się 62 uczni i uczenic z 27 gimnazów państwowych i 28 uczniów i uczenic z 9 gimnazjów prywatnych. Temat: „Rodowód literacki polskiego żołnierza".

Komisja konkursowa w myśl § 10 „Regulaminu wewnętrznego komisji konkursowej" przedstawiła Kuratorowi następujące wnioski: 1. nagrodę przechodnią dla zespołu przyznać klasie VIII b Pryw. Gimnazjum im. A. Mickiewicza O. Filippi Żychowiczowej we Lwowie, 2. nagrodę indywidualną Mieczysławowi Gradowi, uczniowi kl. VIII Państw. Gimnazjum w Łańcucie, 3. wyróżnienia: Romanowi Ingardenowi, Państw. Gimn. I. Lwów; Karolowi Aszkenazemu i Witoldowi Wondrauschowi, Państw. Gimn. II. Lwów; Jerzemu Typrowiczowi, Państw. Gimn. III. Lwów; Zdzisławowi Łempickiemu, Państw. Gimn. IV. Lwów; Michałowi Wesołowskiemu i Włodzimierzowi Zaksowi, Państw. Gimnazjum VI. Lwów, Oldze Banszel, Państw. Gimnazjum im. Królowej Jadwigi, Lwów; Lechowi Kalinowskiemu, Pryw. Gimnazjum M. OO. Jezuitów w Bąkowicach pod Chyrowem; Antoniemu Roguckiemu, Państw. Gimnazjum w Brodach; Tadeuszowi Kędzierskiemu, Państw. Gimnazjum I w Jarosławiu; Annie Wolańskiej, Pryw. Gimnazjum Żeń. w Jazłowcu; Zofii Stankiewiczówne, Pryw. Gimnazjum PP. Benedyktynek w Przemyślu; Darii Łomackiej, Pryw. Gimnazjum Żeń. Ukraińskiego Instytutu dla dziewcząt w Przemyślu; Janinie Witowskiej, Pryw. Gimnazjum im. E. Orzeszkowej w Stanisławowie; Wandzie Świętnickiej, Pryw. Gimnazjum SS. Urszulanek w Stanisławowie. Wnioski Komisji konkursowej Kurator zatwierdził.

Młodzież szkolna Armii

W dniu zakończenia roku szkolnego 1937/38 uczenice i uczniowie Pryw. Liceum i Gimnazjum Koeduk. w Przemyślanach wręczyli na boisku P. W. przedstawicielowi pułku strzelców stacjonowanego w Brzeżanach 2 karabiny — dar młodzieży dla Armii. Karabiny zakupiono ze składek członków samorządu szkolnego przy poparciu finansowym

Patronatu Rodzicielskiego i Rady Pedagogicznej. Piękna uroczystość przy współudziale dzieci szkół miejscowych i licznego koła rodziców z miasta i wsi okolicznych stała się manifestacją o znaczeniu wychodzącym poza ramy szkoły.

Pismo międzyszkolne

Młodzież szkół średnich w Stanisławowie zainicjowała wydawnictwo międzyszkolnego pisma p. n. „Start Młodych". Pierwszy numer pisma ukazał się w druku z końcem roku szkolnego. Podejmując hasło. „trzeba Polskę podciągnąć wzwyż" — młodzież stanisławowska daje wyraz zainteresowania się rzeczywistością, pragnienia realnego czynu w artykułach: Świetlice szkolne, Fundujemy karabin maszynowy dla armii, Kobiety polskie w służbie Ojczyźnie itp. — Uzupełnieniem dział literacki. Pod względem graficznym „Start Młodych" prezentuje się dodatnio, na okładce podobizny 10 tarcz z numerami szkół miejscowych.

23.

KSIĄŻKI I CZASOPISMA

Józef Piłsudski — „Moje pierwsze boje"

Ministerstwo W. R. i O. P. uznało wydawnictwo pt.: Józef Piłsudski — „Moje pierwsze boje". Przetłumaczył na język hebrajski M. Asz. Stanisławów 1936 — za dozwolone do bibliotek szkolnych z hebrejskim i żydowskim językiem nauczania pod warunkiem usunięcia przedmowy M. Miesesa oraz dodania wstępu z objaśnieniami historycznymi i literackimi koniecznymi dla rozumienia tekstu. — (Nr II. Pr.-15165/37).

Wiedza techniczna na usługach lotnictwa

Zeszyt 6 (rok XIV, czerwiec 1938) miesięcznika „Życie Techniczne" wydany z okazji Krajowej Wystawy Lotniczej jest poświęcony w całości zagadnieniom lotniczym. Artykuły podają w przystępnej formie całokształt zagadnień nowoczesnego lotnictwa oraz historię lotnictwa polskiego ze specjalnym uwzględnieniem dorobku lwowskiego. Zeszyt nadaje się do bibliotek szkolnych licealnych oraz gimnazjalnych. Cena 3 zł., konto P. K. O. nr. 500.755. Adres redakcji i administracji: Życie Techniczne, Lwów, ul. Ujejskiego 1.

Daszkiewicz — J. Flisak „Zasady nauczania sportu".

Ostatnio wyszła z druku nakładem Księgarni Wojskowej (Warszawa, 1938) cenna książka: B. Daszkiewicza i J. Flisaka „Zasady Nauczania Sportu", obejmująca technikę, taktykę i zaprawę. Pomyślana jako podręcznik dla instruktora, traktuje o gimnastyce (10 głównych wzorów wg. Niels Bukha), grach sportowych, lekkoatletyce, pływaniu, narciarstwie, strzelectwie, łucznictwie, walce wręcz, terenoznawstwie i grach polowych. Szczególnie obszernie opracowali autorzy strzelectwo, gry polowe i terenoznawstwo, jako działy ściśle z obroną Państwa związane. Książka może oddać znaczne usługi nauczycielowi wychowania fizycznego w szkole średniej, bądź komendantowi P. W. Str. 304 + 197 rycin. Cena 5,50 zł.

Wiadomości Historyczno-Dydaktyczne. Organ Pol. Tow. Historycznego dla spraw nauczania historii. R. VI. Z. 2.

Numer zawiera wiele materiału, mającego praktyczne znaczenie dla nauczyciela. Wymienić należy przede wszystkim dalszy ciąg artykułu W. Moszczeńskiej (kierowniczki Ogniska Metodycznego Historii w Warszawie) omawiającego najważniejsze zagadnienia metodyczne programu historii w liceum oraz „Materiały bibliograficzne w związku z tematami objętymi programem kl. II lic." — obszernie zestawione przez S. Sajkiewiczównę. Zeszytu dopełniają recenzje oraz zapiski informacyjne o podręcznikach i literaturze popularnonaukowej a wreszcie kronika prac w Sekcjach Dydaktycznych i Ogniskach w poszczególnych środowiskach.

Przewodnik po powiecie skałackim

Nakładem Podolskiego Tow. Turystyczno-Krajoznawczego ukazał się „Przewodnik po powiecie skałackim" w opracowaniu Józefa Opackiego. Książeczka zawiera historię, rys etnograficzny i szczegółowy opis powiatu, nadto informacje dla zwiedzających.

Orły Podkarpackie

Ukazała się w druku powieść pióra znanego powieściopisarza F. A. Ossendowskiego „Orły Podkarpackie", wydawnictwo „Pobudki", Przemyśl, 1938. Interesująca ta książka zasługuje na rozpowszechnienie wśród młodzieży szkolnej — zwłaszcza na terenie Podkarpacia. Nadaje się do bibliotek zarówno szkół powszechnych jak średnich.

ZAWIADOMIENIE

Związek Księgarzy Polskich zawiadamia niniejszym Dyrekcje i Kierownictwa szkół, jak również P. T. Nauczycielstwo i wszystkich zainteresowanych, że w tegorocznym sezonie szkolnym i na przyszłość wszystkie księgarnie w całej Polsce sprzedawać będą podręczniki szkolne **ściśle** po cenach, wyznaczonych przez Ministerstwo W. R. i O. P. i wydrukowanych na podręczniku.

Nie będą więc udzielane przy zakupach książek szkolnych bez względu na wysokość zakupu żadne ustępstwa (rabaty) w jakiejkolwiek formie. Dotyczy to zarówno zakupów indywidualnych, jak i zbiorowych, pozatym zarówno dokonywanych przez osoby prywatne jak i przez szkoły, instytucje, zrzeszenia, organizacje samopomocowe i t. p. Wszelki nacisk na księgarza przy zakupie w kierunku uzyskania rabatu, bezpłatnych egzemplarzy, pokrycia kosztów przesyłki, przejazdu i t. d. będzie musiał z konieczności pozostać bezskuteczny.

ZARZĄD GŁÓWNY
ZWIĄZKU KSIĘGARZY POLSKICH
W WARSZAWIE

Prenumerata Dziennika Urzędowego wynosi 6 zł. i może być wpłacana w 4 ratach kwartalnych. — Cena numeru pojedynczego 60 gr. Należytości wpłaca się wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr. 504.090. — Administracja Dziennika Urzędowego Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

REDAKCJA RĘKOPISÓW NIE ZWRACA.

CENA OGŁOSZEŃ: Strona 60 zł.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: Lwów, ul. Karmelicka 4, Kuratorium Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Tłoczono w drukarni Jana Żydaczewskiego Lwów ul. Leona Sapiehy 77, telefon 204-96